Sayı: 32
Kasım 1991
5000 TL
(KDV Dahil)

İŞÇİLERİN SESİ

ÜRKİYE SEÇMEN OYLARIYLA BÖLÜNDÜ

ayasasıyla, Seçim Yasasıyla topluma yerleştirdiği düşünce biçimleriyle 12 lül'ün artık aşılması gerekliliği üzerinde ortaya çıkan önemi çekişmelerin osi, sivil diktatörlüğün gelişme ekseninde cereyan ediyor.

bütün olarak sol, ülkenin son derece karmaşık sorunlarını içerebilen ve bunlar ı inandırıcı çözümler üretebilen politik programlardan oldukça uzak bir yerde ruyor. Üstelik, kendi güçlü argümanlarını da çaresiz bir şekilde karşıtı sağ rtilere kaptırmanın ezikliğini yaşıyor.

rtiler arasında bölünme belli ölçülerde nesnel bölünmelere, sınıfsal ve coğrafi ımlara denk düşüyor.büyük kentleriyle, Kürdistan'ıyla, Batı ve İç Anadolusuyla birinden farklılaşan değişik Türkiye tabloları da karşımızda duruyor.

çimler Türkiye'yi böldü... Ya da parçalı Türkiye'yi gözler önüne serdi. Türkiye nelinde üstünlük sağlayamayan her parti, belli coğrafyalarda üstünlük ve bazen ci üstünlük sağladı. Artık, her partinin kendi eyaleti var!

Krizin çözümü için gündeme getirilen seçimlerden yine bir kriz çıktı. Galibi olmayan bir seçim görüntüsünü doğrulayan sonuçların aritmetiği, ilk elde parlamento düzleminde yaşanacak olan karmaşanın ipuçlarını ortaya koyuyor.

Sorun, salt parlamenter bir kriz, diğer bir deyişle, temsil kriziyle sınırlı kalsaydı, bugün içinde bulunulan durum açısından çok önemli sonuçlar söz konusu olmayabilirdi. Ancak parlamentonun krizi son derece önemli bir ekonomik ve sosyal krizin üzerinde yükseliyor ve bu düzlemlerdeki krizleri etkiliyor ve onlardan etkileniyor. Bu kriz yumağının çözülebilmesi için sürece damgasını basabilecek olan güçler açısından son derece karmaşık dengelerin, ilişki ve çelişkilerin ortaya çıkacağı bir döneme giriyoruz. Kriz ve kaos birlikte ortaya çıkıyor. Üstelik bu kriz ve kaos, tam da egemen sınıfların bir istikrar programına gereksinim duyduğu bir zaman aralığında yaşanıyor.

Düzenin sorunları kim ya da kimler tarafından çözülecek? Siyasal partiler mevcut güçleri ve programlarıyla düzenin sorunlarını aşma becerisini gösterebilecekler mi? Belki de en önemlisi, bu koşullarda "devlet partisi" nasıl bir politik hat tutturacak?

Devamı 2. Sayfada

TÜSİAD raporunun ilginç sonuçları: HALKIMIZ KİME GÜVENECEK

İşyeri ve mahalle örgütlenmelerinde düzen değişikliği talebini "yeniden" üreterek sokağa taşımalıyız. O zaman bu talep "Baba"yı, "Çırak"ını başbakan yapmayı değil de, "üretenleri yöneten" yapmayı hedefleyecektir.

Sayfa 5'de

Küçükçekmece Belediyesi'nde İŞÇİLER KALICI MEVZİLERE

Küçükçekmece Belediyesi işçilerinin maaşlarını sürekli olarak geç ödüyor. İşçiler maaşlarını alacakları günü bekliyor... Halk çöplerin toplanmasını bekliyor... Belediye-İş Sendikası yeni hükümetin kurulmasını bekliyor. Küçükçekmece işçileri mücadelenin önderliğine soyunmadığı sürece bu bekleyişler bitmeyecek.

Sayfa 8'de

olding İşçi Kıyımına, Cam Ambalaj İşçisi Direnmeye Devam Ediyor

ızla'da direniş var!

la'da kurulu Cam Holding'e lı Camiş Ambalaj Sanayii 'deki 300 işçi iki haftayı aşkın süredir direniyor. İşçilerin bu "onur kavgasıdır", "ya enerek önder olacağız ya da erenin kapısında paspas" sözleri da eylemin başarıya taşınması mücadeleden başka bir yol nadığını ortaya koymaktadır.

ücadelenin başarıya ştırılabilmesinin en önemli şartı işyeri komitesi önderliğinin ha işlevli bir hale getirilmesi ve emin fabrika dışına da ınabilmesidir.

'da kurulu Cam Holding'e nış Ambalaj Sanayii A.Ş'deki ki haftayı aşkın bir süredir di-

m günü, Camiş'ten atılanlara aha eklendi. Daha önce 1 Mabaren farklı tarihlerde işçi kıyaşandığı Camiş Ambalaj'da lk sıranın kendilerine geldiğiler. Önce dokuz, ardından bir tha, ardından bir de sekiz. Caşçi kıyımı bu kadarla kalman ardından yirmi kişiye daha ilmesiyle ilk kıvılcım ateşlenrın iki saatlik oturma eylemi la Camiş Ambalaj fabrikası leri 20 işçiyi işe geri aldılar. uzun bir suskunluk döneminin içe direnişi ve seçimler nedeşanmasının ardından 72 işçiişine son verildi.

OLDİNG HEP YAPIYOR

atmaların bir ekonomik polime getirildiği ülkemizde bunun uygulayıcılarından biri olan lding, Türkiye'nin kar oranı en holdinglerinden. Kendi sektölev bir tekel. Camiş ambalaj ı ise tekelin önemli parçaların. Bütün Şişe cam ürünlerinin ihtiyacını karşılayan tek fabrilesine yüksek kar oranlarına işçi ücretlerini alabildiğine dü-

(Devamı 7. sayfada)

CAM HOLDİNG'İN MALİ PORTRESİ

30 Haziran 1991 tarihli bilonçosunda Şişe Cam'ın dönen varlıklar kalemi geçen seneye göre %32'lik bir artış göstererek 79 milyar 637 milyon liraya çıkmış. Duran varlıkları %61'lik artışla 674 milyar 474 milyona fırlamış. Şirketin kısa vadeli borçları tam %37 oranında azalmış. Uzun vadeli borçları ise tam %55 oranında düşmüş. Çoğu şirketin satışları geçen seneye göre mutlak olarak düşerken Şişe Cam'ınki %36 oranında artmış.

Bu arada maliyetlerde de artış var. Satış maliyetleri geçen Haziran'dan bu Haziran'a %51 artmış. Şirket yönetimi işte bu kaleme dayanarak işçi atıyor. İşçi ücretleri de maliyetin bir parçası ama, bu maliyetler bile enflasyon oranının altında artmış. Bu maliyet artışlarında işçilik giderlerinden daha fazla hammadde fiyatlarındaki artışlar ve genel üretim giderleri yer tutuyor. Kar marjı oranı ise %40. 99. Borsa şirketleri içinde en yüksek ikinci oran. Yine en az borcu olan altıncı şirket.

Merkezi ABD'de olan Uluslararası Finans Enstitüsü adlı bir kuruluşun, 20 Ekim seçimlerinden bir ay önce yayınladığı Türkiye Raporu:

Bu yılın son iki ayında büyük zamlar geliyor

"Hangi parti ya da koalisyon hükümete gelirse gelsin, seçim yılının son iki ayında büyük çaplı zamlar uygulanacak. Bu zamlar 12 aylık enflasyonu yıl sonunda %70 ya da daha üstüne çıkarabilir."

Yazısı 5. sayfada

"Sol" çok zor kazanıyor, kolay kaybedecek mi? Hava-İş'te Genel Kurul

Havacıların çözümü, çalışanların ve işten atılanların yaratacağı ortak bir platformda, grevi, işten atılmaları, işyeri örgütlülüklerini değerlendirip; ileriye yönelik programlar oluşturmak, bu platformu işçilerin iradesini temsil eden dinamik bir yapı haline getirebilmektir.

Yazısı 6. sayfada

NASIL OLUYOR DA HALA ORADA OTURUYORLAR?

Yeni bir kongreler ve delege seçimleri döneminin arifesinde, işçiler, devrimci sendikal yapıyı yaratma mücadelesinin diğer duraklarında olduğu gibi delege seçimlerinde de en geniş işçi kitlesini devrimcileştirerek devreye sokacak bir örgütlülük ağına dayanmak zorunda.

Sayfa 8'de

Rüzgarlıbahçe Halkı Evlerine Sahip Çıktı

Yıllardır arazi mafyası, devletin çeşitli kurumları ve yöneticileri değişen belediyelerin saldırıları karşısında boğulan Rüzgarlıbahçe Halkı bu kez Beykoz Belediyesi'nin açıkladığı arsa bedellerine "hayır" dedi.

Beykoz Belediyesi'nin Rüzgarlıbahçe halkına, arazi bedelleriyle ilgili bildiriminde şu uyarı yapılıyordu; "İstenen bedeli 27 Eylül'e kadar ödemediğiniz taktirde, arsalar açık arttırmayla satılacaktır.

Bundan 40 yıl önce henüz Türkiye'de Belediye teşkilatı kurulmamışken genellikle ülkenin doğusundan göçerek Beykoz'un bu deniz görmeyen bölümüne yerleşen Rüzgarlıbahçeliler yıllardır karşılarında yekili gördükleri kuruma para ödeyip durmuşlar. Kah Milli Emlak'a, kah Vergi Dairesine. İkinci Boğaz köprüsünün yapılmasından sonra ise ulaşım kolaylığı, kentin gürültüsünden uzak bu bölgenin ilçe belediyesinin ve büyük inşaat firmalarının gözbebeği haline gelmesine neden olmuş.

SSon yıllarda evlerinin ellerinden alınabileceğini düşünen mahalle halkı belediyeden tapu istiyorlar.

ANAP'lı Ali Zengin'in Belediye başkanlığı yaptığı tarihlerde belirlenen fiyatlar üzerinden mahallelinin bir kısmı tapularını alabilmek içiin başvuruda bulunması, ellerine tapu tashih belgeleri verilmiş hatta bir kısmı, taksitlerine ödemeye başlamış ancak mahallelinin elinde gerçek tapular yok.

Bugünün katılımcı belediye yönetimi ve onun başkanının onayıyla rüzgarlıbahçelilere gönderilen ödeme uyarısına, mahalleli eylem kararıyla yanıt verdi.

Yaklaşık bir ay süren tartışmalardan sonra Rüzgarlıbahçeliler, toplu biçimde Belediye'ye gitme, belirlenen rayiç bedellerin düşürülmesi için Başkanlığa dilekçe verme kararı aldılar.

Belediye'nin önünde gerçekleştirilecek eylemin yanında mahalle esnafının kepenk kapatması, çocukların okula gönderilmemesi de alınan karar içinde yer alıyordu. Konuyla ilgili dağıtılan bildiride şunlar ifade ediliyordu;

"Bizler yıllardır oturduğumuz, dişimizle tırnağımızla; köydeki mal varlığımızı satarak, ... varımızı yoğumuzu dökerek yaptığımız evimiz bizlere çok

(Devamı 7. sayfada)

İÇİNDEKİLER

TÜRKİYE SEÇMEN OYLARIYLA BÖLÜNDÜ

Seçim sonuçları, toplumsal düzlemde nasıl bir ülkede yaşadığımızı ortaya koyan, dolayısıyla yukardakı soruların yanıtlarını içeren önemli göstergeler taşıyor.

KRİZİN BİLEŞENLERİ

Kürt oylarının SHP'de toplanmış olması ve bu kanalla parlamentoya yansıması, Kürt sorununun boyutlarını ifade etmesi bakımından düzenin en önemli açmazlarından biri olarak görülmelidir. Kürt sorunu bugün ulaşmış olduğu boyutla, düzen açısından son derece önemli bir kriz bileşenidir. Üstelik parlamento mozayığında artık kürsüden kürtçe seslenebilecek milletvekilleri var!

Sermaye bloğunun zirvesi, sağın ANAP-DYP olarak bölünmüşlüğüne karşı çıkıyor. Sermayenin bütün istemlerine karşın "ANAYOL Partisi" olarak isimlendirilen bir birleşme şimdilik pek olanaklı sayılamıyor. Hatta ANAP-DYP gibi bir koalisyonun olabilirliği dahi taraflar açısından en azından başlangıçta rağbet görmüyor. Bunun, sermaye bloku için ciddi bir sıkıntı yarattığını tespit etmek zor değil. Tarihsel planda düzenin en önemli payandalarından birini oluşturan dinsel akımlar, bu kez kendilerini kısmen ayrı bir güç olarak ortaya koyan ve bunu başarabilen bir atak içindeler. "Kutsal ittifak" ve üzerine oturduğu gerici dinamik, statikleşen kitlesiyle hesaba katılması gereken bir güç olarak kriz ortamına dahil oluyor.

Bir diğer kriz bileşeni, 12 Eylül ile birlikte temelleri atılan koşulların artık "dönüştürülmesi"ni isteyen güçlerin parlamentoda elde etmiş oldukları ağırlık. Yeni zamanlar için yeni zeminler lazım! ANAP hariç bütün partiler ve elbette kendi tarzlarında 12 Eylül'den "çıkılmasını" talep ediyorlar. Gerekçeleri elbette kendilerine ait.. Örneğin Demirel 12 Eylül'e neden karşıdır? Sorunun asıl yanıtı kolay: 12 Eylül Demirel'e "karşı" olduğu için! Böyle bir karşılıkta 12 Eylül'den Demirelvari bir çıkış, temelleri 12 Eylül tarafından atılan sivil diktatörlük koşullarının devamından başka bir anlam taşımıyor. Gazetelerde Demirel'in MİT'in sivilleştirilmesinden yana olduğu haberleri yer alıyor. "Sivil" MİT'in başına ise Kozakçıoğlu uygun görülüyor. Kürt sorununun ise doğrudan Ordu'ya havale edilmesi planlanıyor, vb... Bütün bunlar, 12 Eylül'den Demirelvari bir "çıkış"ın gerçekleşeceğini şimdiden ortaya koymuyor mu?

Ancak böyle bir talebin Demirel tarafından dile getirilmesi, 12 Eylül'den çıkış yollarının konuşulması dahi, 12 Eylül ile sınırları çizilen rejim çerçevesinin de bir kriz kaynağı olduğunu ortaya koyuyor. Özal dönemini bitirme talebi, bu anlamda, kişisel çekişmelerden daha farklı nesnel bir temele sahip. Anayasası ile, seçim yasası ile topluma yerleştirdiği düşünce biçimleriyle 12 Eylül'ün artık aşılması gerekliliği üzerinde ortaya çıkan önemli çekişmelerin hepsi, sivil diktatörlüğün gelişimi eksininde cereyan edebiliyor. Seçimdeki demokrasi taleplerini çıkarın, bu çıplak özlemi görebiliyorsunuz. Sermaye blokunda bölünme var. Kürt sorunu üzerinde çekişme. "Sosyal demokrasinin krizi" ve dinsel akımların radikal çıkışları... Bütün bunlara ek olarak "sağda ve solda" diğer güçler üzerinde bir hegemonya kurabilecek güçlü kitle partileri yok! Bu özelliklerle biçimlenen yeni parlamenter yapı içinde düzenin son derece köklü sorunları nasıl ve hangi araçlarla çözülebilecek? Kuşkusuz bunu bütün yönleriyle şimdiden görebilmek olanaksız. Ama en azından bu konudaki olası yönelimler üzerinde durmak gerekiyor.

SEÇİM SONUÇLARI VE TÜRKİYE TABLOSU

Seçimlere ilişkin yapılan ilk değerlendirmeler, "sağcılaşan bir Türkiye" olarak dile getiriliyor. Her şeyden önce böyle bir nitelemenin seçimlerle ortaya çıkan çok daha önemli göstergeleri dışta bıraktığı açıktır. Türkiye'nin parlamenter geleneğinde %30-35 sol, %65-70 sağ şeklindeki temel bölünme açısından bu seçimlerde köklü oynamalar bulunmamaktadır. Kuşkusuz sağ partilerin seçim çalışmalarında göstermiş oldukları performans, özellikle "kutsal ittifak"ın izlediği militan çalışma tarzı ve bunun karşılığında genel olarak solun üzerine ölü toprağı serpilmiş bir görüntü sergilemesi, sonuçları etkileyen faktörler olarak görülebilir. Ama orta yerde, seçim çalışması performansı ile açıklanamayacak bir başka önemli durum var. Bir bütün olarak sol, ülkenin son derece karmaşık sorunlarını içerebilen ve bunlar için inandırıcı çözümler üretebilen politik programlardan oldukça uzak bir yerde duruyor. Üstelik, kendi güçlü argumanlarını da çaresiz bir şekilde karşıtı sağ partilere kaptırmanın ezikliğini yaşıyor. Örneğin DYP, karakolların duvarlarının camdan yapılacağını savunurken, RP kadın hakları, insan hakları, çevre sorunu, sömürüye karşı eşitlik vb. konularda vaad üstüne vaadde bulunuyor. Seçimlerde solun başarısızlığının kaynağı, işte büyük oranda bu kendi argumanlarına sahip çıkamayışta da yatıyor. Bu noktada, Türkiye'nin yakın tarihine damgasını vuran dinamiklerin solda ve sağda yaratmış oldukları iç farklılaşmaları, seçim sonuçlarının analizi bağlamında ele alabilmek, anlamlı değerlendirmelerin yakalanmasını sağlayabiliyor.

Son seçimlerde belirleyici olan üç temel dinamiğin Kürt hareketi, dinsel radikalizm ve (yeni dünya düzenine eklemlenmenin söylemini oluşturan) "liberalleşme" ya da "çağ atlama" olduğunu söyleyebilmek mümkün... Bu üç politik dinamikten yalnızca kürt hareketi sol cenahta yer alıyor, ama kürt milliyetçiliği (ya da, ulusal devrimci demokratik tavır) Türk sosyalistlerini kapsamaktan, doğası gereği, uzak bir özellik taşıyor... Bu anlamda, "batı yakasının" sosyalistleri bu toplumsal dinamiklerde bütünüyle devre dışı... Birincisinin kardeşi işçi dinamiğini geliştirmede güçsüz, son ikisine düşman karşıt dinamikleri üretmekte de güçsüz...

Peki bu üç toplumsal dinamiğin izleri, sol ve sağ düzen partilerinde hangi iç farklılaşmaları yarattı ve ortaya ne tür bir ayrışma sürecinin çıkmasına yol açtı?

Bilindiği gibi Kürdistan'da HEP-SHP ittifakının sonucunda sol oylar SHP'de toplanarak kendini bu biçim altında ifade etti. Ama bu "kürt oyları" solun toplam oyunda herhangi bir artış yaratmadı. Sadece, DSP'ye gitmesi (ya da seçim sandığına gitmemesi) muhtemel oyların SHP'ye akmış olmasından söz edilebilir. Ancak tersi bir durum da DSP açısından yaşandı: Seçim çalışmaları boyunca Kürtlere karşı olan tepkileri örgütlemek için çaba gösteren Ecevit, bu görevini başarıyla tamamlayarak anti-kürt oyları toplamayı becerdi. Böylece, kürt dinamiği, sola oy veren seçmenlerin kümelenişi açısından bir iç farklılaşmanın ortaya çıkmasına neden oldu.

Sağ açısından 12 Eylül sonrasının paradoksal görüntüleriyle birbirini tamamlayan iki temel dinamiği islamlaşma ve liberalleşmedir. Son seçimlerde bu "tamamlayıcılık" düzleminde iç farklılaşmalar yaratılmasıyla var olan farklılaşma görüntüleri de pekişti. Bilindiği gibi, RP çatısı altında seçime giren "kutsal ittifak"ın harcını islamlaşma oluştururken, bunlarla sağın diğer kesimleri arasındaki çizgi de daha kalın bir sınıra dönüştü. Aynı şekilde, ANAP'ın artık statikleştiği söylenebilecek olan oy tabanı ile DYP'nin oy tabanı arasındaki farklılaşmanın, "liberalleşmeye" kentten ve kırdan bakışta belirginleştiği söylenebilir. Elbette, sermayenin genel programına bağlılıkları bakımından ANAP ve DYP arasında çok önemli farklılıklar bulunmadığı biliniyor. Sermaye' nin "tepesi" de bu iki partiyi pek farklı olmayan beklentileriyle ele alabiliyor. Bu farksızlıkları, her iki partinin seslendikleri kitleler ve tabanda dayandıkları toplumsal kesimler açısından bir farklılaşmayla birlikte yaşanıyor. ANAP artık 12 Eylül sonrasında peydah olan sınıfsal tercihlerde boy veren bir insan tipinin partisi... Bu anlamda, ANAP ve DYP arasındaki haldeki bölünme Demirel-Özal kişisel çekişmesinin ötesinde... Bu partilerin tabanlarına ait seçmen tercihleri kendi geleceklerini Özal'ın ya da Demirel'in sunduğu insan tipiyle özdeşleştirdikleri ölçüde farklılaşıyor.

İşte solda ve sağda belirginleşen iç farklılaşmaların seçimlerle birlikte sergilediği ayrışma tablosu kabaca bu haliyle karşımızda duruyor.

Öte yandan, geçici seçim ittifakları bir kenara bırakılıp söylenecek olursa, hemen hemen hiç biri %25'i geçemeyen 5+2 parti parlamentoda mevzilenmiş durumda. Üstelik bu partiler arasında bölünme belli ölçülerde nesnel bölünmelere, sınıfsal ve coğrafi ayrımlara denk düşüyor. Bunun sonucunda, büyük kentleriyle, Kürdistan'ıyla, Batı ve İç Anadolusuyla birbirinden farklılaşan değişik Türkiye tabloları da karşımızda duruyor.

Seçimler Türkiye'yi böldü... Ya da parçalı Türkiye'nin gözler önüne serilmesine vesile oldu. Türkiye genelinde üstünlük sağlayamayan her parti, belli coğrafyalarda üstünlük ve bazen ezici üstünlük sağladı. Artık, her partinin kendi eyaleti var!

PARTİLERİN KONUMU

Siyasetteki sağ ve sol ağırlıklı bölünmelere ilave olarak, soldaki ve sağdaki iç farklılaşmalar önümüzdeki dönemde hangi ölçüde belirleyici olacak? Şimdi, seçimlerden sonra, sermaye sınıfları kendi kitle partilerini yeniden yaratabilecekler mi? Bu bölünme yeni ve ANAP'laşmış bir DYP'de cisimleşen bir kitle partisi ile izale edilebilecek mi? Kavramların nispi değerlerini koruyarak soracak olursak, bölünme'yi hangi nesnel faktörler iç farklılaşmayı hangi öznel faktörler etkileyecek? Sürecin bundan sonraki evrelerinde, bölünme mi iç farklılaşma mı tayin edici olacak? İç farklılaşmaların bile belirli nesnel çıkar ayrılıklarına denk düşmesi, diğer bir deyişle, ayrışma olarak yaşanması, yakın dönemde siyasal gelişmeler açısından önem taşıyor. Bu nedenle siyasal partilerin hangi kesimlerin ve hangi taleplerin savunuculuğunu soyundukların bilinmesi, geleceğe ilişkin öngörülerde bulunabilmenin önkoşulu olarak değerlendirilebilir.

SHP

SHP ilk bakışta galibi olmayan seçimin mağlubu görünüyor. Kuşkusuz oy kaybı hesaba katıldığında özellikle büyük kentler açısından SHP nin seçimlerden başarısızlıkla çıktığı ortada. Ancak bu durumun saptanması tek başına onun yenilgisinin nedenlerini anlamak için yeterli değil. İnönü'nün lider olarak başarısızlığı, belediyelerdeki başarısızlığın oynadığı rol, sürekli hizip çatışmalarının yarattığı olumsuz görüntü vb. bu yenilgide pay sahibi olan faktörler olmalarına karşın SHP nin yenilgisinde temel faktör kürt dinamiği karşısında takınmış olduğu tutumdan kaynaklanıyor. Ek olarak, kürt dinamiğinin SHP yenilgisinde oynadığı rol SHP'nin öznel niyetlerini de aşan bir muhteva taşıyor.

Kürt sorunu özellikle gerilla eylemlerinin başladığı 1984 yılından itibaren değişik bir içerik kazanmış durumda. Kelimenin gerçek anlamıyla bir kürt ulusal uyanışı yaşanıyor. Gerilla bu ulusal uyanış potansiyelinin içinde anlam ve güç kazanıyor. Bütün bunların yanısıra, Kürt sorunu sadece ayrı bir coğrafyada ortaya çıkan basit bir ulusal sorun olmanın ötesinde bir içeriğe sahip. Kürt sorunu Türkiyenin demografik ve toplumsal koşulları açısından artık metropollerin de sorunu. Ve buna bağlı olarak, Kürt ulusal hareketi bizzat toplumsal olarak kendi tepkisini de doğuruyor. Kürt ve Türk halklarını birlikte kapsayacak, her iki halkın da birarada yaşayacağı bir zemin ortaya koyamayan tutum alışların **yokluğunda**, Kürtleri kazanan "Türk"leri; "Türk"leri kazanan da Kürtleri kaybeder konuma gelmiş durumda. Dolayısıyla SHP-HEP ittifakının, sadece kürt sorunu üzerinde bir ittifak olarak şekillenmesi nedeniyle, özellikle büyük kentlerde sosyal demokrat oylarda DSP'ye bir kayışı getirdiği söylenebilir. SHP bu noktada iç yapısıyla Kürdistan'da ve büyük kentlerde eskiden alevilerin ve şimdi kürtlerin ağırlıkla toplandığı ve bu anlamda yalnızca belirli emekçi kesimleri kapsayabilen bir parti konumunu kazanıyor. Tarihsel olarak devlet partisi misyonuna sahip SHP'nin böyle bir yükü sancısız taşıyamayacağını görebilmek zor değil. SHP ya kürtlerle yollarını bütünüyle ayıracak ve TC devletinin "bölünmez bütünlüğünün" sadık bir savunucusu olma misyonunu sürdürecektir ya da HEP ittifakı vesilesiyle Kürt sorununda siyasal (reformist) çözümün taşıyıcısı olma rolüne soyunacaktır. Her iki durumda da SHP'yi çözmesi gereken bir sorunlar yumağı beklemektedir. Bu sorunlar yumağından çıkış kürt sorununun bugün eriştiği boyutları ve kürt halkının son derece haklı taleplerini gözardı etmeyen, Kürdistan'daki devlet terörü karşısında kesin bir tavır alan ve bütün bunlara ek olarak kürt ve türk halklarının birarada yaşayabilmelerinin toplumsal ve siyasal çerçevesini oluşturabilecek bir programın ve eylemliliğin ortaya konulması gerekiyor. Böyle bir ortak yaşamanın kürt halkının kendi kaderini tayin hakkının koşulsuz savunulmasından yani eşit koşullarda birarada olmaktan geçtiğini söylemeye bile gerek yoktur.

SHP tam da böyle bir program ortaya koyamaması ve kürt sorununa sadece bir seçim taktiği olarak eğilmesinden dolayı seçimlerden oy kaybıyla çıkmıştır.

Kuşkusuz kürt sorunu karşısında takındığı tutum, SHP'nin başarısızlığında rol oynayan tek faktör değildir. SHP Türkiye için tutarlı bir "sosyal demokrat program bile" sunamamıştır. İşçi hareketi karşısında" sorumlu devlet partisi" tavrıyla davranan, 12 Eylül rejiminin tasfiye edilmesinde son derece "utangaç" bir tutum takınan SHP, muhalefette kaldığı süre içinde sürekli olarak ANAP'ın oluşturduğu gündemin peşinden sürüklenmiş, ısrarlı biçimde egemen sınıf politikalarının destekçiliğini yapmıştır. Böyle bir tutumla sosyal demokrasinin evrensel misyonunun da gerisinde takılı kalmıştır. Özellikle ekonomi politikaları düzleminde SHP birkaç küçük nüans dışında, tekelci burjuvazinin özlemlerinin açık savunucusu olma rolüne soyunmaya özen göstermiştir. Geçtiğimiz yıllarda büyük kentlerde belirgin bir üstünlük sağlayan SHP, yerel yönetimler düzleminde "sosyal demokrat katılımcılığı" bile gerçekleştiremeyerek kendi seçmenler gözünde aynen ANAP, DYP vb. gibi "talancı" bir parti olarak değerlendirilmiştir. Bütün bu faktörler, SHP'nin başarısızlığının göstergeleri olduğu kadar, aslında sosyal demokrasinin kitle partisi olabilmesinin imkanlarını da ortaya koymaktadır. SHP'nin seçim başarısızlığından, kendini dışavuran parti içi krizinden, küçülen ve ayrışan bir parti olarak mı yoksa sosyal demokrasinin kitle partisi olarak mı çıkacağı işte bu etmenlerin çözümünde göstereceği performansa da bağlı olsa gerektir.

DSP

Ecevit'in DSP'si açısından ise Kürt dinamiği SHPde oynadığı rolün tersini oynamış durumda. Seçim çalışmaları sırasında değişim adına son derece gerici bir politikanın savunuculuğunu yapan Ecevit, SHP-HEP ittifakıyla ortaya çıkan SHPnin kürtleri yedeğine alma taktiği karşısında, kendi seçim taktiğini esas olarak anti-kürt oyları alma üzerine oturttu. Özellikle büyük kentlerdeDSPnin bu misyonunu başarıyla yerine getirdiğini kabul etmek gerekiyor. Büyük kentlerdeki anti-kürt oylar DSP'yi SHP kadar oy alma noktasına taşıyabilmiştir.

DSP ve SHPnin oy dağılımları incelendiğinde her iki parti arasındaki ayrılığın hiç de kişisel kaprislerle açıklanamayacak bir muhteva taşıdığı görülmektedir. Nesnel zemini olan bir ayrılık sosyal demokrat oylardaki iç farklılaşmanın nedenidir.

Şurası bir gerçek: Türkiye'de, devrimci mücadelenin gelişkinlik düzeyi, sosyal demokrasiye verilen oyları etkiliyor. Seçmenler, devrimci mücadelenin kitleselleşmesi ölçüsünde sol programlara eğilim gösteriyor, merkezden sola yöneliyor. Ve bugüne dek iktidar alternatifi bir devrimci parti ile yüzyüze gelemedikleri için, "parti tercihi" olarak önlerindeki yegane tercihe, sosyal demokrat partiye yüzünü dönebiliyor. Bu anlamda, sosyal demokrat oyların %32 gibi bir noktada sıkışıp kalmasının önemli bir nedeninin, sosyal demokrat partilerin zahmetsizce kendi hanelerine kazandıkları sol oyların devrimci dinamikler tarafından çoğaltılamadığı bir tarihsel kesitte yaşanması olduğu söylenebilir.

Böyle bir gerçekliğe karşın, Türkiye'de sosyal demokrasi yıllardır kendi güdüklüğünü devrimcilerin varlığına bağlama eğilimini taşıdı. Ecevit Baykal gibi sosyal demokrat önderler kendi partilerinin politikalarını sağ bir çizgiye çekerek çoğunluğu sağ partilere eğilimli olan Türkiyeli seçmenleri yanlarına alabileceklerinin hesabı içinde solla aralarına bir sınır çizmeye çalıştılar. Oysa siyasetin mantığının çok daha farklı kurallar içinde işlediği ortadadır. Türkiye'de devrimci ve sol bir dinamik kendi ağırlığını ortaya koyamadığı müddetçe sosyal demokrasi de özlemini duyduğu büyümeyi sağlayamamakta soyal demokrasideki genel bir sağa savrulma dalgası ise elbette sağ partilere olan eğilimi güçlendirmektedir. Sağ dalgadan korunmanın panzehiri hiç bir zaman sağcılaşmaktan ve kendi soluna sınırlar çizmekten geçmiyor. Sosyal demokrasinin en büyük oy oranına ulaştığı 77 seçimlerinde devrimci bir uyanış dönemi yaşanılıyordu. Ve yine bugün devrimci bir dinamiğin yokluğunun sol oyların yerinde saymasına neden olduğu ortada. Kendi partilerini çoğaltan bu dinamiklerin amansız düşmanları olduklarını gizlemeyen Baykal ve Ecevit gibi sosyal demokrat önderlerin ise, toplumun solculaşmasından değil, asıl olarak devrimci dinamiklerin boğulmasından yana bir tercih içinde bulundukları açığa çıkmıyor mu? Özellikle 1960'lı yıllardan itibaren sosyal demokrasi ile iç içe gelişen sosyalist hareket, 1970'liyıllarda ilk ciddi kopuşmayı yaşamıştı. 12 Eylül dönemi sol harekete yeniden sosyal demokrasinin hegemonyasını getirdi. Sosyal demokrasi ile iç içe geçişin kefaretini şimdi en çok sosyalist sol ve aslında emekçi kitleler ödüyor. Türkiye'de sol hareketin gelişimi ise, devrimci dinamiklerin çoğaltılmasına ve bu anlamda sosyal demokrasiyle kesin bir hesaplaşmanın ve gerçek bir kopuşun yaşanabilmesine bağlıdır.

ANAP

Seçimlerde %24 oy almasına ve bunun 87 seçimlerine göre 12 puanlık bir düşüş olmasına karşın ANAP seçimlerden başarıyla çıkan ve geleceği olan bir parti olarak değerlendiriliyor. Kuşkusuz bunda Mesut Yılmaz öncesine kadar tam bir tepetaklak gidiş içinde olan ANAP'ın erozyonunu durdurabilmiş olmasının önemli bir rolü var. Ama bundan da daha önemli olan ANAP'ın artık bir toplumsal tabana oturmuş olması. ANAP 80'lerden sonra moda haline gelen liberal dalganın yarattığı insan malzemesini artık kendi potasında toplayabilmiştir. Bu insanların büyük kentlerde yoğunlaşması ve "yeni"leşmeyi temsil etmesi, ANAP'ı bunların gözünde geleceğe dönük bir parti olarak şekillendirebiliyor. İlginç olan bu kesimin sağın diğer partileriyle olan farklılığını belirgin bir tarzda ortaya koymalarıdır. Gerek sınıfsal konumları ve özlemleri, gerek düşünüş biçimleri açısından ANAP şemsiyesi altında toplanan kesimler, geleneksel sağ ile aralarında önemli tasavvur ayrılıkları olan insanlardan oluşuyorlar. Program ve eylem bazında tekelci burjuvazinin ve uluslararası emperyalizmin has partisi olan ANAP, tekelci burjuvazinin programını bu toplumsal tabakaların belirli bir bölümüne kabul ettirebiliyor. Bu konumuyla da sağın kitle partisi olabilme şansını korumaya devam ediyor. Bugünkü ayrışma sürecinin saflaşmaya dönüştüğü koşullarda bu tür bir dinamiği arkasına alan ANAP'ın güncel siyasetin yıpranmışlığından arınarak yeniden ve daha güçlü bir tarzda ortaya çıkabilmesi ve saflaşma sürecinin ana partisinin (yeniden) oluşumu noktasında hala şansı olduğu söylenebilir.

DYP

Sınıfsal açıdan ANAP'tan çok farklı bir programa sahip olmamasına karşın DYP'nin tekelci burjuvaziye yedeklemeyi başardığı kesimler, ANAP'a göre farklı özellikler sergiliyor. Bu noktadan soruna yaklaşıldığında DYP ile ANAP'ın sınıfsal olarak önemli ayrılıkları olmamalarına karşın, farklı kesimlere seslendikleri ve bu farklılığın nispi bir toplumsal bölünme anlamına geldiği söylenebilir. Sağın kitle partisi olma konusunda gündeme gelen ANAP-DYP yarışında daha geleneksel bir tabana sahip olması DYP'nin handikapı olarak ortaya çıkıyor. DYP hem tekelci burjuvaziye bütünüyle tabi olabilmek ve hem detoplumun büyük bir kesimi üstünde tekelci burjuvazinin hegomonyasını kurabilmek için giderek daha fazla ANAP'laşmak zorunda. Haldeki durumda ise ANAP-DYP farklılaşması hakim sınıflar bloğunda nesnel temelleri de olan bir çatlak anlamına geliyor. Demirel bu çatlağı kapatmak için "yeni" ve "demokrat" bir görüntüye soyunarak DYP'yi başka bir düzlemde büyütmeyi ve ANAPın altındaki özgül zemini gereksiz kılmayı hedefliyor. Ancak tekelci burjuvazinin toplumun farklı çıkarlarını kendi potasına akıtacak sağdaki güçlü bir kitle partisine sahip olamayışının yarattığı sıkıntının, sürekli olarak bir temsil krizinin kaynağı olacağını özellikle dikkate almak gerekiyor.

RP

İslamcılık dinamiğinin bir araya getirdiği bir ittifak olarak seçimlere giren RP'nin iç farklılaşmaları bir yana, kendi söylemiyle kendini sağın diğer partilerinden kesin çizgileriyle ayırabildiğini görüyoruz. Son derece aktif ve militan bir seçim çalışmasıyla maksimum sınırlarına ulaşan kutsal ittifak oylarının gösterdiği bir gerçek, sağın bu kesimi ile ANAP ve DYP arasındaki açının giderek büyüdüğüdür. Aktif ve örgütlü bir güç olarak RP'de bir araya gelen güçlerin tek şansı büyük bir toplumsal çöküntü koşullarında insiyatifi ele geçirebilme becerisindedir. Ancak bu noktada önem kazanan bir diğer nokta kutsal ittifakın iktidar olma şansı bulunmasa bile önemli bir politik güç haline geldiği gerçeğidir. Türkiye'de politik arenada bu gücü hesaba katmaksızın hareket edebilmek artık olanaksızdır. Tarihsel olarak kapitalizmin gelişmesinden ve uluslararası kapitalizmin dayattığı normlara karşı bir tepkinin örgütlenmesinden güç alan kutsal ittifakın bu gücünü kapitalizmle kendi dayattığı koşullar çerçevesinde uzlaşmayı becerdiği ölçüde koruyabileceği;ve sınıfsal olmaktan ziyade diğer toplumsal saiklerden kaynaklanan kutuplaşmanın keskinleştiği koşullarda daha da arttırabileceği söylenebilir. Ayrıca RP ile MÇP arasındaki ittifakın dayanıklılığı da bir çok değişik faktöre bağlı olacaktır. Bütün bunlar kutsal ittifakın belirleyici değil ama hesaba katılması gereken bir güç olarak seçimlerden çıktığını ortaya koymaktadır.

PARTİLERİN TOPLAMI

Sonuç olarak Türkiye'nin politik ve toplumsal bir ayrışma sürecinde olduğu, seçimlerin ortaya koyduğu tablonun en özlü görünüşüdür. Bugünkü tablo içinde hiç bir parti egemen sınıfların özel çıkarlarını toplumun genel çıkarları olarak formüle edebilme yeteneğinde değildir. Bu durumun en önemli nedeni de toplumun gelinen noktada, birbirini en temel noktalarda çelen talep ve çıkarlara sahipken halkın her türden demokratik örgütlenmesinin zor yoluyla dağıtılması ve toplumun atomize edilmesidir. Bu durumda tek bir genel çıkar şemsiyesinin olanaksızlığıyla birlikte ayrışmanın ancak etnik, ulusal, mezhepsel, bölgesel esasa dayanan belirli kümelenmeler içinde saflaşmaya dönüşeceği gerçeğinden hareketle, solda ve sağda kendini düzenin kitle partisi olarak ifade edebilecek toparlanmaların, yani bir "hegomonya" krizinin uzun süre etkisini sürdüreceğini söylemek gerekiyor.

Seçimler, meclis kürsüsünde Kuran'a el basacak veya Kürtçe konuşacak milletvekilleriyle; sermaye bloğu içindeki bölünmeyle; sosyal demokrat partiler arasındakiayrışmayla son derece renkli;ama toplumsal güç anlamında ancak toplumun belirli kesimlerini etkileyen partilerden "mürekkep" bir parlamento ortaya çıkartmıştır. Parlamentodaki bu renkliliğin toplumsal karşılıkları; büyük kentlerde ANAP'ın, batının kırsal kesimlerinde DYP'nin, Kürdistan'ın belirli bir bölümünde SHP-HEP ittifakının, orta anadoluda kutsal ittifakın egemen olduğu çok partili ve çok bölgeli parçalanmış bir Türkiye tablosudur. Böyle bir tablo içinde ortaya çıkan boşlukların doldurulmasında ise "başka" güçlerin devreye girmesi kaçınılmaz görünüyor: Parlamento dışında "devlet parti"sinin bu zemini tekelci burjuvazinin ve uluslararası emperyalizmin çıkarlarını gerçekleştirmeye doğru zorlayacağını söylemek mümkün.

VE "DEVLET PARTİSİ"

Kendini partiler düzleminde ifade eden bu toplumsal bölünmüşlük durumu aynı zamanda bir çok çelişki ve çatışmanın yatağı olmaktadır. Özellikle Kürdistan'da sürüp giden fiili savaş durumunun yarattığı koşullar ve ek olarak sermayenin acil sorunları Türkiyedeki olası gelişmelerin önemli faktörleri arasındadır.

Sermayenin sorunlarının çözümü açısından en uygun çözümün bir DYP-ANAP koalisyonu olduğu bizzat sermaye çevreleri ve ABD tarafından çok açık bir tarzda dile getiriliyor. Ancak yukarıda ele almaya çalıştığımız olgular nedeniyle yakın zamanda böyle bir koalisyon hangi ölçüde olanaklıdır?

Bu soruya ve konjonktürel diğer bütün sorunlara yanıt bulabilmek için yapısal bir çözümleme kendini dayatmaktadır. Türkiye'nin siyasal rejimini çözümlerken,görünürdeki verilerin ötesinde başvurulması gereken bir diğer önemli faktör,devlet partisidir. Bu durum, Türkiye'deki mevcut partilerin, burjuva demokrasilerindeki bilinen parti işlevlerinden farklılıklara sahip olmasından ve son çözümlemede parti-

ler üstü bir niteliğe sahip devlet p
ne bağlı olma mecburiyetlerinde
naklanmaktadır.
Dar anlamıyla devlet partis
lerinin "devlet içinde devlet" o
tanımladıkları bir ilişkiler bü
kendini ifade etmektedir. Bu kö
rilladır, devletlü bürokrasidir, or
kısacası görünürdeki işlerliğe d
bekası gerekçesiyle istediği zam
dahale gücünü kendinde bulan
yettir. Partiler üstüdür, çünkü pa
zımni onayıyla hareket serbesti
dedir.
Geniş anlamıyla devlet part
bütün partilerin en can alıcı ko
birbirinden ayrımsız hale geleb
ri; sistemin, tek parti ile yöne
muşçasına işleyebilmesidir. Bu
rin protokolsüz koalisyonudur.
Dar anlamıyla devlet partisi
yasetin olağan kanalları dışında
ğin ANAP - DYP birleşmesini z
cak bir politik hat tutturması ve
gereklerini yerine getirme nok
atağa kalkması olasıdır. Devlet
nin kendi siyasal amaçlarına uy
nuçlar yaratmak için izlediği p
lar ise biliniyor. Bu politikalar
sınıfının parti yöneticilerini mar
yonundan, milletvekili transfe
kontrgerillanın devreye soku
dan, ekonomik krizi suni yolla
rinleştirmeye kadar geniş bir
içinde gündeme gelebiliyor. D
arasında oluşacak bir koalisyon
kürt sorunu noktasında gerek s
nin sorunlarını çözme konusun
lişkili bir birliktelik olabilir.
kürt faktörünü dışta tutarak b
koalisyona ortak olması ise dev
tisinin Kürdistan'daki politikala
sında "hayırhah" bir tutum takın
ortaya koyar. Ki bu DYP-SHP
yonundan "demokrasi" bek
için tam bir hayal kırıklığı d
Ancak "yeni" görüntüsüyle D
Özal dönemini bitirmek, 12
köşe taşlarını yeniden dizmek
nomik krize geçici çözümler
için deneyeceği böyle bir koal
bir seçim koalisyonu olabilece
disi de dile getirmektedir. DYP
alisyonu olasılığı ise, Türkeş'
bir MC lazım" çığlıklarına k
men hemen imkansız gibi gö
Demirel 78'lerde 2. MC'yi siy
nıftan görece özerkliğini ze
oluşturmuştu. O günün koş
böyle bir koalisyon egemen
açısından fazla tercih edilebili
çenek olarak belirmemesine
zorlayıcı bir zemine sahiptı. B
yeni bir MC'nin zemini bulu
Bu nedenle Demirel yaratmı
yeni görüntüye ters düşen böy
taklığa yanaşmayacaktır.
ABD'nin ve Devlet parti
parlamenter seçenekler içind
politikasını egemen kılmak iç
tifi alması; özel timleriyle, i
riyle, insan hakları ihlalleriyle
vini gerçekleştirmeye devam
ve yine sermayenin ekonomin
nü emekçi sınıflar üstüne yı
için olanca becerisini kuş
söylemek, kehanet sayılmamal
Partiler düzleminde ortaya
nesnel temellere sahip bir ay
yarattığı bu yeni dönemde, ye
lerin oluşması toplumsal ve
güçlerin göstereceklerı per
bağlı olarak şekillenebilir.
Bu performansın düzeyi i
meye gerek yok ki, önemli
ABD'nin Türkiye'nin iç işler
neksel müdahalesi tarafından
cektir.
Bir yanda yeni dünya dü
yanda buna bağlı şekillenen
düzeni, büyük iddialarla orta
her siyasetçinin içinde "öz
davranabileceği manevra alanı
larını çizmektedir. Türkiye'de
cıların özerklikleri, bu çerçev
geçerlidir. Hiç bir türk po
ABD'nin ortadoğu 'da olu
dengelerin ötesinde bir kürt p
uygulayamaz. Hiç bir türk pol
IMF'nin dikte ettiği ekonomik
ların ötesinde girişimde bul
Hiç bir türk politikacısı, yeni d
zenine katılmanın gereklerini
getirmeden kendi partisi içind
geleri bile değiştiremez. Bunl
sinde geri kalan her şey elbette
rın göstereceği performansa ba
İşte böyle bir düzlemde,
krizin derinleşmesi kadar kriz
olanakları da yer almaktadı
"güçsüzlük" ağırlıkla devlet p
güçleri tarafından doldurulaca
bunun Türkiye için karanlık bi
anlamına geleceği görülmelidi
Türkiye'nin bu yeni dönemi, so
önemli olanaklar sunmaktadır.
runu karşısında birlikte yaşam
bunu demokratik bir biçimde
leştirebilmenin olanaklarını
ve bu konuda inandırıcı seçen
taya koyabilen sosyalist sol, eğ
insanların gelecek umudunu s
lirse, önemli bir politik çekim
haline gelebilir. Böyle bir başa
Eylül rejiminin tasfiye edilmes
bağımsız demokratik bir T
ulaşılmasında önemli bir adım
çok açıktır.
Bunun ötesinde DYP-SHP
yonundan demokrasi beklen
Türkiyenin sağcılaştığı gibi bi
madan umutsuzluk türetmek
ce yanıltıcı olacaktır. Bütün s
lun ve devrimcilerin bu parçala
lepler ve bunun doğrudan so
rak parçalanmış güçler tablosu
birleştirici ve tutarlı bir progra
li seçeneklerle siyaset sahnesin
yerini alıp alamayacağıdır. Bu
kolay bir şey olmadığı açıktır
bu doğrultuda gösterilecek
devlet partisinin sözcülerinin
rasının nezaketinden" uzaklaşm
yol açacak bir siyasal zeminde
rece yakıcı bir görevdir.

SAHİBİ: Çetin UYGUR
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: Gunnur İLHAN
Adres: Prof. Kazım İsmail Gürkan Cad. Hudaverdi Apt. Kat: 5 Cağaloğlu İstanbul
Tel Fax: 528 16 73 Baskı: Sonhavadis Mat.
Hesap No.: Yapı Kredi Sirkeci Şb. No: 616664-9 DM. 040087-9 TL. 616665 NLG
ÜRETENLER: Çetin Uygur, Gunnur İlhan, Tuşun Demiralp, Yaşar Kanbur, Kader Gören, Murat Doğan, Ali Ateşoğulları, Naci Alpkan, Orhan Çoban, Hüsamettin Aytaş, Recai Soydan, Sinan Seferoğlu, Semra Hatunoğlu, Özgür Ünal, Adnan Cansız, Ferda Koç, Yusuf Yıldız, Adil Boztaş, Yılmaz Kartal, Veysel Aydın, Hilmi Begumcan, Ertuğrul Bilir, Gülsüm Polat ve işçiler

ANKARA BÜRO: İzmir Cad. Elgün Sok. 13/12 Kızılay, Tel: 231 18 14
İZMİR BÜRO: Kahraman Mescit Mah. 842. Sok. No: 9 Konak, Tel: 19 89 28
ADANA BÜRO: Tepebağ Mah. 10. Sok. No: 32 Kat: 3, Tel: 12 44 61
İZMİT BÜRO: Demiryolu Cad. Yeni Cuma İşhanı No: 142 Kat: 4, Tel: 14 21 67
ESKİŞEHİR BÜRO: İstiklal Mah. No: 58/4, Tel: 11 31 39
GEBZE BÜRO: Hacı Halil Mah. 1424. Sok. No: 2/10 Aykan İşhanı

...ühür Sökmeye Devam

...şaları sendikalarının ...lal mühürler birer ...yor... ...ak İzmir'de Eğit-Sen ...mührü diğer ...da katılımıyla

(İşçilerin Sesi-İZMİR)

...lerin sendikalaşması önü... engeli çıkarmaya azmet...tin 18 Mart tarihinde ... İstanbul'daki genel mer...masının ardından İzmir ...mriyle İzmir Şube de ka...leşru temelde sendikalaş...esini kesintisiz sürdüren ...bundan sonra hukuki alan...dele vermeye başlamıştı. ...arına karşı dava açıp yü...durma kararı alan EĞİT-...dından da valiliğin itirazı ...ar. Mahkemenin, valiliğin reddetmesiyle EĞİT-...adelesinde hukuki yollar ...du. Ne varki valilik "Ben bu kararı 3 gün içinde de 3 ay içinde de uygulayabilirim" diyerek 3 ayı geçen bir süre içinde kararı uygulamakta direndi. Sonuçta, mahkeme kararını uygulayacak bir makam bulamayan EĞİT-SEN'liler, bu işe gönüllü olarak soyundular ve İstanbul'da, gidip mühürleri sökerek sendika genel merkez binasını açtılar. Aynı başvurular İzmir'de de yapılmasına rağmen mühürleri sökecek bir makam burada da bulunamadı. Genel merkezin yolunu izleyen İzmir'li EĞİT-SEN'liler de, 13 Ekim günü TÜM BEL-SEN'li, TÜM SAĞLIK-SEN'li ve TARIM-SEN'li memurların da katılımıyla mühürleri sökerek sendika binalarını açtılar. Açılış sırasında yapılan konuşmalarda demokrasi, örgütlenme özgürlüğü, insan hakları gibi konularda anti-demokratik, keyfi ve baskıcı uygulamalar eleştirilerek, bu tür tavırlara verilecek en iyi yanıtın daha fazla kitleyle kucaklaşmaktan geçtiği vurgulandı.

...akaya Direnişi'nden geriye kalanlar!

Çorum Madencilerinin dağdaki direnişleri bitti... Tam üç ay boyunca direnişlerini sürdüren işçiler 88. günde jandarma tarafından gözaltına alındılar... Savcılık tarafından ertesi gün bırakıldılarsa da 90. günde evlerine dönme kararı aldılar

(İşçilerin Sesi-ANKARA)

...ı maden işletmelerinde 12 ...rihinde başlayan direnişe ...larda çalışan 80 kadar işçi ...m'de işyerinde hiç bir gü...ri alınmaksızın patlatılan ... işçi ağır yaralandı, 1 işçi ...unun üzerine 30 civarında ... terketti.

...a, sendikalı oldukları için ...işçiler ise halen direniş te...yorlardı. Direnişçi işçilar ...n madencileri ziyaret ede...ardeşliğine güzel bir örnek ...kkı Köse ise her zamanki ...a karşı ilgisiz kaldı.

... maden işçileri eyleminin ... işyerine giderek lojman...yı zorlama ve direnişi bir ... sıçratarak işvereni anlaş...na çağırıyorlardı. Bunun ...larma, yağmur altında işçi... alarak lojmanlara sokma...dan yetkililer kaymakamla ...çilerin daha uygun bir yer...ini isterken, aynı anda dağ... jandarma tarafından gözal... Bayat savcılığına götürül...aşık 5 saat yürüyen işçiler ...ndika hakkımız söke söke ...ni ölümler istemiyoruz", ...nlardan hesap soracağız", ...dan hesap soracağız" slo...rdiler. Jandarma komutan...ülerek ifadeleri alınan işçi...i serbest bırakılırken 6 işçi ...afından tutuklandı. Tutuk...çiler de bir gün sonra bıra...

...2 Ekim'de direnişin 90. gü...rine dönme kararı aldılar. ...nraki gelişmeler ise sendi...yatüfinde olacak. Türkiye Maden-İş sendikası mücadeleyi dar bir alana hapsederek çözüm(!) öneriyor. Türk-İş ve Hakkı Köse'nin iş ortağı (aynı zamanda da ANAP milletvekili) Abdurrahman Güler ile baskı yapmaya çalışırken, işçileri mücadelenin dışında tutuyor.

Direniş, kazanımsız bitti gibi görünüyor. Ama burada yakalanan direniş ve birlikte hareket etme anlayışı, Karakaya madencilerinin gittiği her yere taşınacaktır. Hakkı Köse iktidarla olan dirsek temasından güç alarak, (davayı kaybetmesine rağmen TİS masasına oturmayarak) yasaları çiğnemiştir. Bayat yakınlarında bir açık işletme alarak ihtiyacını karşılamış ve güçlü olduğunu göstermeye çalışmıştır. Bütün bunlara rağmen Karakaya maden işçileri ve işçi sınıfı bilmelidir ki ancak özgücümüze güvenerek ve düzenin sınırları dışına taşıyabildiğimiz oranda direnişlerimiz başarıya ulaşır.

Çünkü güçlü olan sınıfın ta kendisidir. İşyerinde bir işçiye yapılan haksızlığı işletmenin bütün işçilerine yapılmış gibi düşünüp, o işletmede üretimi durdurmalı ve işyerinde direnilmelidir ki işverene gücün kimde olduğu gösterilsin. Karakaya maden işçilerinin direnişine Türkiye Maden-İş sendikasına bağlı bir çok şubeden, Çorum İ.H.D. şubesinden ve devrimci demokrat çevrelerden destek gelirken direnişçi işçilerin bağlı bulunduğu Türkiye Maden-İş Çorum şubesi ise direnişe ilgisiz kalarak direnişin boğulmasına ve daralmasına zemin hazırlamıştır.

Karakaya maden işçileri işyerinde yarattıkları örgütlülükle direnişe geçerken bunun yanında sendikada da insiyatif koymalılar ve evlerine dönmüş bile olsalar sendikanın verdiği mücadeleye direnişçi işçilerin sesini ve kararlarını taşımalılar.

...esa Tekstil'de ...ir garip oyun

...ter'de kurulu Besa Tekstil ...onfeksiyon atölyesinde çalı...işçi 3 haftadır direnişte. Kon...n atölyesinin patronu işçilere ...ret borçlarını ödememek için ... içinde makinalarını da ala...u. Herbirinin 2-3 maaş alaca... işçiler atölyeyi işgal eylemi ... Kaç ortak oldukları belli ol... 3-4 ayda bir isim ve yer de... dolandırıcı patronlar ortada

...nfeksiyon atölyelerinin işve... sadece sendikasız ve sigorta... çalıştırmakla yetinmiyorlar, ...rize düştüklerinde işçilerin üc...ı de ödemeden kaçıp gidiyor...er hafta işçi ücretinin bir kıs...çeşitli gerekçelerle kesip, işçi ... 2-3 maaş tutan miktarda bir ... da sürekli işletiyorlar. İsim değiştirme zamanı geldiğinde de işçilerin içerideki bu paralarını cep ediyorlar. Konfeksiyon aleminde bu uygulama öylesine yerleşmiş ve işçiler de patronlar da buna öylesine alışmış ki kimse yadırgamıyor. Sendika ve sigorta gibi haklardan sözedene de pek rastlanmıyor.

Ama Besa işçileri dişli çıktı. Haklarına sahip çıkıyorlar. Dolandırıcı patronun izini sürüyorlar. "İşvereni de makinaları da bulacağız, mahkeme kanalıyla yeni açacağı işyerine tedbir kararı koyduracağız. Ama mahkeme kanalıyla ama başka yollarla bu dolandırıcılardan tüm haklarımızı kuruşu kuruşuna alacağız"diyorlar.

Besa işçileri bunu başarırlarsa konfeksiyon atölyelerinde acımasız sömürü koşullarında çalışan sınıf kardeşlerine de önemli bir örnek oluşturacaklar.

Kutlutaş'ta iş kazaları

(İşçilerin Sesi-İZMİR)

Bir ay içinde iki iş kazasının olması sonucu Kutlutaş işçileri 1 günlük iş bırakma eylemi yaptılar.

Yaklaşık bir ay önce İzmir-Aydın otoyol inşatını yapan Kutlutaş-Dillingam şirketinin Buca şantiyesinde bir işçi kum silosunda boğulmuş vaziyette bulundu.

Aynı şantiyede 8 Ekim salı günü Seydi Acar adlı işçi bir konteynerin nakli için vinç halatlarını taktıktan sonra halatların kopması sonucu halkalar işçinin başına çarpmış ve işçi yaşamını yitirmiştir.

Bu kazaların nedenleri; 1.dikkatsizlik ve ihmal, 2. işçilerin yanlış pozisyonlarda çalıştırılmasıdır. Bu durumu protesto eden işçiler 1 günlük iş bırakma eylemi yaparak işvereni uyarmışlardır.

Kutlutaş İşçileri

VeGe Grevi Sürüyor

Selüloz-İş Sendikasına bağlı Ve-Ge işyerinde toplu iş sözleşmesinde anlaşma sağlanamaması üzerine 110 işçinin sürdürdüğü grev 50. gününe ulaştı. Sözleşme görüşmeleri sırasında anlaşmayı sürekli tıkamak isteyen, işçiyi sefalet ücretine mahkum etmek isteyen işveren, grev sırasında uyguladığı baskı ve tehditle Ve-Ge işçisinin onurlu direnişini bozmak istiyor.

Vedat Gençtürk'ün sahibi olduğu işletmede, fotokopi kağıdı, banka kağıtları ve yapıştırıcı kağıtlar üretiliyor. Olağanüstü kar sağlayan işletme bu alanda tekel sayılıyor. Aynı zamanda Pensan kalemlerinin de sahibi olan işveren, işçilerini asgari ücret üzerinden kölece çalıştırıyor. Tamamına yakını Bulgaristan'dan gelen göçmenlerden oluşan işçilerin yarısı bayan. Yıllardır kölece çalıştırılıp, sefalet ücretine layık görülen Ve-Ge işçisinin ortalama ücreti 262.000 lira. İşçiler bu ücretlerine %150 artış talep ederken, işverenin zam teklifi % 90. İşverenin tekllifine göre Ve-Ge işçisi asgari ücretin dahi 17.000 lira altında bir ücrete çalışmak zorunda.

Sefaköy'de kurulu fabrikada şu anda 30'a yakın işçi grev kırıcısı olarak çalışıyor. Bunlardan 11'ini kapsam dışı işçiler, geri kalanını da sonradan işe alınan işçilerle işveren tarafından zorla çalıştırılan (sendikadan istifa ettirilip) işçiler oluşturuyor. Grev öncesi günde 12 saat üretim yapmaya zorlanan işçiler içerde yeterli düzeyde stok oluşturduktan sonra grev gömleklerini giydiler. Zaten şimdi içerde eski düzeyde olmasa da önemli bir düzeyde üretim yaptıran işverenin grevle başı pek dertte değil. Ancak grev sırasında içerde üretim yapıldığını, stokların dışarı çıkarıldığını tespit ettiren işçiler mahkeme kararıyla stoklara ihtiyati tedbir kararı aldırınca işverenin tavrı da değişmeye başladı. İlk işi de fabrikanın hemen yanında işçilerin yapmış olduğu kulübeyi polis desteği ile yıkmak oldu. Fabrikanın önünde pankart ve grev gözcüleri dışında kimsenin olmaması için polisle sıkı bir işbirliğine giren Ve-Ge işvereni, işçiler üzerindeki baskısını daha da artırdı. Öyleki 2-3 kişilik ziyaretlerde dahi polis hemen işyerinin önüne gelip, ziyaretçileri dağıtıyordu. Artık işveren hiç bir kaygı duymadan içeride üretim yaptırabiliyor, stokları dışarı çıkartabiliyordu (mahkeme kararına rağmen). Grev gözcülerini ise bunları izlemekle görevli işçiler haline getirdi.

Şüphesiz Ve-Ge grevinin bugün işçiler cephesinde kötü bir biçimde yaşanmasında sendikanın genel merkezinin gerek TİS görüşmeleri ve gerekse grev sırasında işçilerin bilgilendirilmesi, uzun soluklu bir mücadeleye hazırlanmasında başarılı olamamasının da büyük etkisi var. Grev öncesi işçileri tek tek yanına çağırarak greve çıkmamaları için uyaran personel müdürü Emin Oybak greve çıkmakta kararlı olan işçilere " toplu iş sözleşmesi imzalandıktan sonra hiçbiriniz burada olmayacaksınız" diyor. Ancak sendikanın sözleşme taslağında işvereni caydıracak maddeler yok.

Grev sırasında Belpa ve Astel'deki sınıf kardeşlerinin dayanışma ziyaretine kucak açan Ve-Ge işçisi, Tuzla'da işten atılmalara karşı direnen Cam-İş Ambalaj'daki işçileri ziyarete gittiler. Ve-Ge işçisi şimdi sessizliklerini yırtmanın yollarını arıyor. Ve-Ge patronları artık koltuklarında rahatça oturamayacaklar çünkü Ve-Ge işçisi kavgayı öğreniyor. Ve-Ge işçisi grevini nasıl başarıya ulaştıracağını, kavgayı nasıl kazanacağını yenilerek öğreniyor.Q Şimdi silah Ve-Ge işçisinin elinde. Ve-Ge işçisinin örgütlülüğünde, örgütlü mücadelesinde.

Ve-Ge işçileri kendileri ile dayanışma içinde olmak isteyenler için bankada bir hesap numarası açtırdılar. Yardımlarınızı bekliyorlar.

T.C.Ziraat Bankası
Alemdar Kocaeli Şubesi
Hesap No: 30013486-8

YILDIZ ÜNİVERSİTESİ'NDE ÖĞRENCİ İŞÇİ DAYANIŞMASI

Tüm halkın 11 yıldır yaşadığı 12 Eylül'ün en çok yıpratmaya çalıştığı alanlardan biri de üniversitelerdir. Sistemli olarak öğretim üyesi sayısı azaltıldı, okullar paralı yapıldı, eğitim koşulları kötüleştirildi, polis baskıları sürekli hale getirildi. Bu durumdan öğrenciler kadar çalışanlar da etkilendi. Üniversite emekçileri düşük ücretle bir kaç kişinin yapması gereken işleri yapmak zorunda bırakıldı, baskılardan da payını aldı.

Yıldız Üniversitesi emekçilerinin bir kısmı kadrolu, 65'i sözleşmeli olarak çalışıyor. Geçtiğimiz yıl 465.000 lira ücret alan işçilerden 32'si Mayıs ayında Tez Koop-İş sendikasına üyelik için başvurmuş. Yaz döneminde sendikal çalışmadan haberdar olan okul yönetimi tam bir işveren zihniyetiyle sendikalaşmaya engel olmak amacıyla taşeronlaştırmaya gitmiş.

15 Eylül'de işçilerin sözleşmelerinin yenilenmesi gerekirken yemekhanenin ve diğer okul işlerinin taşerona (okuldaki üç kantinin işletmecisine) verildiği açıklanmış. Bu arada şöyle bir oyun oynanıyor: taşeron, sendikadan ayrılma ve kıdem tazminatlarından vazgeçme koşuluyla, şu anda çalışmakta olan işçileri çalıştırmaya devam edecek. (12-13 yıllık işçiler de var) Birkaç ay sonra da yemekhaneyi okul yönetimine geri iade edecek. Bu arada işçilerin tüm kazanılmış hakları kaybolacak.

Bu oyunu gören işçilerin tümü 16 Eylül'den başlayarak gün boyu yemekhanede beklemeye başladılar. O sırada açılan kadrolu işçilik sınavına girdiler. Okulda öğrenim başladığında, durumu öğrenen Yıldız-Der'li öğrencilerle birlikte "atılan işçiler geri alınsın" kampanyası başlatıldı. Öğrenciler, çeşitli döviz ve duyurularla öğrenci kitlesine durumu anlatıp destek istiyorlar. Direniş ve kampanya karşısında okul yönetimi önce 15 sonra da 25 işçiye kadro teklif ederek eylemi bölmeye çalışıyor. Ancak işçiler bölünmüyorlar. Sonunda kampanyanın 3. günü (3 Ekim) okul senatosu taşerondan vazgeçilmesine ve atılan işçilerin hakları korunarak asgari ücretle işe geri alınmalarına karar veriyor. Kararın alındığı saatlerde, işçiler ve öğrenciler halaylar çekerek türküler söylüyorlar. "İşçi gençlik elele", "Yaşasın Yıldız direnişi" gibi sloganlar atılıyor. Karar kesinleştikten sonra ise öğrencilerin başlattığı "1 Mayıs marşı" hep birlikte söyleniyor ve devrim şehitleri için 1 dakikalık saygı duruşu yapılıyor.

İşçiler şimdi sendikanın yetki almasını ve sözleşme görüşmelerinin başlamasını bekliyorlar. Bu arada henüz sendikaya üye olmayan işçiler üye olmaya devam ediyorlar. Ayrı kanallardan akan işçi ve gençlik mücadelesinin kesişmesi güzel bir dayanışma ortaya çıkardı. Devrimci demokrat öğrencilerin üniversite çalışanları ile birlikte mücadele etmesi hem işçi sınıfı mücadelesini hem de özerk-demokratik üniversite mücadelesini güçlendirecektir.

İstanbul Üniversitesi çalışanları toplusözleşme farklarını aldılar

İstanbul Üniversitesinde çalışan 1400 işçi 10 aydır ödenmeyen toplu sözleşme farklarını, yaptıkları eylemler sonucunda almayı başardılar.

Tez Koop-İş 2 nolu şubeye bağlı olan ve İstanbul Üniversitesinin değişik birimlerinde çalışan işçilerin, 10 Ocak 1991'den bu yana 5-10 milyon arasında değişen alacağı bulunuyordu. Bu alacakların ödenmesi için işçiler önce İ.Ü. Rektörlüğüne başvurdular. Ancak İ.Ü. Rektörü her zaman olduğu gibi işçileri muhatap almadı.

Üniversitede öğrenim gören öğrencilerin bütün haklı istekleri karşısında seszsiz kalan Rektör, işçilerin talepleri karşısında da umursamaz davrandı. Ancak işçiler kararlıydılar. Önce işi bıraktılar. Ardından toplu olarak viziteye çıktılar. Üniversiteden Sultanahmet'e kadar sloganlar eşliğinde yapılan yürüyüş oldukça coşkuluydu. "Yalancı iktidar", "Mesut yalancı", " hak verilmez alınır" gibi sloganlarla süren yürüyüş polis tarafından kesilmeye çalışıldı. Ancak işçiler kararlı tavırlarıyla bu engeli de aştılar. Daha sonra Üniversiteye dönen işçiler Rektörlüğün önünde oturma eylemi yaptılar. Yapılan konuşmalarda işçiler haklarını alana kadar işbaşı yapmayacaklarını belirttiler.

İşçilerin kararlı tutumu karşısında Rektörlük köşeye sıkıştı. İşçileri muhatap almayan Rektörlük, gönderdiği temsilcilerle işçilerden iki temsilci istedi. Ancak işçiler kararlıydı. Ne konoşolacaksa işçilerin önünde konoşolacaktı. İşçilerin eylemleri dolayısıyla Üniversitede yemek çıkmadı. Bu nedenle Rektörü protesto eden öğrenciler de işçilerin eylemine destek olmak ve kendi taleplerini dile getirmek için Rektörlüğün önünde işçilere katıldılar.

İmzalı pankartla işçilere destek olan öğrencilerin katılmasıyla coşku daha da arttı. Ancak işçilerle öğrenciler arasında tam bir kaynaşma gerçekleşemedi.

İşçilerin kararlılığını önleyemeyeceğini anlayan Rektörlük, alacakların ödenmesi için hemen faaliyete geçti ve farkların ödenmesi için bankaya emir verdi. İşçiler paranın bankaya geldiğinin belgelenmesinden sonra eylemlerine son verdiler.

Üniversitede gerçekleşen bu eylemden çıkarılacak bazı dersler var. Bunların başında mücadele etmeden hakkın alınamayacağının anlaşılmış olması geliyor. Sendika, 10 aydır farkların ödenmesini talep ederken buna sessiz kalan rektörlük, yapılan eylemin kararlılığı karşısında farkları vermek zorunda kaldı. Ancak bugün üniversite işçilerinin tek sorunu ücret mücadelesi olmamalıdır. Çünkü üniversitelerde yapılan son değişiklikler de (mütevelli heyeti, paralı üniversite vb.) işçilere de fazlasıyla zarar getirecektir. Bunların başında yemekhane ve diğer hizmet birimlerinin özelleştirilmesi ya da taşeronlaştırma gelmektedir. Özelleştirme, işten atma, düşük ücret ve sendikasızlaştırmayı getirecektir. İşçilerin bu duruma karşı koymaları ancak örgütlü bir güç olmalarıyla mümkündür. İşçiler örgütlü güçlerini kendileri yaratmalıdır. Nasıl olsa sendika bizim yerimize uğraşıyor demek yetmez. İşyerlerinde oluşturdukları işyeri komite ve konseylerinde örgütlenen işçiler kendi iradelerini sendikaya ve mücadeleye taşımaladır.

Bugün işçiler, sınıf mücadelesini verirken üniversitelerin özgül konumundan dolayı üniversitenin diğer unsurlarıyla işbirliği içinde olmalıdır. Üniversitede yaşayanlar ve üniversiteyi üretenler işçiler, öğrenciler ve öğretim görevlileridir. Oysa yönetenler yeni tasarıyla 3-5 holding yöneticisi olacaktır. Univedrsiteyi üretenler buna izin vermemelidir. Bugün öğrenciler üniversite yönetiminde söz hakkı istiyorlar. İşçiler de öğrenciler ve öğretim görevlileri gibi üniversitede söz hakkı istemelidir. Üniversite senatosunda işçiler de yer almalı ve yönetme yeteneğini kazanmalıdır.

ANKARA

(İşçilerin Sesi - Ankara)

Ankara'da seçim çalışmaları önce seçim politikaları üzerinde sürdürülen yoğun bir tartışmayla başladı. Tartışmaların asgari düzeyde bir netliğe kavuşmasından sonra, kimi seçim çevrelerinde de çalışmaların yürütülmesi için, canlı bir siyasal ortamın yaratılmasına girişildi. Seçim bölgelerinde, işçi, memur, öğretmen ve halktan insanların oluşturduğu platformlar aracılığıyla yürütülen çalışmaların tartışma ve müdahale etme biçiminde içiçe geçmesi nedeniyle önemli bir siyasal canlılık sağlanabildi. Seçim platformlarının, başka bir ifadeyle devrimci seçim bürolarının, mahalle sakinleri ile yaptıkları kahve ve ev toplantıları, çeşitli açılardan öğretici ve yararlı oldu. Devrimcilerin kitle ilişkilerinin yaratılmasında somut bir halkayı yakalayabilmelerini sağladı.

Ankara mahallelerinde oluşturulan yerel ve seyyar seçim ekipleri çalışmaları esnasında 20 bin özel sayı dağıttılar. Birçok yerde özel sayının dağıtımının sözlü ajitasyon propagandaya dönüşmesi, kitlelerin seçim tartışmalarına katılmasına zemin hazırladı.

Seçim çalışması döneminde görülen gecikme ve organize çalışmaların yürütülmesindeki bilgi eksikliği ve pratik deneyimsizlik, kahve ve ev toplantılarında, seçim bürolarındaki tartışmalarda sağlıklı bir çalışmanın yürütülmesinin önündeki engellerdi. Halkla içiçe yapılan tartışmaların berrak bir şekilde yürütülememesi ve bazen "20 Ekim'de kime oy vereceğiz" gibi gereksiz yönlere savrulması, belli başlı aksaklıklardı. Bu aksaklıklar nedeniyle, özel sayı dağıtımı, kahve ve ev toplantıları gibi araçlar yeterince kullanılamadı. İlişkilerin nicel ve nitel durumu, devrimcilerin her bölgeye ve toplantıya yetişmesinin önünde engel oluşturdu.

Bu çalışmaların içinde 12 Ekim'de Altındağ'da, 19 Ekim'de Cemal Gürsel Meydanı'nda yapılan SHP mitingine devrimciler "ÜRETEN BİZİZ YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ" "SINIFIMIZ EMEKÇİ ÖNDERİMİZ DEV-İŞÇİ" pankartlarıyla katıldılar. Atılan sloganların, mitinge katılan kitle tarafından benimsenmesi üzerine konuşmacı Murat Karayalçın, insiyatifi elinde tutmak için "Evet, üreten biziz yöneten de biz olacağız" demek zorunda kaldı. 19 Ekim mitinginin diğer bir özelliği ise, Ankara sokaklarının ve halkının "DEV-İŞÇİ" pankartıyla ilk kez tanışması oldu. Mitingden sonra "Sınıfımız emekçi önderimiz Dev-İşçi" "Geliyor geliyor Dev-İşçi geliyor" sloganları etrafında biraraya gelen Devrimci Gençlik, Memur Sendikaları ve halktan birçok insanın katıldığı bir kortej oluşturularak yaklaşık 1 km. bağımsız olarak yüründü ve devrim andı içilerek dağılındı.

Yaklaşık 1 aylık sürece sıkışan seçim çalışmaları, önemli deneyimlerle dolu bir süreç olarak yaşandı. Bu süreçte kitlelerle kurulan ilişkilerdeki eksiklikler daha da net olarak ortaya çıktı. En önemli sorun ise yakalanan kitle ilişkilerinin seçim sonrası döneme nasıl aktarılacağı ve hangi araçlarla organize edileceği idi. Yakalanan bu ilişkilerin seçimlerden sonra da çok yönlü bir çalışmas zorunluluğu devrimcilerin önünde duran acil sorunu oluşturuyor. Seçimler sonrası IMF'nin, TÜSİAD'ın sunacağı "önlemler paketi" ile MGK ve polisin daha baskıcı bir döneme geçiş için hazırlık yaptığı bu süreçte devrimcilerin seçim süresince kurdukları ilişkileri organize etmeleri ve kitleleri bu uygulamaların karşısına çıkartmayı hedeflemeleri daha da önem kazanmaktadır. Bu ise işler etrafında bir ilişki ağının yaratılmasını ve nitelikleştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Bazı seçim çevrelerindeki "devrimciler" ise seçim politikasını yeterince net bulmadıkları gerekçesiyle atıllığı erdem saymaya devam ettiler. Seçim politikasını bulanık gören ve bu çalışmaları küçümseyen veya seçim politikasının tali bir yönüne takılarak bunu çalışmama bahanesi olarak sunanlara şunu hatırlatmak gerekmektedir; işin büyüğü küçüğü olmaz, devrimcilerin iş beğenmemek gibi bir lüksü de yoktur. Bugün bazı işleri basit diye nitelendirip mesafeli yaklaşanların "büyük işler" olduğu zaman ne yapacakları malumdur.

Ancak tüm enerjimizle kitle hareketini örgütlemeye çalışırsan ve mücadeleyi yükseltirsek, seçim çalışmalarımızın ürünlerini toplayabiliriz. 20 Ekim'den sonra devrimci bir kitle hareketine ve bu hareketin içinden çıkan devrimcilere duyulan ihtiyaç bugünkünden çok daha fazla olacaktır. Emekçi halk güçlerinin aradığı seçenek, ancak ve ancak emekçilerin kendi özgüçleri üzerinde yükselebilir.

İZMİR

(İşçilerin Sesi-İZMİR)

İzmir'deki seçim çalışmalarını düzen-içi ve düzen-dışı olarak iki kategoride incelemek mümkün.

Düzen-içi çalışmalar adeta bir sirk ya da panayır görünümündeydi. Renk renk afişler, pankartlar, flamalar gibi araçlarla "Benim partim, benim adayım daha iyidir", "Beni seç", "Ben daha iyi hesap sorarım" gibi propagandalar birbirleriyle yarıştı. Bağımsız adayların seçim çalışmaları ise 12 Eylül'den hesap sorulacağı, sosyalizmin gerçek kurtuluş olduğu biçiminde içerik taşıyan ajitasyon ve propoganda çalışmaları olarak gerçekleşti. Bu arada, farklı sol çevrelerin desteklediği adaylar, ortak olarak 19 Ekim'de bir miting düzenlediler.

Devrimciler, SHP ve DSP mitinglerine katıldılar. Ancak sadece SHP'nin Konak mitingi devrimcilerin ve demokratların derli toplu katıldığı bir miting [illegible] Memur sendikaları, işten atılan [illegible]ye işçileri, çeşitli işyerlerinden "Üreten Biziz, Yöneten De Biz Olacağız" pankartıyla katılan işçiler, Halkevleri, Devrimci Gençlik kendi sloganlarını haykırdılar, Ege'nin çeşitli yörelerinden gelen kitleye seslerini duyurmaya çalıştılar. İşten çıkarılan belediye işçileri "atılan işçiler geri alınsın", "işçi kıyımına son", "işçi kıyımı sosyal bir cinayettir" pankart ve sloganlarıyla SHP'li belediyeyi teşhir ettiler. Miting sonunda "üreten biziz, yöneten de biz olacağız" pankartının arkasında toplanan Halkevleri, Devrimci Gençlik ve kamu sendikaları alanda yürüyüş korteji oluşturarak sloganlarını haykırdılar. Bin kişi civarındaki kitle, 500 metre kadar yürüdükten sonra and içerek dağılmak üzereyken polisin saldırısına uğradı. 70 kadar kişi gözaltına alındı, 50'si aynı gün, 19'u ise ertesi gün mahkeme tarafından bırakıldı.

DSP mitingine ise kendi pankartlarıyla katılmak isteyen kamu sendikaları, gittikçe gerici, şoven, sağcı bir partiye dönüşen DSP tarafından dışlandılar.

Öte yandan, özellikle halkevleri çalışmalarının yapıldığı bölgelerde, gazetemizin seçim özel sayısı yaygın biçimde dağıtıldı. Bazı kahvelerde sazlı sözlü sohbet toplantıları yapılırken, bazı kahvelerde de bağımsız ve SHP'li adaylara yönelik sorular sorularak devrimcilerin kendi düşüncelerini anlatma çabaları yaşandı. Ne varki, gerek seçim bürolarının çalışmaları çerçevesinde gerekse kahve konuşmalarının yapıldığı yerlerde, iyi örgütlenmiş bir hesap sorma çalışmasının yapılamadığı görüldü.

ESKİŞEHİR

(İşçilerin Sesi-ESKİŞEHİR)

Darbe yerine dayatılan erken seçimde, devrimciler, izledikleri aktif seçim politikalarıyla, halkta kalıcı hale gelmeye başlayan; "miğferlerin [illegible] oy atma" ve vatandaşlık görev[illegible] yapmanın huzuru içinde tekrar ka[illegible]ğuna çekilme alışkanlığını kırmaya çalışan bir anlayışı gerçekleştirmeye giriştiler.

Eskişehir'de bulunan parti binalarını ve seçim bürolarını dolaşan devrimciler, buradaki insanlarla, seçim politikalarını ve halkın sorunlarını irdeleyen sohbetler yaptılar.

Ayrıca partilerin düzenledikleri kahve toplantılarına halkla birlikte katılarak, milletvekili adaylarını ve partilileri halkın istemleri doğrultusunda sorgulamaya çalıştılar.

Buna ek olarak halkla beraber adayları halkevinde toplayan devrimciler, geniş katılımlı toplantılarda, halkın kendi sorunlarını dile getirmesini sağlayarak seçim atmosferini depolitizasyonun kırılması için kullanmaya çalıştılar.

Eskişehir Halkevi'nin SHP Gençlik Komisyonuyla birlikte düzenlediği Gençlik Şöleni yaklaşık 2000 kişinin katılımıyla gerçekleştirildi. Şölende Eskişehir'in amatör müzik grupları ve sanatçıların yanısıra, Halkevi semah ekibi ve Grup Kızılırmak yeraldı.

Devrimcilerin "11 Yıl Yeter" pankartıyla katıldığı şölende 12 Eylül uygulamalarının teşhiri yönünde yapılan konuşmalar, adayların ve partililerin konuşmalarının eksenini belirledi. Şöleni, 12 Eylülcülerden halkın hesap sorması boyutunda yakalayan devrimciler, şölene katılan izleyicileri de bu noktaya kanalize etmeyi başardılar.

SHP'nin Eskişehir Mitingi'ne "11 Yıl Yeter", "Söz Yetki Karar İktidar Halka" pankartlarıyla katılan devrimciler, alanda atılan bu sloganların halkın bir kısmı tarafından da sahiplenmesini sağladılar.

ADANA

(İşçilerin Sesi - Adana)

Yeni Dünya Düzeni'ne entegre edilmeye çalışılan Türkiye'nin iç siyasal dengelerinin yeniden düzenlenmesi için gündeme getirilen erken seçim çalışması, tüm partiler tarafından içi boş birimaj ve reklam kampanyası biçiminde yürütüldü. Proğramlardan çok temelsiz vaatler ve lider kişilikleri etrafında yürütülen propağanda çalışmalarında, halk kitleleri, kendilerine sunulan 'mal'lardan birini seçmeyle yetinen basit birer oy verme aracı haline dönüştürülmeye çalışıldı. Türkiye solunun bu seçimlerde de, örgütlü bir alternatif oluşturamaması, halkın bu çemberi kıramamasında önemli bir rol oynadı. Örgütsüzlük en yakıcı olarak seçimlerle ilgili ortak bir platformun oluşturulamamasında ve asgari bir proğramın yaratılamamasında ortaya çıktı. Bu dağınıklık ve kargaşa içinde devrimcilerin "Hesap Sor!" politikası, esas olarak yapılan sokak seçimiyle daha anlamlı bir hale getirilmeye ve kısmen derlenip toparlanmanın bir aracı haline dönüştürülmeye çalışıldı.

Bu politikalar doğrultusunda gerçekleştirilen çalışmalardan biri, partilerin adayların seçim toplantılarının halkın hesap sorduğu platformlar haline dönüştürülmesidir. Bu çalışmalar esnasında bile solcular arasında ortak bir tutum yaratılamamış; halkın hesap sormasını hedefleme yerine slogan atma ya da kuşlama yapma yoluna gidilmiştir.

Bütün olumsuzluklara rağmen, bölgedeki adaylardan ve partililerden hesap sorma çalışmalarında zaman zaman ilginç ve sağlıklı gelişmeler de yaşanmıştır. Özellikle demokrasinin erdemlerini ağızlarından düşürmeyen SHP'lilerin gerçek yüzlerinin ortaya çıkmasına yarayan toplantılar, halkın SHP'ye beslediği boş umutların sergilenmesini sağlamıştır. Adayların sorgulanması sırasında Kürt Konferansı'na katıldıkları için kürt milletvekillerini ihraç etmekle yanlış yaptıklarını kabul eden adaylar, halk için bugüne kadar ne yaptıkları ve bundan sonra ne yapacakları sorulduğunda ise, soruların kişiliklerini hedef aldığını öne sürerek yanıt vermekten kaçındılar.

Topladıkları kalabalıkları arabalarla oradan oraya taşıyarak seçim toplantıları düzenleyen ANAP'lılar ise kendilerine yönelik en küçük eleştireye bile tahammül gösteremeyip saldırgan bir tutum takındılar. 12 Eylül öncesini kardeşin kardeşi vurduğu bir dönem olarak değerlendiren ANAP adayı Y.Hocaoğlu'na bugün de Kürt halkına karşı katliamlar düzenlendiği, Anti-terör yasasına dayanarak sokakta insanların katledildiği anımsatılınca, soru soran halktan insanlar susturulmaya çalışıldı. Susturma başarılamayınca da polis çağrılıp, tartışmacılar dışarı atılmaya çalışıldı. Bu tutum toplantıya katılan insanlar tarafından tepkiyle karşılandı.

DYP'nin seçim toplantılarında ise iktidarın bugünkü uygulamalarından yakınan adaylara, 1980 öncesinde S. Demirel'in de bunlardan farklı uygulamalar yapmadığı anımsatıldığında, adaylar eski hatalara düşmeyecekleri gibi demogojik yanıtların arkasına sığınmaya çalıştılar. Ancak peşpeşe yöneltilen sorular karşısında sıkşan DYP'liler toplantılarını iptal ederek bölgeyi terkettiler. DYP adaylarının bu tavrı bölge halkı tarafından tepkiyle karşılandı.

Hesap Sor çalışmasının diğer bir biçimi de miting alanlarında gerçekleştirildi. Devrimcilerin coşkulu sloganları alanlara taşındı ve geniş kitlelere mal edildi. 22 Eylül'de Adana'da yapılan SHP mitingine, "Üreten Biziz Yöneten de Biz Olacağız-DEV-İŞÇİ", "Söz Yetki Karar İktidar Halka -DEVRİMCİ GENÇLİK" pankartlarıyla katılan devrimciler, "Seçimler bitecek devlet terörü gelecek", "Zam zulüm işkence işte faşizm" sloganlarını tüm miting boyunca haykırdılar. Ayrıca caddelerde, mahallerde dağıtılan binlerce bildiriyle devrimcilerin seçin tavrı ve seçim sonrası olası gelişmelerden kitleler haberdar edilmeye çalışıldı. Birçok eksik ve zaafı içinde taşıyan devrimci seçim çalışmaları, halkın siyasal davranış alışkanlıklarını değiştirme yolunda önemli deney ve kazanımları gerçekleştirmiştir.

ORDU

(İşçilerin Sesi-ORDU)

Seçimlerden önceki süreçte, özellikle Fatsa ve çevresinde yapılan çeşitli tartışmalarda, bu seçimlerin darbeyi aratmayacak bir seçim olduğu, sonuçta kaybedenin yine halk olacağı saptandı. Ancak yine de devrimciler seçimlerle birlikte geniş bir tartışma ortamının yaşanacağını, bulunulan her alanda bu seçimlere müdahale edilebileceğini, halkın hesap sormaya yönlendirilebileceği, seçimlerin sorgulanmasına yönelik olarak yapılan geniş toplantı ve tartışmalarda halkın doğrudan demokrasiye katılımı için kalıcı zeminler yakalanılabileceğini öngördüler.Bu sırada, İşçilerin Sesi'nin seçimlerle ilgili olarak yayınlanan özel sayısı, seçimlerle ilgili çeşitli tavırların da geniş olarak tartışılmasına katkıda bulundu. Seçim propogandalarının başladığı günlerde, Fatsa merkez alınarak bir devrimci seçim bürosu kuruldu. Buna bağlı olarak çevredeki köy ve ilçelerde seçim komiteleri oluşturuldu. SHP'den 7. sırada aday olan Yakup Cezan'ın da katıldığı seçim toplantılarında, 11 yılın hesabının sorulması; işkence, devlet terörü ve zamların hesabının sorulması, seçimin kazanılmasından çok "11 yıl yeter" diyebilmenin önemli olduğu vurgulandı. Devrimciler bütün bu çalışmalar sırasında, belli bir adaya tercihli oy verilmesinin değil, seçimler aracılığıyla hesap sorulmasının önemini anlatmaya özellikle dikkat ettiler.

Bu çalışmalar içinde, bu zamana kadar hep halkın önüne dışarıdan sunulanın seçtirildiği, bu anlayışı kırmanın yolunun ise kitlelerin kendi tercihlerini yapacak hale getirilmesi olduğu bir çok mahalle ve köylerde anlatılmaya çalışıldı. Bu çalışmaların, 12 Eylül öncesi devrimci bir yerel yönetim deneyini başaran Fatsa'da gerçekleştirilmesinin özel bir önemi vardı. Bu yönde kahve ve ev toplantıları, mahallelerden köylere kadar taşınmaya çalışıldı. Bu çalışmalar etrafında öne çıkan soru; halkın tüm partilerden hesap sormayı önüne koyan bir politikayla birlikte SHP'li bir adayın desteklenmesinin yarattığı çelişkiydi.

Devrimciler seçim çalışmalarında adayları ve partileri sorgulayan bir politikanın esas olduğunu, asıl olanın sokaklardaki seçimin olması gerektiğini özellikle seçim sonrası bu çalışmaların devam ettirilmesi gerektiğini anlattılar. Bununla birlikte SHP'li bir adayın desteklenmesi ise Meclis'te halkın temsilcisi olacak bir insan hakları müfrezesi yaratmak, sokakta-fabrikada yükselen mücadeleyi meclis kürsüsüne taşımak olarak açıkladılar.

Seçim çalışmaları 150'yi aşkın köyde ve mahallelerde sürdürülürken, bütün partiler anarşi ve terör edebiyatıyla devrimcilere saldırıya geçtiler. Devrimcilerin seçim çalışmalarının doğruluğu özellikle bu saldırılar sonrasında ortaya çıktı. Burjuva partilerinin bu saldırısı halkın geniş bir tepkisine yol açtı. Devrimcileri kanlayan adaylar kimi köylerden, kahvelerden kovuldular. Bu saldırılara polis ve jandarma da eklendi. Afiş ve pankartları söken güvenlik güçleri seçim çalışması yürüten devrimcileri gözaltına almaktan ve tehdit etmekten geri durmadılar. Fakat bütün bu tehdit ve saldırılar halkın desteğiyle boşa çıkarıldı. 12 Eylül'ün kitleler üzerinde yarattığı korku ve tedirginlik, coşku ve inançla önemli ölçüde etkisizleştirildi.

Ayrıca Ordu'da yapılan SHP mitinginde 2500 özel sayı ve tercihli aday Yakup Cezan'a ait 5000 "tercihli oylarınızla hesap sormaya başlayalım" başlıklı seçim bildirisi yaygın olarak dağıtıldı. Yine Fatsa merkezde 1000 özel sayı, 1000'de seçim bildirisi dağıtıldı. Bütün seçim çalışması boyunca dağıtılan özel sayıların toplamı 10 bin, seçim bildirilerinin sayısı ise 30 bin'e ulaştı.

Sonuç olarak, seçim çalışmaları sırasında kitlelerle devrimciler arasında çok değerli bağlar kuruldu. Köylerde, şehirlerde, işyerlerinde, kitleler kendi sorunlarını nasıl çözebileceklerini daha iyi kavramaya başladılar. Burjuva partilerinin vaatlerini boşa çıkarttılar. Halkın kendi sorunlarına sahip çıkma

İSTANBUL

50 milletvekilinin çıkacağı İstanbul, bir reklamcılar savaşı olarak gelişen seçim kampanyalarının başta gelen hedefi oldu. Bu denli yoğun bir propaganda bombardımanı, ülkenin belki de hiçbir yerinde görülmedi. Ve yine halkın izleyici olmaya zorlanması ülkenin hiçbir yerinde, İstanbuldaki kadar etkili bir biçim kazanmadı. Görünen yüzüyle dev metropol İstanbul'un bir de boyalı basında pek görülmeyen bir yüzü var çünkü. İstanbul, işsizliğin, yoksulluğun en yoğun ve yaygın bir biçimde yaşandığı kent; ülkedeki çarpıklıkların her bakımdan en yüksek düzeylere tırmandığı kent; ve işçisiyle, gecekondulusuyla, sosyal çalkantıları görülmedik bir hız ve şiddetle doruklara tırmandırabilen bir kent...

Devrimciler, seçim günlerinde, bu kentte de, emekçileri, düzen partilerinden aktif bir biçimde hesap sormaya yöneltmeye çalıştılar. Bu çalışmanın içerisinde, halkın kendi gücünü kalıcı bir tarzda örgütlemenin olanaklarını yaratmayı hedeflediler. Halkın siyasal davranış biçimini devrimci bir tarzda değiştirmeye yönelik çalışmalar, devrimciler için mevzi kazanımların yanında önemli bir siyasal deneyim sağladı. Devrimci bir kitle çalışmasının yürütülmesinde, devrimcilerin kendi özgül eksikliklerini olduğu kadar, olanakların genişliğini de gösterdi bu çalışmalar.

Düzen partilerinin seçim kampanyaları ile devrimcilerin seçim çalışmaları arasındaki farklar oldukça açıktı. Milyonlarca afiş, gazete ve TV reklamları, hoparlörlü arabalardan yapılan müzik yayınları düzen partilerinin seçim kampanyalarında kullandıkları temel araçlar oldular. Birçok düzen partisi kahve toplantıları gibi, partilerin halkla yüzyüze geldiği ve diyalog kurmak zorunda olduğu çalışmalardan kaçındı. Örneğin SHP'nin birçok örgütü "kahve toplantısı düzenlememe" kararı aldı. Buna karşılık, devrimciler, seçim ortamını, her bölgede, halkın somut sorunlarını kendi özgücüyle çözümlemeye yöneltilmesi için bir araç olarak kullanma yolunu tuttular. Düzen partilerini teşhir ve hesap sorma faaliyetlerini bu tür etkinliklerle birlikte yürüttüler. Yerel sorunların çözümü için başlatılan imza kampanyaları, gecekondu direnişleri, sosyal dayanışma etkinlikleri, seçim günlerinde devrimcilerin yürüttükleri tartışmalara eşlik etti. Bu çalışma tarzının, emekçileri pasif "seçiciler" olmaktan çıkarıp canlı bir seçim ve giderek "düzen" tartışmasına katılmasını sağlamakta etkin bir rol oynadığı görüldü.

Seçim döneminde, İstanbul'da 40.000 İşçilerin Sesi seçim özel sayısı dağıtıldı. Gecekondu semtlerinin önemli bir bölümünde yerel bildiriler çıkarıldı, afiş ve yazılama yapıldı. Özel sayılar ve bildiriler, çoğunlukla ev ev dolaşılarak dağıtıldı. Böylece, seçim tavrımız yalnızca yazılı olarak "halka iletilen" bir tavır olmaktan çıkarılmaya, yayınlar, devrimcilerin emekçilerle canlı bir siyasal diyalog kurmak için kullandıkları bir araç haline getirilmeye çalışıldı.

TÜSİAD'ın hazırlattığı "Türk Toplumunun Değerleri" konulu raporda ilginç sonuçlar

Halkımız kime güvenecek?

...ronlar örgütü TÜSİAD'ın hazır... "Türk Toplumunun Değerleri" ...rapor geçtiğimiz hafta yayın... 40'ı aşkın ülkede yapılan, 10 ki... uluslararası komite tarafından ko... edilen "1990-91 Dünya Değer... araştırması"nın Türkiye ayağını ...an bu çalışma, Boğaziçi Üni...si'nde görevli 3 profesör tarafın... hazırlandı. 16 ilde 1030 kişi ara... yapılan, günlük basın ve dergi...de yayınlanan raporun çarpıcı so... var:

...r 100 kişiden 72'si büyük şirket... holdinglere, TÜSİAD'a güvenmi...

...r 100 kişiden 50'si siyasal siste... güvenmiyor.

...r 100 kişiden 57'si basına gü...yor.

...ölise güvenmeyenlerin oranı ...polis ve mahkemelere güvenme... oranı %37, eğitim sistemi ve ...kuruluşlara güvenmeyenlerin ...sendikalara güvenmeyenlerin Silahlı Kuvvetler'e güvenmeyen... %9, kadere inanmayanların %54, ...lerin devlet mülkiyetinde olma... isteyenlerin %68, gelirini yeterli ...yanların %64, bu düzen değiş... diyenlerin %66... Rapor sonuç... böylece sürüp gidiyor.

...raporda çıkan 2 temel sonuç

...Türkiye toplumu bir güven buna... içerisinde,

...Türkiye toplumu bu düzenin de... ...sini istiyor.

...yasal sisteme, onun kurumlarına, ...glere, iletişim aygıtlarına güven ...uyor insanlarımız. Ama sendika...la, demokratik kitle örgütlerine ...vrimcilere de güvenmiyor. Yani ...anlamıyla "inanılırlık, güvenilir... örgütlülük ve eylemlilik krizi". Bu ...n toplumun büyük çoğunluğu... düzen değişikliği talebi havada ...or. Bu güçlü eğilim, bağımsızlık, ...krasi, sosyalizm kanallarına aka...

...ünlük yaşamda sürekli kendini ...üren bu güven bunalımı, karşı... duyarsızlık ve dayanışma yok...u olarak çıkmaktadır. Sınıfı ve ...arımızı atomize etmekte, birbi... uzaklaştırmaktadır. Aynı kaderi ...an, aynı koşullarda yaşayan emekçiler sıra kendilerine gelinceye kadar seslerini çıkarmıyorlar. Bu yılın ilk 5 ayında 102.717 işçi işten atıldı. Toplu işçi kıyımı ve sendikasızlaştırma bütün hızıyla sürüyor. Ama sınıfın birkaç etkili örnek dışında buna toplu-ca bir tepkisi yok. Çünkü tepkiyi açığa çıkaracak, örgütleyecek öz örgütlülükleri yok. Çünkü çalıştığı ve yaşadığı mekanlardaki her soruna müdahale edebilecek bu örgütlülükleri ancak kendi gücüne dayanarak yaratması gerektiği bilinci yok. Çünkü kendine güveni yok.

Oligarşinin devleti ve medyası, işte bu kendine güveni olmayan insanı her gün üretmekte, yaşatmaktadır.

Kendine güveni olmayan adam; içinde bulunduğu kötü koşulları değiştirmek için harekete geçmez, bunun için harekete geçenlerle birleşmez. O sadece izler. Tıpkı TV ya da bir futbol maçını seyrettiği gibi. Alkışlar, bazen üzülür, acır, "Doğrudur, haklılar" der, "Bu düzen değişmelidir" der, "Kurtar bizi Baba" der. Katılımcılığı yasallıkla sınırlıdır. Sorgulayıcı ve eylemci değildir. Durumun gerçekten değişebileceğine inanmaz, güvenmez. Çünkü mevcut durumu iyileştireceğini, değiştireceğini söyleyenler (kurumlar, partiler vs...) hep bunun tersini yapmaktadır. Karakola düştüğünde dayak yiyor, işkence görüyor, devlet dairesinde rüşvet vermeden işini gördüremiyor, hergün yapılan zamlarla ortaya çıkan hayat pahalılığı altında eziliyor, düşük ücretlerle her gün işten atılma korkusu altında çalışıyor, işten atılıyor, aylarca işsiz kalıp 6 milyonluk işsizler ordusuna katılıyor, su satarak, bilet satarak yaşamaya çalışıyor. "Çağ atladık, atlayacağız" masalına inanmıyor, ama sendikalarına da güvenmiyor. Çünkü kendi gücüne dayalı işyeri örgütlülüklerini yaratamadığı için tepesine çöreklenmiş işbirlikçi, üçkağıtçı, uzlaşmacı sendika bürokratlarıyla baş edemiyor. Kendi eseri olmayan, denetleyemediği örgütlülükler ve kurumlar tarafından çepeçevre kuşatılmış olan Türk insanı; bunları yaratan dar küçük bir sömürücü çıkar grubunun ve onların uşaklarının bilinçli politikalarının karşısında ezilmekte, kısıtılmakta, kendi emeğine, kendi kendine yabancılaştırılmaktadır.

12 Eylül düzeni rüşveti, talanı, işkenceyi "meşrulaştırdı". Bu zeminde acımasız bir rekabete yönlendirilen insanlarımız; bir yandan büyük şirketler holdingler tarafından kazıklanırken, bir yandan da birbirlerini kazıklıyor. Kasap manavı, manav taksiciyi...böylece sürüp gidiyor.

İşyeri örgütlülüklerini yaratamadığı için, sendika bürokratlarınca kazıklanan işçi de, işini kaybetme korkusuyla yanındaki arkadaşı işten atılınca sesini çıkarmıyor.

TV'yi açıyorsunuz bir sürü dizi film. Ya adam kadını kandırıyor, ya kadın adamı yada ikisi birden başkalarını...

Sonuçta ortaya olumsuz bir ruh hali çıkıyor. TÜSİAD raporunun saptadığı gibi bu düzenin değişmeini isteyen %66. Toplumun büyük çoğunluğunun talebi bu. Ama bu talebi kim gerçekleştirecek? Bu talebin sahipleri işçiler, dar gelirliler, yoksul köylülerde "Siz yapabilirsiniz bunu, kendi ellerinizle yarattığınız örgütlülüklerinizle ancak sizler başarabilirsiniz bu değişimi" yaklaşımı yankı bulmuyor. Onlar adına bu değişimi "Baba" da yapacak değil. İşte bu yüzden raporda ortaya çıkan sonuçlar, yani insanlarımızın çoğunun bu düzene, kurumlarına güvenmemeleri ve düzenin değişmesini istemeleri TÜSİAD patronlarını korkutmuyor.

Düzenin partileri ve politikacıları "Hesap soracağız", "Değiştireceğiz" diye boşuna ortaya atılmadılar.

Onların esas işlevleri bu; düzen değişikliği talebini ve onun gerçek sahiplerini düzenin çarkları arasında eritmek, olmuyorsa kontrol etmek. Bugün tam anlamıyla bir "inanılırlık, güvelirlik, örgütlülük ve eylemlilik" krizi yaşanmaktadır. Bunun aşılmasının yolu da sokaktan geçiyor. Sokaktaki kitle eyleminden geçiyor.

İşyeri örgütlenmelerinde, mahalle örgütlenmelerinde düzen değişikliği talebini "yeniden" üreterek sokağa taşımalıyız. O zaman bu talep "Baba"yı "çırağı"nı başbakan yapmaya değil de, "üretenleri yöneten" yapmaya hizmet edecektir.

Merkezi ABD'de olan Uluslararası Finans Enstitüsü adlı bir kuruluşun, 20 Ekim seçimlerinden bir ay önce yayınladığı Türkiye Raporu:

Bu yılın son iki ayında büyük zamlar geliyor

ABD'de Uluslararası Finans Enstitüsü adlı bir kuruluş, 20 Ekim seçimlerinden bir ay önce "GİZLİ" ibaresiyle yayınladığı raporunda Türkiye'deki ekonomik durumu inceliyor ve önümüzdeki yıllar için öngörülerde bulunuyor
Bu rapor Temmuz ayı içinde Türkiye'ye gelen uzmanlarca hazırlanmış. Raporun içeriğine bakıldığında önümüzdeki ekonomik sürece ilişkin hiç de "iyimser" olmayan tahminlerde bulunulduğu görülüyor. Raporun emekçileri ilgilendiren tahminleri ise siyasi partilerin vaatlerinin sadece birer "maval okuma" olduğunu açıkça ispatlıyor
Rapordan aldığımız bir bölümü aktarıyoruz:

"Hükümet erken seçime kadar enflasyonu mümkün olduğu kadar olduğu noktada tutacak önlemler uygulayacak; özellikle KİT mallarına ve kamu hizmetlerine yapılacak zamlar erteleniyor. Fakat hangi parti ya da koalisyon hükümete gelirse gelsin, seçim yılının son iki ayında büyük çaplı zamlar uygulanacak. Bu zamlar 12 aylık enflasyonu yıl sonunda %70 ya da daha üstüne çıkarabilir.
1992 yılı için kesin öngörülerde bulunmak mümkün değildir çünkü 20 Ekim seçimlerinden sonra bir çok değişiklik olabilir. Yine de seçim öncesi yapılan aşırı harcamaları fazla uzun sürdürmediği için, seçimin erkene alınması olumludur. Son kamuoyu yoklamalarına göre üç büyük partinin her birinin oy oranı %20 civarındadır. Türkiye'deki gözlemcilerin çoğu seçimlerden sonra bir parti yerine bir koalisyon hükümetinin kurulacağını bekliyorlar. Biz de 1992 için bu sonucu bekliyoruz.
Seçimden sonra kim hükümet olursa olsun, geçen iki yıldaki ciddi mali bozulmayı acilen tersine çevirme ihtiyacıyla karşılaşacak. Kamu borçlanma zorunluluğunun ivedilikle düşürülmesi için bazı adımların atılacağını umuyoruz. Bunun için KİT ürünlerine yapılacak büyük zamlar, kamu yatırım harcamalarında büyük kesintiler ve önümüzdeki yıl kamu sektöründe ücret ve maaş artışlarına engel olma gibi önlemler alınacak. Bu önlemler iç talebi hızla daraltacak fakat kamu borçlanmasını düşürmek için uygulanacak olan KİT zamları enflasyonu azdıracak".

Sendika yöneticileri seçimleri değerlendirdi

LASPETKİM-İŞ
Genel Başkan Vahdettin Karabay

Bu seçimlerde zannedildiği gibi sağ kazanmadı. Sadece sosyal demokrat oylar bölündü ve sosyal demokratlar seçim sisteminin kurbanı oldu. Bu sağ oyların iktidarı anlamına gelmez. Bu sonuçlar doğal sonuçlardır, sağ her zaman aldığı oyu aldı. Yeni iktidarın bir takım değişiklikleri içereceğine inanıyorum. Dünyada geçtiğimiz iki yıl içinde ekonomik süreçte de, demokratikleşme bazında da değişiklikler oldu. Türkiye de, Türkiye'deki pek çok lider de bu değişiklikten etkilendi. Ayrıca halk ve toplumun diğer kesimleri de bu değişiklikten payını aldı. Son seçimlerin ardından DYP-SHP koalisyonunu büyük olasılık olarak görüyorum. DYP ağırlıklı koalisyonda ise DYP'nin dünyadaki bu değişimden etkileneceğine inanıyorum. Yani insan haklarına, demokratik haklara ve sendikal haklara daha duyarlı yaklaşacağına inanıyorum. Önümüzdeki dönemde sendikalara bir saldırı değil aksine, sendikal hayata bakışın yumuşayacağını düşünüyorum. Bence Türkiye'de 2 yıl sonra önümüze yeni bir sandık gelecek. Ancak ben bu süre içinde Türkiye'de Güneydoğu da dahil olmak üzere demokratik bir çok adımın atılacağına inanıyorum. Çünkü bu sorunlar karşısında adım atmayan bir parti 2 yıl sonra silinip gidecektir.

T. MADEN-İŞ
Genel Sekreter Ekrem Sami:

"Sonuç sendika açısından sürpriz oldu. SHP düşünülürken tam da tersi oldu. Tabi bu sonucun ortaya çıkmasında Ecevit'in oyları bölmesinin etkisi oldu, sosyal demokrat partilerin anlaşamaması sol açısından büyük bir darbe oldu. Çalışanların sorunlarına iyi bakan SHP'nin iktidara gelmesini isterdik. Ufukta DYP-SHP koalisyonu görünüyor. Türkiye'de gerici bir politika güden RP'nin bu koalisyonda yeri yok. Koalisyon hükümetleinin değil işçiye, hiç kimseye yararı olmamıştır. Kısa dönemde bir seçim yapılmalı ve var olan yolsuzlukların üzerine gidilmeli. SHP-DYP programları aynı olmasına rağmen oluşacak koalisyon uzun ömürlü olmaz. Geniş tabanlı bir koalisyon kurularak anayasa değişikliği yapılmalı ve en kısa zamanda yeni bir erken seçime gidilmeli."

TÜMTİS
Genel Başkan Sabri Topçu

Yeni iktidarın işçi sınıfına bir şey vereceğine inanmıyorum. Çünkü bu kez de sermaye basını ve TRT'siyle halkı kanalize etti ve sağın alternatifi olarak yine sağ bir iktidar çıktı sandıktan. Gerçi sosyal demokrat bir iktidar da çıksaydı işçi sınıfı ve sendikaları açısından pek bir şey değişmeyecekti. Biz ekonomik ve demokratik hakların ancak işçi sınıfının mücadelesinin yükselmesiyle elde edilebileceğine inanıyor, mücadelemizi bunun üzerine oturtuyoruz. Bu nedenle iktidarın değişmesi bizi çok fazla rahatsız etmiyor. Henüz iktidarın niteliği tam olarak belli olmadı, ancak enflasyonun yükseleceğini, işten çıkarmaların büyük boyutlarda yaşanabileceğini düşünüyorum. Her türden saldırıya karşı ise elde edilmesi gereken haklar doğrultusunda mücadeleyi yükseltmekten başka çare yok. Bu mücadele konusunda ise bir politikasızlık var. Sendikalar bugüne kadar üzerlerine düşen görevi yerine getirmediler. Türkiye'nin gerçeklerine uygun, işçi sınıfına ve emekçilere yöneltilen saldırılara karşı, alternatif politikalar sunamadılar. Sol sendikaların birlikteliği de kopmuş durumda. Düne kadar Türk-İş özelleştirmelere çanak tuttu. Ne zaman TEK'te insanlar işten atılmaya başladı, o zaman konfederasyon partilere bu konuyu götürdü. Ancak TÜSİAD önündeki konuşmalarından görüyoruz ki partiler özelleştirmeleri kaçınılmaz olarak görüyor ve konuya emekçilerden yana çözüm üretmiyorlar. Sendikalar önümüzdeki dönemde politikasızlıklarından ve vurdumduymazlıklarından kurtulmak zorundalar. TÜMTİS birlikte davranabildiği 16 sendika ile birlikte mücadeleyi yükseltmenin yollarını arayacak. Ancak sonuçta 3 bin üyeye sahip bir sendikayız biz ve belirleyici olma şansına sahip değiliz.

ÇİMSE - İŞ
Genel Sekreter Mehmet Selçuk:

"Seçim sonuçlarından dolayı şok oldum. DYP-RP koalisyonu eşyanın tabiatına aykırıdır. Şimdilik DYP-SHP koalisyonu görünüyor. Buna rağmen 92'lerde yeni bir erken genel seçim var. Anayasa değişikliği için RP samimi ise DYP-SHP-RP biraraya gelebilir. RP ittifakının ne yapacağı bellidir, çünkü aynı kişiler bu partiyi yönlendirmektedir. Bu kişilerin sadece söylemleri değişmiştir. Herkes ...aytından memnun olmalı ki 12 Eylül ...artisi ANAP bütün olumsuzluklarına ...ağmen hala 5,5 milyon oy alabiliyor. Artık ne olacağını bilemiyorum, hala ANAP'a oy veren işçileri boş vermek lazım."

TÜRK METAL
Genel Sekreter Salih Kılıç:

"Partiler halka verdikleri sözleri yerine getirmeliler. Geniş tabanlı bir koalisyon olacak, ama hala endişeliyiz. Fazla bir ittifak olacağını sanmıyoruz. Bir istikrarsızlık dönemine girilecek, çünkü birinin getireceğini bir diğeri kabul etmeyecek. Koalisyonun çok fazla işlevli olacağını düşünmüyorum. Biraz daha beklemek gerekiyor."

TEK GIDA-İŞ
Genel Sekreter

91 seçimlerinde şahsım itibariyle gerçekten beklenmeyen bir sonuçla karşı karşıya kaldık. Demokratik olmayan seçim sistemi ve sosyal demokratlar dediğimiz kesimin oylarının bölünmesi yüzünden bu sonuçlarla karşı karşıyayız. Emekçi kesimin yoğun olduğu İstanbul'da sağ partilerin 1. ve 2. parti olarak çıkmaları da hayal kırıklığına uğrattı bizi. Öyle tahmin ediyorum ki sendikaların yeterli politik eğitim vermemesinden kaynaklanan bir sonuç bu.

Türk-İş, işçileri seçim tavrında serbest bıraktı. Bu konuda başkanlar kurulunun kararı yok. Niye böyle kayıtsız kalındığını, yönetimin ne düşündüğünü bilemiyorum. Tek Gıda-İş ANAP'a oy yok açıklamasını yaptı ve ve işçisine talimatını da verdi. Türk-İş'in de en azından böyle bir kampanya başlatması gerekirdi. Sendikalar siyasetten uzak tutulmaya çalışılıyor ve bunu yasalarla sınırlıyorlar. Oysa sendika yöneticileri politikan'ın içidedir, ayrı düşünülemez. Gerektiğinde siyasi partileri destekleyip, gerektiğinde görev de almalıdır.

Genel seçimlerden önce parti liderleri Türk-İş'e geldi veseçimlerden sonra yapacakları icraatlarla ilgili bilgi verdiler. Bunlar videoya alındı. Gelen herkes işçi işçi çıkarılmasının önleneceğini, işsizlik sigortası, emeklilik yaşı, hak grevi, hatta genel grevi dahi yasallaştırılacağını, lokavt'ın yasadan ve anayadan çıkartılacağının sözünü verdiler. Kısmen özelleştirmenin gerektiğini ancak bu nedenle işçi çıkarılmayacağını garanti ettiklerini ve KİT'lerin özelleştirmelerden sonra daha rantabl çalışacaklarını ifade ettiler. Şimdi çalışan emekçi kesim ve yöneticiler artık eskisi gibi değil. Şimdi bu sözleri vermişken parti liderleri bu sözlerin dışında hareket ettiklerinde, çalışan tüm emekçi kesimleri karşılarında bulacaklardır. Başta sendikalar olmak üzere ve tahmin ediyorum diğer sendikacı arkadaşlar da böyle düşünüyordur, bizi bütün gücümüzle karşılarındayız. Üretimden gelen gücümüzü her zaman kullanabiliriz. Sözlerini tutmayan siyasal partileri TÜSİAD bile kurtaramaz.

PETROL-İŞ
Genel Başkan Münir Ceylan

Tüdkiye bu seçimlere 12 Eylül'ün devamı olan antidemokratik bir ortamda girmiştir. Halkımızın örgütlenme özgürlüğü önünde bunca baskı ve engel varken, yapılan seçimlerin demokratik olduğunu söyleyebilmek imkansızdır. Kaldı ki, seçime katılan ve barajı aşabilen partilerin hiçbiri gerek demokrasimiz önündeki engellerin aşılabilmesi, gerekse de ekonomideki tıkanıklıkların emekçi halkımızın yararına aşılabilmesi konularında, birbiriyle temelden farklı alternatifler ortaya koymamışlardır. Bu durumda, kurulacak herhangi bir koalisyonun halkımızın sıkıntılarını gideremeyeceğini, özlemlerine yanıt veremeyeceği açıkça ortadadır. Petrol-İş seçimler öncesi topladığı bölgesel temsilciler kurullarında 1100 işyeri temsilcisi ve şube yöneticisiyle birlikte seçimlerin genel bir değerlendirmesini yapmış, Türkiye'nin içinde bulunduğu bu ortamda sorunlarımızın gerçek çözümünün salt siyasi partilerden beklenmemesi gerektiği sonucuna varmıştır. Bugün kurulması olası herhangi bir koalisyonun dediklerini yapabilmesi, halkımıza verilen vaatleri gerçekleştirmesinin tek yolu demokratik sınıf ve kitle örgütlerinin siyasi iktidar üzerinde bir baskı gücü oluşturabilmesinden geçmektedir. Öncelikle hedefimiz tüm kurum ve kurallarıyla uygulanan çağdaş demokrasidir. Demokrasinin tüm evrensel değerleriyle uygulanmasıdır. Hedeflerimize ulaşabilmemiz ancak ve ancak işçi sınıfımızın, emekçi halkımız ve tüm demokrasi güçlerinin birlikte ve örgütlü mücadelesiyle mümkün olacaktır.

PETROL-İŞ İZMİR ŞB.
Başkan Nihat Erdoğan:

"(...)Önümüzdeki dönem emekçiler açısından çok zorlu geçeceğe benziyor. Bunun şimdiden (...) değerlendirmesini yapıp tedbirlerimizi almak zorundayız (...)yok DSP yok yerel yönetimler faktörü gibi faktörleri gerekçe gösterip ucuz bir yola sapınamak gerekiyor. Başarısızlığımızı kendimizde arayıp tedbirlerini de almak zorundayız(...)Bizim için hangi biçimde hükümet kurulursa kurulsun önemli değil, aslolan çalışma yaşamına bakışları, demokrasiye bakışları ve bizim beklentilerimize cevap verip vermeyecekleri(...)"

HAVA-İŞ
Genel Başkan Atilay Ayçin

Oluşacak yeni hükümetin ekonomik ve siyasi anlamda dünden çok farklı şeyler sunacağını beklemek hayalcilik olur. Tekelci sermaye kurallarını koymuş çerçeveyi çizmiştir. Oyunu kurallarına göre oynayacaklarını TÜSİAD önünde yemin ederek geçiş vizesi alan düzen partileri, halka değil sermayeye hizmette yarışacaklardır. Seçim öncesi ve seçim süresince, bir tek oyun hesaplarını yapan ANAP iktidarı, bu anlamda devletin olanaklarını alabildiğine kullanmıştır. Emisyon hacminin ne olduğunu şimdiden kestirmek mümkün değildir. Enflasyon üç rakamlılara doğru tırmanmaktadır. Yatırımlar durdurulmuş, bir yandan kitlesel işten atılmalar sürerken öte yandan kısa vadeli hesaplarla, özellikle KİT'lere yeni insanlar alınarak kadrolar şişirilmiştir. Bunun içindir ki yeni kurulacak hükümet, seçim alanlarında vaat ettiklerini yapamayacağı gibi boşalan devlet kasasını doldurabilmek için de yine işçiden, köylüden kısacası halkımızdan özveri isteyecektir. Bütün bunlar gösteriyor ki meclis duvarlarının arasına sıkıştırılarak partilerin tekelinde tutulmaya çalışılan muhalefet sorunların çözümünde yetersiz kalmaktadır.

Muhalefetin sokağa, fabrikaya, tarlaya taşınması gerekmekte. Ancak halkımızın genel örgütsüzlüğü buna olanak tanımamaktadır. Sendikalar bu bağlamda var olan işyeri, işkolu örgütlülüklerini geliştirerek meclis dışındaki toplumsal muhalefetin öncülüğünü yapmak zorundadır. Son seçimler göstermiştir ki yeniden yapılanma, şeffaflaşma ve çağdaşlaşma yaftalarının ardına sığınılarak gözlerden kaçırılmaya çalışılan sömürü mekanizmasını durduracak güç, halkın bizzat kendisinin de içerisinde olacağı örgütlülüğü esas alan bir mücadeleyle mümkündür.

DERİ-İŞ SENDİKASI
İdari Sekreter Mehmet Kılıçarslan

Seçimler pazar için üretim yapan kapitalist sistemin tıkanıklık yaşadığı bir dönemde gündeme getirildi.

Bu seçimlerde konfederasyon belirsiz tavırla işçileri yalnız bıraktı. Oysa bahar eylemleri bir sıçramayla sandığa yansımalıydı. Biz ANAP karşıtı bir tavır belirledik.

Gelen hükümet sorunları hiç çözümleyemeyecek. Önümüzdeki dönemde sendikalar iktidarın saldırı merkezi olmayacak belki, ancak tam tersi olacak. Sendikalar tercihini yapmak zorunda kalacak. Ya işçi sınıfını sınıf temelinde örgütleyecekler ya da işçilerin hedefi durumuna gelecekler.

Önümüzdeki dönemde seçim ekonomisinin acısı işçi ve emekçilerden çıkarılacaktır. Bu dönem emekçilerin zorlu mücadele dönemidir.

Deri-İş DKO'dur, farklı anlayışlardan insanları içinde barındırır. Ancak hiç değilse, işten atılmalara, özelleştirmelere karşı; işsizlik sigortası, memur sendikaları, iş yasalarının değiştirilmesi konusunda hem örgütlenmenin içinde yer alır, hem de eylemlerin örgütlenmesi için çalışır.

OTOMOBİL-İŞ İZMİT ŞUBESİ
İdari Sekreter Necati Şahin

Türk toplumu 12 Eylül'den sonra yaşadığı depolitizasyonu aşmış değil. Bu seçimde maalesef demokrasi kaybetmiştir. Bu seçimin işçi lehine getireceği sonuç ise SHP-DYP koalisyonudur. İşçi sınıfı içinde Sosyal-Demokratlar bile demokrasiyi benimsememişlerdir. Koalisyon tam çözüm olmayacaktır. Yenilgiye sebep solda bölünmüşlük, SHP ilkelerini yansıtamaması, yerel yönetimler ve parti içi çekişmedir.

HARB-İŞ
Gölcük Şube Başkanı İzzet Çetin

Sosyal Demokrat partiler demokratik kuruluşlarla ve işçi sendikalarıyla tam bir diyalog kuramadı. Değişen dünyada Sosyal Demokrat partilerle liberal partiler aynı konuma gelmişse Sosyal Demokrat partiler kendilerini yenilemek zorundadır. Emek ağırlıklı kitle partisi olan SHP özellikle sendikalar ve işçiler olmak üzere tüm çalışanlara yönelik kitle politikasını belirlemek zorundadır.

YOL-İŞ İZMİR 1 NO'LU ŞB.
Sekreter Şaban Gülhep:

"(...)Seçim sonuçlarında SHP'nin başarısızlığı apaçık ortada. Buna neden olarak da DSP faktörünü ve yerel yönetimlerdeki başarısızlığı sayabilirim. Özellikle İzmir'de seçim öncesi yaşanan direniş ve işten atmalar olumsuz bir tablo çizdi. Buna belediye başkanının olumsuz tavrı kadar Belediye-İş sendikalarının sosyal demokratlığa sığmayan seçim öncesi direniş yapmaları da eleştirilmesi gereken bir tavır diyorum."

TES-İŞ İZMİR 2 NO'LU ŞB.
Başkan Cemal Timur:

"Bizim politikasızlığımız sürüyor. Onun için şubem veya şahsım adına birşey söylemek istemiyorum."

SELÜLOZ-İŞ İZMİR ŞB.
Başkan Kamuran Zıng:

"Seçim sonuçları bizim için tam anlamıyla bir hüsran(...)SHP birinci parti olur diye bekliyordum. Olmadı. Özellikle sosyal demokratların kalesi olarak bilinen İzmir'de Belediye Başkanı'nın işçi kıyımına gitmesi, herşeyi ben bilirim, herşeyi en iyi ben yaparım havasına girmesi çok büyük olumsuzluk yarattı. Ama bunun faturası partiye çıkarılmamalıydı diye düşünüyorum. DYP'nin HEP saplantısından kurtulup SHP ile koalisyona gitmesi bizim açımızdan nispeten iyi olur."

TEKSİF
Genel Sekreter Zeki Polat:

"Memleket için hayırlı olsun(...)DYP-SHP koalisyonu daha olumlu olacaktır. Siyasi parti liderleri Türk İş'e gelerek vaadlerde bulundular. Türk-İş'in isteklerine onay verdiler. Biz bu konuşmaları kitap olarak bastıracağız. Anayasa ve yasalarda işçiler yönünden olumlu değişiklikler yapacaklarına dair sözler verdiler. Anayasa ve yasalarda işçiler lehinde değişiklikler yapmak zorundalar. Meydanlarda sözler verdiler. Seçim sisteminin de son derece adaletsiz olduğu bu seçimlerde ortaya çıktı. Türkiye artık Avrupa gibi koalisyonlara alışmalı. İşverenler ANAP-DYP koalisyonuna sıcak bakmakta. Biz böyle bir koalisyona sıcak bakmıyoruz. İttifak (RP)la girilecek koalisyonlara da sıcak bakmıyoruz. Bu seçimler ve sonuçları demokrasi ve işçi hareketi açısından olumlu sonuçlar verecektir. Biz ANAP gitsin de kim gelirse gelsin dedik. Ancak koalisyon ortaya çıkacak gözüküyor. Biz işçiyiz. Yine taleplerimizi belirteceğiz, taleplerimiz karşılanmadığında, yine üretimden gelen gücümüzü kullanmaya devam edeceğiz."

HABER-İŞ
Genel Sekreter Mehmet Karaca:

"Hakkımızı vermeyen partinin karşısındayız. Daha çok hak veren partinin yanındayız. Evvela vatandaş değerlendiriyor. Ganba verilenler yeniyor ki şu ana kadar yapılan haksızlıklara rağmen hala oy alabiliyorlar. Türkiye'de işçi hakları için mücadele edecek parti yok. 70 milyar dolar dış borç halkın sırtına yüklendi. Bu ise işçilerin en az iki yıl ücretsiz çalışması demektir. DYP-SHP koalisyonu belki olabilir, onun da olmasının imkanı yok. İşçiler en az iki sene çalışsalar da sosyalizmin 8 yıllık zararlarını ancak karşılayabilir. Meclis'te kalabalık gürültüden başka birşey olmaz."

TÜSİAD ve TİSK seçimlerden ne bekliyordu?

...arip bir seçim yaşandı Türki... Siyasi partiler propoganda kam...larına başlamadan önce sermaye ...lerinin onayını almak için birbir...e yarıştılar. Serbest pazar ekono...i en fazla kendilerinin savundu... kanıtlamaya çalıştılar. 8 yıllık ...P iktidarını yerden yere vurur... sermayeye serbest pazar modelin... kopmayacaklarının garantisini ...ek için didinip durdular. Birbirle...n ne kadar farklı olduklarını gös...ek için reklam şirketlerinin binbir ...arasını kullanırken TÜSİAD kar...da ANAP'ın proğramını daha iyi ...lama noktasından farklı birşey ...eyemediler.

TÜSİAD ve tüm sermaye örgüt... kim seçilirse seçilsin uygulan...anı istedikleri politikaları seçim ...esinde geniş olarak açıkladılar: ...a fazla özelleştirme, emperya...ile daha çok bütünleşme, serma...e daha geniş kaynak aktarımı, ...şan sınıflara ACI İLAÇ!

Hiçbir iktidar adayı parti TÜSİ...'ın proğramına karşı çıkmadı, bu ...tikaları uygulamayacaklarını ilan ...edi.

12 Eylül sonrasında Türkiye'nin en ...mlı "toplumsal örgütü" haline ge... TÜSİAD, "ekonomik istikrar"ın ...lanmasının politik düzeyde düğüm...diğini açıklarken, önerilerini "Eko...ik Anayasa" adı altında bir kere ...a formüle ettiler. TÜSİAD'ın öneri... özünde, yerli ve uluslararası ser...yenin taleplerinin bir kez daha siya... biçimde ifade edilmesinden başka ...şey değildi: "Aşırı ücret talepleri... önlenememesi, eylem yapan işçile... seçim bahanesiyle aşırı ücret artışla... sağlanması, kamu harcamalarının ...ması, ekonomik kararların sermaye... istediği tutarlılıkta uygulanamama... tüm yerli ve yabancı sermaye ör...lerinin en başta gelen şikayet konu...arasında yeralıyordu. Siyasi parti...n serbest piyasa ve sermayenin diğer politikalarını uygulama konusunda verdikleri güvencelerle yetinmeyen sermaye, önerilerini anayasal maddelere dönüştürmeye girişti. Ücretlerden, taban fiyatlarından vergi artış oranlarına, özelleştirmelerden borçlanabilme yetkisine kadar hükümetin tüm icraatlarını denetleyebilecek Anayasal dayanakların oluşturulmasını istedi. İşadamları ve devlet temsilcileri tarafından oluşturulacak bu organlar kanalıyla, tüm karar mekanizmalarının kendi denetimlerine terkedilmesini, otomatiğe bağlanmasını ve bu kararlara karşı yapılan her türlü eylemin Anayasal suç haline gelmesini talep ediyor.

TÜSİAD tarafından anayasal öneri olarak sunulan "Ekonomik Sosyal Konsey"in esas fikir babası TİSK de, kendisiyle cepheden kapışmayan hiç bir partinin halka ilan ettikleri aşırı vaadlerini gerçekleştirmelerine izin vermeyeceklerini açıkça vurguladılar.

TİSK'in seçimleri değerlendirmek üzere toplanan yönetim kurulunda konuşan Refik Baydur, "politikacılarımız vaadetmekle uygulamanın aynı olmadığını şimdiden biliyor ve bol keseden vaadediyorlar" diyerek gerçekleşmesi muhtemel olmayan vaadlerin konuşulmasını bile tehlikeli bulduklarını açıkladı. Her çalışana sendika, grev hakkı, ücret artışı, genel grev ve hak grevi gibi vaadleri duymak bile istemeyen TİSK yöneticileri, kimsenin vaadler anlamında bile sermayenin çizdiği sınırları aşmasını istemediklerini vurguladılar. İsteklerini ise, "ANAP'ın son 8 yılda yaptıklarını daha iyi yapabilecek bir hükümet" olarak açıkladılar.

TÜSİAD salonlarında partilerine onay arayanlar, sermayenin Ekonomik Anayasa adı altında topladığı yeni saldırı politikalarına ses çıkarmayanlar, bu modeli en iyi kendilerinin uygulayabileceklerinin güvencelerini vermeye çalışanlar, TİSK'in tehditlerini sineye çekenler şimdi bu programı uygulamaya soyunacaklar.

Selüloz-İş Silifke Şubesi'nin kongresi yapıldı

Şube Yönetimine Demokrat İşçiler Seçildi

(İşçilerin Sesi-ADANA)

Selüloz-İş sendikası Silifke şubesinin kongresi 13 Ekim pazar günü yapıldı. Kongre yapılmadan önce şube yönetimi ile görüşmek için defalarca sendikaya gittiysek de hep sendikayı kapalı bulduk. Sendikanın adını yazan levha asılıydı ancak kapı kapalıydı. Görüştüğümüz bazı işçiler sendika şubesinin 6 aydır açılmadığını söylediler. Uzun aramalardan sonra, SEKA Akdeniz müessesesi müdürlüğünde çalışan ve sendika şube sekreteri olduğunu söyleyen biriyle telefonda görüşebildik. Bize ismini vermeyen bu kişi, genel merkezle şube yönetimi arasında sorunlar olduğunu söyledi. Şube yönetimi olarak, kongreye gidebilmek için yapılmış olan delege seçimlerinin iptal edilmesini istediklerini ancak genel merkezin bunu kabul etmediğini, bunun üzerine delege seçimlerinin iptali için mahkeme açtıklarını anlattı. Bu durumda, mahkemeden çıkacak sonuç delege seçimlerinin iptali yönünde olursa şube kongresi yapılamayacaktı. Daha ayrıntılı bilgi almak istiyorsak sendika başkanı ile görüşmemiz gerektiğini, başkan Şaban Özaydın'ı sendika binasında bulabileceğimizi söyledi. Bunun üzerine işçilerle birlikte yeniden sendikaya gittik ancak kapıyı yine kapalı bulduk. Bütün bunlar olurken, önceden belirlenen şube kongresinin yapılacağı 13 Ekim tarihine iki gün kalmıştı. 13 Ekim gününden evvel mahkeme sonuçlandı ve daha önce yapılan delege seçimlerinin geçerli olduğu onaylandı. Böylece, şube kongresi belirtilen tarihte yapıldı.

Kongre sonucunda, Selüloz-İş Silifke şubesi yönetimine demokrat işçiler seçildi. Ancak eski yönetim, seçimlerden sonra sendikayı yeni yönetime teslim etmemek için direnme gösterdi, sendika anahtarlarını teslim etmedi. Bunun üzerine, işçiler ve yeni yönetim, kendi haklarına sahip çıkabilmek için kapıyı açarak içeri girdiler. Yeni yönetimde Ahmet Demirtaş başkanlığa, İbrahim Yılmaz şube sekreterliğine, Şaban Kılıç mali sekreterliğe getirildiler.

14 Ekim günü sendikayı ziyaret ettiğimizde sendika işçilerle doluydu. Bir devrim yapmış gibi sevinçliydiler. Çünkü 11 yıldır süren baskıya, sendikasızlığa, örgütsüzlüğe karşı sendikalarını kendi ellerine geçirmenin mutluluğunu yaşıyorlardı.

Eski şube yönetimi ve başkan Şaban Özaydın geçmişte Kahramanmaraş katliamlarında yer almış eski bir MHP'liydi. Aynı Şaban Özaydın, Mersin Soda'da kimya sanayiindeki direnişi kırmak için çalışmıştı. Yaklaşık 6 yıldan beri bu şubenin yönetimindeydi ve işçiler lehine hiç bir şey yapmamıştı. Hiç bir zaman işçileri ilgilendiren sorunları işçilerle birlikte tartışmamıştı. İşçilerle birlikte ortak karar alması gerekirken işverenle birlikte karar almıştı. İşveren ve teknisyenlerle birlikte işyerini babalarının çiftliği gibi kullanmışlar, çalışan işçiler üzerinde ortak baskılar kurmuşlardı. İşyeri temsilcisi için SEKA'da bir oda bile açmamışlardı. Şimdi sendika şube yönetimini alan işçiler tüm bu olumsuzluklara dur diyebilecekleri bir mevzii kazanmanın sevincini yaşıyorlar. Ancak meselenin bununla bitmediğini, hak ve taleplerinin kendileri tarafından alınabilmesi için işyeri örgütlülüğünü güçlendireceklerini söylüyorlar.

SEKA Akdeniz müessesesi Silifke yöresinde en büyük işyeri. İşçi ve memur olmak üzere toplam 1200 insan bu işyerinde çalışıyor. Sendika üyesi 930 işçi var.

Demiryolu Memurları Sendikalaşmasında Sancılar Var

Demiryolları çalışanlarının sendikalaşma çalışmalarının temeli 1986 y[ılı]nda atıldı. O dönemde memurlar koyu bir sessizlik içindeyken, demiryol[lar]larında 8 saatlik çalışma için iş bırakılmıştı. Demiryollarında memur say[ı]lan Makinist, Manevracı, Kondüktör ve tren şefleri yani faal tren personel[i] diğer memurlardan farklı olarak 12-16 saat devamlı çalıştırılıyorlardı. B[u] duruma karşı çıkan demiryolları memurları, iyi bir kamuoyu da oluştura[rak] tepkilerini gösterdiler ve kısmen de olsa bazı haklar elde ettiler. Eylem[in] öncülüğünü yapanlar, o dönemden başlayarak asıl sorunun sendikalaşma olduğunu vurguladılar. Bunun için de ilk olarak demiryollarında kuru[lu] farklı dernekleri aynı çatı altında toplamaya giriştiler. Önce, Haydarpaşa'[da] DEMARD ve DYMF-DER birleşerek DEÇAD (Demiryolu çalışanları de[r]neği) oluşturuldu. Daha sonra DEÇAD, demiryollarında kurulu diğer de[r]neklere çağrı yaparak toplantıya davet etti. Ancak bu çağrıya 4 dernek y[a]nıt verdi. DEMARD genel merkezi, sendika hakkının mücadele ile kazan[ıla]mayacağını, bu hakkın parlemento tarafından verilmesi halinde kendiler[i]nin de sendikalaşacağını bildirdi. Toplantıya katılan 3 dernekten DEKA[…] gözlemci olduğunu söyleyerek bir daha toplantılara katılmadı. Toplantı[lar] DEMED (Demiryolu memurlar derneği) ve DEÇAD arasında geçti. Anc[ak] bu toplantılardan bir sonuç alınamayınca çalışmalara ara verildi.

90 yılı Temmuz eylelliliklerinden sonra, sendikalaşma mücadelesi Ha[y]darpaşa'da ivme kazandı. Memurlar arasında eğitim çalışmaları başlatıl[dı.] Ne varki bu çalışmalar da, işyeri örgütlülükleri tam olarak yaratılamadığı[n]dan, verimsiz geçti.

91'in 3 Ocak günü yapılan genel eylemin sonuda bazı memurların s[…]gün edilmesinin de etkisiyle, memurların sendikalaşma hareketi gerile[me] gösterdi. Yeniden toparlanmaya başladığında ise, daha disiplinli ve işy[eri] örgütlülüklerine doğru giden adımlarla ilerlemeye başladı.

Bu arada, diğer illerde oluşturulan sendika komisyonları iyice işlevs[iz]leşerek, İzmir-İstanbul-Ankara-Eskişehir'le oluşturulan "sendikal hak[…] koordinasyon kurulu" dağılmış durumdaydı. Bu durumun en önemli ned[eni] ise, DEMED genel merkezinin pasifist tutumuydu. Haydarpaşa'daki sen[di]kalaşma çalışmalarını ince hesaplar ve oyunlarla engellemeye çalışan D[E]MED genel merkezi, bir yandan da Ankara'da sendika kurma çalışmalar[ı] başlatmıştı. Haydarpaşa'nın hazırladığı tüzük üzerinde hiç tartışmayan insanlar, pek de farklı olmayan bir başka tüzük hazırladılar. DEMED ge[nel] merkezi bir yandan da bir başka hesap peşinde; ülkenin gündeminde seç[im] var ve hemen hemen tüm partiler memurlara sendikalaşma hakkı verecek[le]rini vaadediyorlar. Bu vaadler, kariyerist yanları ağır basan DEMED yö[ne]ticilerini cezbediyor. Çünkü, ellerini sıcak sudan soğuk suya sokmadan hiç bir bedel ödemeden kendilerine bir tabela sendikası kurma olanağı [bu]lacaklarını umuyorlar.

DEMED şube başkanlarının Ankara'da bir süre önce yapılan toplant[ısı]na Haydarpaşa'dan bir komite katıldı. Komitedekiler, toplantıda, send[ika] kurmakla sendikalaşmanın aynı şeyler olmadığını, işyeri örgütlülükler[ine] dayanmayan tepeden inmeci bir sendikanın çalışanların yararına olmad[ığı]nı, yangından mal kaçırır gibi sendika kurulmasını istemediklerini anla[ttı]lar. 11 Ekim günü sendika kurucularını toplayacaklarını, diğer illere de [ha]ber vererek çağrılan sendika kurucuları ile geniş bir kurultay yapılma[sını] önerdiler. Bu öneri karşısında toplantıdaki bazı insanlar tepki gösterirk[en] toplantıyı yöneten başkan Haydarpaşa komitesinin toplantıyı terketme[sini] istedi. Komite toplantıyı terkederken Ankara'dan toplantıya katılan 4 […] daha oradan ayrıldı. Daha sonra toplantıdan bir sonuç alınamadığı için […]ğıldılar.

Haydarpaşa komitesi 13 Ekim günü İstanbul'da yapılan kurucular t[op]lantısında Ankara'daki son gelişmeleri anlattıktan sonra, kurucuların o[y] kararıyla Ankara hakkında bir bildiri çıkarılarak DEMED genel merkez[inin] gerçek yüzünün teşhir edilmesine karar verildi. Aynı toplantıda sendika [tü]züğünün son şekli verilerek geçici yönetim kurulunda Ankara, İzmir ve [Es]kişehir'e de birer kontenjan ayrılması da karara bağlandı.

Ülkemiz memur mücadelesinde yaşanmış süreçte bir işkolunda bir[…] çok sendikal yapının var olması, o işkolunda örgütlenmenin önünde e[ngel] oluşturmaktadır. Gerçek işyeri örgütlülüğünü ve işkolunda birliği sağl[a]mayan sendikalar da tam anlamıyla işlevini yerine getiremiyor. Şimdi demiryolları çalışanlarının önünde, diğer memur sendikalarından da de[rs] çıkararak, kendilerine dayatılan teslimiyetçi sendikal anlayışları redde[dip] ve işyeri örgütlülükleri temelinde gerçek bir sendikal yapı oluşturma gö[revi] var.

Tes-iş Bursa Şube Kongresi

Tes-İş sendikası Bursa şubesi 4. olağan genel kurulu 27.10.1991 tarihinde genel merkez yöneticilerinin de katılımıyla yapıldı. Genel kuruldan önce mevcut şube yönetimini yıpratmaya yönelik Tes-İş genel merkezinin çabaları delegelerce boşa çıkarıldı. Tüm şube genel kurullarında bugüne kadar uygulanan yöntemlerden biri olan "Genel merkezle uyum içersinde çalışmassanız şubenizi kapatır, sizleri rahat çalıştırmayız" anlayışı bir kere daha, Bursa enerji işçilerinden gereken yanıtı aldı. Genel kurulda konuşma yapan delegelerden bazıları genel merkezin yaklaşımlarını ve anlayışını eleştirerek Tes-İş içerisinde sendika içi demokrasi ve Tes-İş'in demokratikleştirilmesi konusunda görüşlerini aktardılar. Bazıları ise işyeri sorunlarına ilişkin görüşlerini aktarmakla yetindiler. Yapılan seçimlere 3 liste girdi. Seçimi Ahmet Demir başkanlığındaki demokratların desteklediği liste açık farkla kazandı.

Tüm-Sağlık-Sen AdanaTemsilciliği Açıldı

(İşçilerin Sesi - ADANA)

Kamu çalışanlarının meşru demokratik haklarını sahiplenme mücadelesi Adana'daki sağlık emekçileri tarafından da omuzlandı.

Bir süredir temsilcilik açma çalışmalarını tamamlayıp genel merkezin açılmasını bekleyen adana sağlık emekçileri genel merkezin 21 Eylül'de açılmasından sonra, yetkili yerlere başvuruyu yapıp gerekli izni de aldıktan sonra coşkulu bir şekilde temsilciliği açtılar. Açılış sırasında diğer demokratik kitle örgütlerinin de yoğun ilgi ve desteğini alan Adana sağlık emekçileri ülkedeki demokratik kazanımlara bir yenisini daha eklediler.

Selüloz-iş İstanbul Şubesi yeni yönetimine kavuştu

Yedinci Genel Kurul'da seçilmiş olan şube yönetimi yolsuzluk iddiaları nedeniyle görevini bıraktıktan sonra geçici olarak şube başkanlığına atanan Ahmet Akdoğan'da bir trafik kazası sonucunda yaşamını yitirmişti.

Selüloz-İş İstanbul Şube Kongresi 8. olağan genel kurulu 6 Ekim günü DYF-İş salonunda yapıldı. Bundan bir süre önce, 7. genel kurulda göreve gelmiş olan şube başkanı, hakkındaki yolsuzluk iddiaları nedeniyle görevden alınmış, şube yönetimi de istifa etmişti.

Yeni yönetim belirleninceye kadar göreve atanan müteşebbis heyetin başkanı Ahmet Akdoğan'ın da trafik kazasında ölümü üzerine genel kurul çalışmaları hızlandırılmıştı. İki liste üzerinden yürütülen çalışmalarla kongre gününe gelindi.

6 Ekim günü; biri, genel örgütlenme sekreterinin de desteklediği liste, biri de sınıf ve kitle sendikal anlayışını savunanların listesi olmak üzere iki liste çekişti.

Genel kurulu, "sınıf ve kitle sendikal anlayışı" savunanların listesinin kazanması sonucu; Şube başkanlığına Rıza Turgut (Edirne-Olmaksa), şube sekreterliğine Süleyman Özer (Tuzla-Cam İş Ambalaj), Mali sekreterliğe Niyazi Yılmaz (Ve-Ge) getirildi. Oldukça coşkulu geçen genel kurulda toplam 6 delege konuşurken, delegeler daha çok genel merkezi eleştirdiler ve yaşanan grevlere, direnişlere karşı aktif destek tavrı alınması gerektiğini söylediler.

Evet, Selüloz-İş İstanbul şube yönetimi değişti. Yönetime sınıf ve kitle sendikal anlayışını savunduğunu söyleyen insanlar geldi. Bu değişikliğin getireceği sonuçları ise, halen sürmekte olan Tuzla Cam İş Ambalaj direnişi gibi pratiklerde göreceğiz.

Hava-İş'te Genel Kurul Hazırlıkları

Türkiye'de "sol"un büyük bir zaafı var: Çok zor kazanıyor ama çok kolay kaybediyor. Demokratik kitle örgütlerinde yönetimlere oturan "sol" ya demokratik örgütlenmenin gereklerini yerine getiremediğinden yönetimi kaybediyor, ya da kısa sürede bürokratlaşıp "sol"dan uzaklaşıyor. Her iki durumda da asıl kaybeden, "sol"a güvenip onu yönetimlere getiren üyeler, yani tabandaki insanlar oluyor.

...Tarih 5 Kasım 1989...Hava-İş 19. Genel Kurulu...Sivil havacılık emekçileri yıllardır ekonomik-demokratik haklarını budayarak, yoketmeye çalışan işverenlerin saldırıları karşısında, uzlaşmacı-teslimiyetçi bir çizgi izleyen sendika yönetimini devirdi...

THY'de 38 gün, HAVAŞ'ta 40 gün, yalnız kendi güçlerine dayanarak aynı anda, patronlara, hükümete, basına, "Çankaya'nın şişmanı"na karşı mücadele eden hava emekçileri, şimdi yeni bir genel kurulun eşiğinde. Ancak yapılacak genel kurul süreci, 19. genel kuruldan farklı olarak işçilerin iradelerinin dışında gelişiyor. 19. genel kurulda "sosyal dayanışma" adı altında yönetime oturan anlayış, işyerlerindeki işçilerin içinden çıkan bir muhalefet çalışmasının sonucuydu. Bugünkü genel kurul ise bir yandan yönetim içindeki "ayrışma"nın, öte yandan eski genel başkan Adnan Özcan'ın fırsatçılığının bir sonucu olarak havacıların gündemine girdi. Yani "tepe"de süren bir tartışmada, işçiler "izleyici" konumuna itildi. Peki bu noktaya nasıl gelindi?

Sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışıyla yönetime gelen "Sosyal dayanışma Muhalefeti", greve kadar geçen sürede birçok eksik ve zaafa rağmen, sınıf sendikacılığı ilkeleri doğrultusunda önemli adımlar attı. Bu süreçte işyeri örgütlenmelerine ilişkin çalışmalar yapıldı. Mücadele deneyimi oldukça az olan hava emekçileri kısa sürede oluşturulan örgütlülükleriyle ciddi eylemler geliştirdi. Örneğin 7 Mayıs 1989'da hiçbir uçak uçmadı. 3 Ocak'ta Hava-İş'in başarısı %90'ı buluyordu. Eylemler, grev öncesinde işyerlerinde büyük kitleselliğe ulaştı. 1 yıl gibi kısa bir sürede yapılan bu çalışmalar greve de yansıdı. Hava emekçileri yalnız başlarına, 1 ayı aşkın bir süre düzene kafa tuttular. Sonuçta ulaştıkları nokta tatmin edici olmasa da, Türkiye işçi sınıfı tarihine ilginç derslerle dolu bir deney bıraktılar. Ancak Hava-İş'teki bu olumlu süreç devam ettirilemedi. Grevde ortaya çıkan zaafların ve grevin beklenen başarıyı getirmemesi, üyeler ile sendika yönetimi arasında bir kopukluğun başlangıcı oldu. Görkemli bir grev açılışı yapan hava emekçileri, grevin ilerki günlerinde, deneyimsizlikleri, programsızlıkları, greve ilişkin örgütlenmelerindeki eksiklikleri, yönetimdeki zaaflar, destek bulamamaları gibi öznel ve nesnel nedenler sonucu ümitsizliğe kapıldılar ve grev, başlangıçtaki hedeflere ulaşılamadan bitirildi.

Hava-İş yönetimi, grevden sonra, grevde yaşanan olumsuzlukları en geniş üye kitlesiyle tartışıp, özeleştirisini verip, örgütlenmesini tamamlama çabasına girmesi gerekirken, suskunluğa büründü. İşyerlerinde ise patron baskısı arttı. THY ve HAVAŞ'tan 800'e yakın, çoğu önder işçi çıkarıldı. Hava-İş yönetimi bu kıyıma karşı koyacak bir mücadeleyi gerçekleştiremeyince daha çok işçilerden koptu ve içine kapandı. Yönetim içine kapandıkça işçiler güvensizlik ve suskunluk içine girdiler. Bu gelinen noktayı yaşamamanın tek yolu, işçileri işyerlerinden sendikaya taşıyan bir örgütlenme ağının oluşturulmasıydı. Bunun ilk koşulu da "masa başı sendikacılığı"nı bırakıp, sorunun olduğu yere, tezgah başındaki işçinin yanına gitmekti. Hava-İş yönetimi Türkiye'deki sendikacılığın olumsuz mirasından da etkilenerek bunu beceremedi. Kendileriyle üyeleri arasındaki ayrımı "iradi" çabayla ortadan kaldıramadı. Yaşanan sorunlar, yönetim içinde bir ayrışmayı gündeme getirdi.

İşçiler bu bölünmenin kişisel gerekçelere dayandığını ve kendilerinin içinde olmadığını söylüyorlar. Bölünmenin bir ifadesi olarak bazı yöneticiler genel kurulu erkene almak isterken, diğerleri buna, işçilerin iradesinin dışında alınacak bir karar olduğu için karşı çıktılar. Sonuçta Hava-İş genel kurulu, çoğunluk kararıyla erkene alındı. Burada önemli olan bölünmenin kimler arasında olduğu değil, bu süreçte işçilerin izleyici konumunda kalmalarıydı. Hava-İş yönetiminin kendi içindeki tartışmalarının yarattığı bulanık ortamda, bir önceki genel kurulda "tarihe gömülen" teslimiyetçi sendikacılığın temsilcisi Adnan Özcan adeta hortladı. Patronlarla işbirliği tescilli olan, 3 Ocak'ta THY genel müdürü Cem Kozlu ile uçağa bavul atan, grevde grevi kırmak için THY yöneticilerinden daha çok çalışan bu zat, 73 delegenin imzasıyla, Hava-İş'i olağanüstü genel kurula çağırdı. Adnan Özcan'ın "yeniden dirilmesi" 500 THY işçisini işten atan, sonra da ANAP milletvekilliğiyle ödüllendirilen Cem Kozlu'nun ve daha önceki Hava-İş genel başkanı ANAP eski milletvekili İbrahim Öztürk'ün özel çabalarının sonucu olduğunu işçilerin hepsi biliyor. Asıl amacın THY'nin blok satışının ardından yaşanacak işçi kıyımına sessiz kalacak bir sendika yönetimi oluşturmak olduğu da herkesçe biliniyor. Ama toplum tarafından "reddedilen" Adnan Özcan ekibinin rahatça ortalıkta dolaşabilmesinde önemli bir etken de Hava-İş yönetiminin içine düştüğü karmaşa ve üyeleriyle arasında doğan kopukluğu giderememesi.

Şu anda tam bir kaos yaşanıyor. THY ve HAVAŞ işçileri hergün kendilerine dağıtılan bildiriler karşısında şaşkınlığa kapılmış durumdalar. Kimin neyi savunduğu tam olarak bilinmiyor. Bu da "fırsattan istifade" yönetime tekrar gelmek isteyen Adnan Özcan ekibine hareket alanı sağlıyor. Oysa işçiler biliyor ki Hava-İş'in tekrar sağın eline geçmesi, yeni yeni 10 yıllık kayıplar demek.

Kaosu ortadan kaldıracak tek çözüm, havacıların şimdiye dek kendilerinin dışında gelişen bu sürece artık dahil olmalarıdır. Ama varolan taraflardan birini tercih ederek değil; kendi çözümlerini bu taraflara dayatarak. **İşçilerin kendi çözümü ise, şu anda çalışanların ve işten atılanların yaratacağı platformda, grevi, işten atılmaları, işyeri örgütlülüklerini değerlendirip, ileriye yönelik programlar oluşturmak, bu plat[formu] işçilerin iradesini temsil eden[…] mik bir yapı haline getirebilm[ek.] Tün bu çalışmaların üstüne[…] ve kitle sendikası anlayışınd[a] yönetimi oturtmak, işçilerin[…] tercihi olmalıdır.**

Evet havacıların çözümü bu[…] ve kitle sendikası anlayışı y[…] doğrudan kendilerinin müdal[…] Bu müdahalenin örgütlenmesi[…] yapılacak,olan bu çözümü acil[…] yata geçirmek.

Şimdi havacılar ayağa kalk[…]

Çünkü düzen bekçilerini öd[ül]diriyor: Dün, 500 işçiyi işten […] madalyalar kazanan Cem Kozlu[…] di ANAP sıralarında milletvekil[…]

Dün 3 Ocak'ta Cem Kozlu'y[la bir]likte don-gömlek çırpınan Adna[n Öz]can bugün havacıların "vekill[…] soyunuyor.

Peki havacılar bunlara izin […]cek mi?

"Sol" çok zor kazanıyor; […] kaybedecek mi?

Nasıl oluyor da hala orada oturuyorlar

Sendika demek işçiler demektir...

Bu olması gerekenin ifadesi. Ama sendikal yapıların bugünkü durumlarını anlatmaktan çok uzak. Sendikanın, işçilerin ortak iradesinin, söz-karar sahipliğinin bir ifadesi olması şöyle dursun, çoğu işçiye "yöneticilerin" odasına girmek bile ayrıcalık gibi görünüyor. Yine çoğu işçi seçtiği yöneticilerin, temsilcilerin kendisini "iyi temsil" etmesini bekleyerek, kendi adına alınan, kendi geleceğini belirleyen kararlardan habersiz yaşıyor. Çok çok sözleşme döneminde satıldığında, grevi kapalı kapılar ardında bitirildiğinde bir küfür savuruyor ya da bir grup işçi sendika binasına "hesap sormaya" gidiyor. Sonra...hesaplar şube veya genel merkez kongrelerine erteleniyor. Hangi işçiye sorsanız Şevket Yılmaz ve şürekasından yaka silkiyor. Ama Şevket Yılmaz ve onun gibiler yıllardır ve yıllardır koltuklarını koruyorlar. Varolan sendikal yapılardan yaka silken işçiler yalan mı söylüyor? Yoksa görünmeyen bir varlık mı koruyor bu kişileri, koltukları tılsımlı mı? İkisi de değil. Cevap bizde, cevap yaşananların içinde. İşçinin iradesini, söz, karar sahipliğini sendikal yönetimlere oturtmanın, sendikal yasalarla, tüzüklerle mümkün olduğunu düşünmek için uzayda yaşıyor olmamız gerek. Evet, yasalar, tüzükler "işçinin temsil edilme hakkı"nı düzenliyor. Temsilcilerin, yöneticilerin nasıl seçileceğini, kongrelerin nasıl yapılacağını ve benzeri konuları madde madde belirliyor. Tıpkı 5 yılda bir sandık başına gitmekle demokrasinin işlediğine inandırılmak istendiğimiz gibi, temsilcilerini, yöneticileri belirlemekle sendikalarda söz sahibi olabileceklerine inandırılmak isteniyor işçiler.

Elbette işin aslı bu değil. Bugün işçinin "temsil" edilmesi olarak gündeme getirilen pekçok uygulama, gerçekte işçilerin doğrudan iradesini engellemek, eritmek amacını taşıyor. Konulan bürokratik engeller içinde (kendisini söz, karar sahibi kılacak özörgütlülüklerinden yoksun olduğu sürece) fabrikada çalışan işçinin söyledikleri, tepkileri "en tepeye" ulaşana kadar havaya karışıp gidiyor. Bu yüzden, fabrikalardan başlayıp sendika yönetimlerine varana dek işçilerin iradesini belirleyici kılmak için, mücadele etmek gerekiyor. Patron-sarı sendika-hükümet üçlüsünün işçileri sokmaya çalıştığı labirentin içinde kaybolmamak için, yapılan her çalışmayı işçilerin doğrudan iradesini devreye sokacak bir mücadeleyi temel alarak gerçekleştirmek zorunlu.

Sadece doğru düşünmek, doğru politikalar üretmek yetmiyor. Günlük koşturmacaya boğulmadan, ama yaşananların tüm ayrıntılarını yakalayıp müdahale edecek tarzda bir çalışmayı yürütmek gerekiyor.

Şu günlerde şube kongreleri öncesi pek çok fabrikada yaşanmış ve yaşanmakta olan delege seçimleri bu konuda canlı örnekler sunuyor bize.

İşte Tekgıda-İş Marmara Bölgesinde yaşananlar. Bu bölgede hemen tüm şube yönetimleri "muhalefet"ce kazanılmış olmasına karşın, çalışmaların ikili, zayıf ilişkilere dayandırılması, geniş işçi kitlesine kök salamaması yüzünden genel merkez delegasyonu kaybedilmişti. **Bu örnek gösteriyor ki, delege seçimleri ve kongreler, sarı-gangster anlayışın temsilcilerinin karşısına devrimci-demokrat isimler koymakla sınırlandırılamaz.** Aslolan en geniş işçi kitlesini devreye sokacak bir örgütlülük ağı temelinde gelişmelere müdahale etmektir. Kazanılan mevzilerin korunmasının ve geliştirilmesinin güvencesi de bu.

Yine direnişin hemen ardından Paşabahçe Cam'da yaşanan delege seçimleri de yakın bir örnek. Paşabahçe'deki devrimci-demokrat işçiler geniş işçi kitlesini devreye sokacak, işçilerin bağımsız iradesini açığa çıkartacak bir anlayışı yaşama geçiremedikleri için, direniş sürecini hem uzlaşmacı sendikal anlayışın teşhiri, hem de devrimci sendikal anlayışın kavratılması yönünde işçlere sorgulatamadıkları için şube yönetimi kazanılan "başarı"nın üzerine oturdu ve delege seçimleri büyük farkla kaybedildi. **Paşabahçe'de yaşanan bu yenilgi, ne kadar doğru söylersek söyleyelim, pratiğin içinde ne kadar koşturursak koşturalım, bu pratik çabaları ve doğru politikaları örgütlü, iradi bir biçime dönüştüremedikçe, sandık başında kazananın sarı-uzlaşmacı anlayış olacağını gösterdi.**

Bir başka örnek de Tes-İş 5 no'lu şubede yaşananlar. Bu örnek, ufak ayrıntıların bile sonuç üzerinde belirleyici olabileceğini göstermesi açısından önemli. 5 no'lu şube delege seçimlerinde, İstanbul enerji işçilerinin ortak iradesinin kongreye yansımasından korkan Tes-İş merkez yönetimi, bildiği tüm hileleri uyguladı. Delege seçimlerinin duyurusu oldu bitiye getirildi. Birçok işçinin başvurusu keyfice dikkate alınmadı. Delege listeleri (3 gün yerine) birkaç saat asılı kalıp indirildi. Seçimler birçok işçinin izinde olduğu bir döneme denk getirildi. Birçok işçi fiilen çalıştığı işyerlerinin dışında başka işyerlerinde oy kullanmaya, aday olmaya zorunlu bırakıldı. Ve delege seçimleri kaybedildi. **Bu örnek, işçilerin örgütlü-iradi müdahalesi temelinde mücadele yürütmenin yanında yasalarla, tüzüklerle belirlenen ve sarı sendikacılara "ayak oyunları" yapma zemini hazırlayan boşluklara, ayrıntılara dikkat edilmesi gerektiğini gösterdi.**

Yaşananların bir başka yönü de delegelere sunulan "imkanlar" aracılığıyla "işi" sağlama almak. Kongre döne[mi] delegelerin markaja alınıp, lüks o[tel]de ağırlanması, içkili sofralarda "k[…] tavrının tartışılması", bütün bu ağır[…]ların karşılığının da kongrede "oy[…]rak geri dönmesi, delegeliğin "nim[…]bol" bir işe dönüştürülmesi sıkça r[astla]dığımız olaylar.

Bütün bunlardan bir kez daha [görü]yoruz ki, delege seçimleri ve kon[greler] "sınıfı daha iyi temsil etme" çalışm[ası] değil, sarı-uzlaşmacı-gangster yap[ının] karşısında, sınıfın söz-karar sahip[liğini] hayata geçirmenin mücadelesi o[lmak] zorunda. Devrimci sendikal yapıy[ı ya]ratma mücadelesinin diğer durakla[rında] olduğu gibi delege seçimlerinde d[e ça]lışmalar, en geniş işçi kitlesini devr[eye] leştirecek, devreye sokacak bir örg[ütlü]lük ağına dayanmak zorunda. Yoksa[…]lışma sandık başına bırakıldığında […]nan, uzlaşmacı-sarı anlayış olac[ak]. Koltuk hesaplarına dayalı bir "mu[hale]fet"te ihanet de olacaktır, sınıf aley[…] kamplaşma da olacaktır, yenilgi de […]caktır. Sarı sendikacılardan ayrım[…]lerle değil, devrimci sendikal anla[yışın] açıkça ortaya konmasından ve p[…] adımlarla bu anlayışın yaşama ge[çiril]mesinden geçiyor. Bu gerçekleşme[dikçe] süreci yenilgi hanesindeki örnekler[…]ğalacak ve "Nasıl oluyor da hala o[…]tuklarda oturabiliyorlar" sorusu s[…]maya devam edecektir.

Tuzla'da direniş var

(Baştarafı 1'de)
...ten işçi çalıştırmak, işçile-
...zorlukla kazandıkları toplu
...rindeki haklarını gaspetmek
...yımı işverenler için sıkça
...en kolay yol.

...ATRONLARI
...NIMIYOR

...Camiş'te toplu sözleşmenin
...sının hemen ardından artan
...ını ödememek için fabrika-
...maya başlıyor. Bunu yapar-
...unu'nun 24. maddesini çiğ-
...yandan işçi alırken bir yan-
...ileri sokağa atıyor. Sürekli
...syonla fabrikada uzun süre
...mayarak toplu sözleşme dö-
...e sonrasında işçi çıkarıyor.
...ng bunu çok iyi biliyor. İş-
...lere karşı bir silah olarak

...işçileriyse işverenin planla-
...k ve işçi kıyımına dur diye-
...n Paşabahçe'deki sınıf kar-
...açtığı direniş yolunu seçti.
...ı terketmedi, üretimi yavaş-
...şçi tek yumruk halinde "İşçi
...arşı direneceğiz" dedi.
...n ilk iş on kişiden oluşan
...mitesi"nin oluşturulması ol-
...e, direnişin yönlendirilmesi
...endirildi. Direnişin daha ilk
... komite ile işçiler arasında-
...ağların geliştirilemeyişi ve
...erketmeme eyleminin başka
...mlerle beslenemeyişi nede-
...erdeki direnme eğiliminin
...an düşerek zayıfladığı göz-
...Bu süreçte komitenin faali-
...yasi partilerin seçim miting-
...lmayla sınırlı tutması, kitle
...ğlanması noktasında aktif
...ası nedeniyle direniş fabri-
...ne hapsoldu. Tüm bu geliş-
...lerin, "direniş komitesi"ne
...güvenin zedelenmesine ne-
...şverenin de bu süreçte Paşa-
...nişinden çıkardığı dersler
...direniş karşısında tepkisiz
...çilerin moralini sarstı. Se-
...enel Merkez yöneticilerinin
...lere rağmen türlü gerekçe-
...işin yanında yer almaması,
...özgüven eksikliğini artıran
...faktör oldu.

...KACILARIN ROLÜ

...larını yanlarında göreme-
...içlerinden seçtikleri temsil-
...ika merkezine göndererek
...hip çıkmaları doğrultusunda
... Aynı gün fabrikaya gelen
...Genel Merkez yöneticileri,
...ulan arkadaşlarının koşul-
...nması talebine gözlerini ka-
payarak; işverene, atılan işçilerin asgari ücret artı toplu sözleşme zammı olan %65'le çalıştırılması teklifini götürdüler. İşverenin bu öneriyi kabul etmemesi üzerine görüşmeler sonuçsuz kaldı. İşçilerden saklanmaya çalışılan bu teklifin ortaya çıkarılmasıyla birlikte işçilerin sendikaya olan güvensizlikleri güçlenerek, tepkiye dönüştü. Direnişin sekizinci gününde işçilerin yeniden sendikaya gitmeleri üzerine fabrikaya ikinci kez gelen sendika yöneticileri, işçilerin yoğun tepkileriyle karşılaştı. İşçilerin "Bizden habersiz işverene nasıl böyle bir teklif götürürsünüz?" sorusuna karşılık sendikacılar, "Bize güvenmiyor musunuz?" diye sorunca, işçilerin yanıtı kesin oldu: "Hayır, size güvenmiyoruz". Bunun üzerine bir an bocalayan sendika yöneticileri direnişi kırmak için işçileri yasalarla tehdit ettiler, yalan ve demagoji yaparak direnişi sona erdirmeye çalıştılar. Komite ve sendikacıların yaptığı toplantıda alınan karar; işçilere, "Önümüzde iki yol var; ya bu 72 kişinin atılmasını kabul edeceğiz ya da hepiniz 17/2'den atılırsınız" biçiminde açıklandı. Kendi gücünün yeterince bilincinde olmayan işçiler sendikanın bu tavrı karşısında bocalamaya başladılar. Sendikacıların direnişin bitirilmesi için bir an önce oylama yapılması önerisi direnme kararlılığına sahip işçilerce "Dostlar önümüzde bize söylenmeyen üçüncü bir yol var. Bu yol Zonguldak'ta, Maga'da, Paşabahçe'de sınıf kardeşlerimizin açtığı mücadele ve kazanma yoludur. Ancak bu yolda ilerlersek başarılı olabiliriz" sözleri ile karşılandı. Sendikacıların "hayır oylama yapılmalıdır" yönündeki ısrarları sonucu yapılan oylamada direnişin sona erdirilmesi kararı çıktı. Bunun üzerine devreye giren kadın işçilerin "Madem bitirecektiniz bizi sekiz gündür niye perişan ettiniz. Bizler burada, çocuklarımız evde perişan olduk. Sekiz gündür neredeydiniz", "Hani tek yumruk olacaktık, sonuna kadar direnecektik" sözleri oylamanın geçersiz sayılması eğilimini iyice güçlendirdi. "Arkadaşlar satıldık, bu herifler bizleri sattı" biçimindeki sözler sendikacıların ana avrat sövgüleriyle karşılaştı.

CAN ALICI BİR ÖRNEK

Tekme ve yumruklarla "taaruza" geçen genel merkez yöneticilerine dersi yine işçiler verdi. "Satıldık", "İşçiler birleşin", "fabrikalar bizimdir terketmeyelim" sloganları karşısında gerileyen Selüloz-İş genel merkez yöneticileri kendilerini sendikanın temsilcilik odasına hapsettiler. İşçilerin alkışlı, sloganlı protestoları nedeniyle uzun bir zaman burada "mahsur" kaldılar. Yaşanan bu olaylar işçilerin kendi öz örgütlülüklerinin yaratılması gerekliliğinin can alıcı bir örneği oldu.

Aynı akşam komite kendini fesh ederek yerini her üniteden beşer kişinin katıldığı 35 kişilik yeni bir komiteye bıraktı. Bu komite kendi içinden "Basın ve propaganda", "DKÖ ve diğer fabrikalarla iletişim", "Güvenlik", "Mali"vb. gibi alt komitelerini oluşturdu. Ayrıca yine kendi içinden bir üst komite seçerek hızlı bir karar alma mekanizması oluşturdu.

Basın ve propaganda komitesi bir bildiri hazırlayarak; katıldıkları mitinglerde, ziyaret ettikleri fabrikalarda, mahallelerde ve banliyö treninde bu bildiriyi dağıttılar.

DAYANIŞMA YAYILIYOR

Bu süreçte gerçekleştirilen tek eylemlilik siyasi partilerin seçim mitinglerine pankartları, sloganları ve bildirileriyle katılmalarıydı. İşçilere destek olmak amacıyla: Hak-İş Konfederasyonu Genel Başkanı, Öz Çelik-İş Gebze Şubesi, Eğit-Sen Gebze Şubesi, Petrol-İş Gebze Şubesi, Kristal-İş Gebze Şubesi, Tüm-Bel-Sen Gebze Temsilciliği, Belediye İş Gebze Şubesi, Gebze Belediyesi çalışanları, Kartal Halk Ekmek, Demko, Kastel, Plastaş, Tempo, İsmer mezbaha işçileri, Kartal Halkevi, Pendik Halkevi, Kavakpınar mahallesi sakinleri, Esenyalı mahallesi, Pendik Belediyesi çalışanları, yazar ve şairler, Sosyalist Parti Kartal İlçesi, işçilerin ailelerinin destek ziyaretleri gerçekleşti. Kartal Halkevi'nin meşalelerle destek ziyareti işçilerin beğenisini kazandı. Yaklaşık ikiyüz kişilik bir kitleyle devrimci işçiler, devrimci öğretmenler, İşçilerin Sesi Gazetesi okurları, Halkevleri, Devrimci Gençlik ve çeşitli mahallelerden insanların "Üreten Biziz Yöneten de Biz Olacağız" pankartıyla gerçekleştirdikleri destek ziyaretleri işçileri motive ettiyse de direnişin çeşitli eylemliliklerle beslenemeyişi nabzın düşmesine neden oldu. Artık oluşturulan komite, iş üretmekten ziyade işçilerin çeşitli eylem taleplerinin frenlendiği bir konuma geldi. Komitenin bu disiplinsizliği dalga dalga işçilere de yayıldı. Karamsarlık ve disiplinsizlik, işçiler arasında oluşan güvensizlik ve işverenin fabrikayı kapatma tehdidi direnişi yeniden bitme noktasına getirdi. 21 Ekim gecesi işçilerin de katılımıyla gerçekleştirilen bir toplantı ile genel bir değerlendirme yapılarak eylemin daha disiplinli devam etmesi kararı alındı.

DİRENİŞİN NABZI YÜKSELTİLMELİ

Bu karar direnişin nabzının yeniden yükselmesini beraberinde getirdi. Fakat işçilerin vardiya saatinde işlerinin başına dönmeleri, yavaşlamış da olsa üretimin devam etmesi, zaten güç olan birarada hareket etme zeminini tümüyle ortadan kaldırdı. İşçilerin üretimden gelen güçlerini kullanıp şalter indirememeleri, işverenin rahat hareket etmesini sağladı.

İşçilerin fabrikayı terketmeyerek direnmesi tek başına kazanmak için yeterli değil. Suskunluğun, direnişi kendi kendine sessizce bitirmesine izin vermeden üst eylemliliklere sıçratılarak aşılması zorunlu. İşçilerin "burada oturarak bir şey başaramayız" demelerine rağmen harekete geçememeleri devrimci işçilerin önderliğine duyulan ihtiyacı açıkça ortaya koyuyor. Yaşanan bu dağınıklığın, insiyatifsizliğin aşılması tepkilerin örgütlü hareket etme yönünde olgunlaştırılmasıyla mümkün.

İşçilerin taleplerini gerçekleştirebilmeleri ancak ve ancak komitelerin işlevlendirilmesinden, birlikte hareket edebilmekten geçmektedir. Durağanlığın aşılması ancak yeni eylemliliklerle gerçekleşebilir. Bu noktada öncü işçilerin harekete geçmesi, insiyatif kullanması önemli. İşçilerin bu bir "onur kavgasıdır", "ya direnerek önder olacağız ya da işverenin kapısında paspas" sözleri tam da eylemin başarıya taşınması için mücadeleden başka bir yol olmadığını ortaya koymaktadır. İşçiler kendi güçlerinin bilincine vararak direndikleri ve örgütlü davranabildikleri ölçüde zaferin önündeki engeller birer birer yıkılacaktır.

YA ÖNDER OLACAKSIN YA PASPAS !

...arlı Bahçe

(Baştarafı 1'de)
...kılmak ve 2. boğaz köprüsü-
...siyle değerlenen yerlerimize
...ak istenmektedir.
...apmak isteyen beyler, bizleri
...ık, insan yerine koymayarak,
...lediye Başkanı Şevket Arı-
... gibi kullanarak, bizlerin üstü-
...adırlar". Bildiri, "Rüzgarlıbah-
...kabaran beylerin Rüzgarlıbah-
...ında kalacaktır" diyerek biti-
... Rüzgarlıbahçe halkının
...rdiği eylem son bir aydır tartı-
... rağmen, eylem dar bir grup
...mış. Eylem kararını alan grup-
... bazı demokrat adaylar yer
...men bütün partilerde çalışan
... de yer aldı.
...meydanında (...Ekim 91) pa-
...nü yaklaşık 200 mahalleli bir
...rek araçlarla belediye binası
...ler. Arsa metrekare fiyatlarının
... düzeye indiler. Arsa metrekare
...makul bir düzeye indirilmesi
... dilekçelerini Belediye Başka-
...ak isteyen mahalleli araların-
...leri sözcüleri aşkanlığa gönder-
...cak kendileriyle görüşmeyen
...vket Arıkan, tavrını sonraki iki
gün içinde de sürdürdü.

Başkan yardımcısı Ali Rıza ..... metrekaresi 40 bin lira ile 180 bin lira arasında değişen bedellerin 4 yıl içinde 12 taksitte ödeneceğini ve bu koşulların Rüzgarlıbahçe halkı için uygun olduğunu açıklarken, "Biz bu rakamları düşüremeyiz, ayrıca da yetkimiz yok. İtiraz ediyorlarsa mahkemeye başvursunlar" diyordu.

Mahalle halkı ise "Biz bu belediye başkanını seçerken hiç böyle demiyorlardı. Şimdi küplerini doldurdular kendilerini o koltuğu oturtanlara ihanet ediyorlar. Bundan önceki belediye yöneticileri de çalışmıyordu ama hiç değilse kendilerini seçenlere ihanet etmemişlerdi" diyor.

Bazı mahallelilerse "Biz bu yerlerin bedellerini zaten yıllardır emeğimizle, verdiğimiz cezalarla, vergiyle ödedik. Şimdi bir kez daha kimin malını kime satıyorlar" diyerek paranın hiç ödenmemesinden yana. Rüzgarlıbahçe halkı çoğalarak üç gün boyunca, Belediye binasının önünde gece gündüz bekleyerek, zaman zaman "ev bizim hakkımız söke söke alırız" slogalarıyla eylemlerini sürdürdüler ve sorunlarının çözümünü istediler. Üç gün boyunca Rüzgarlıbahçe halkı, aralarında oluşturdukları komiteyle, eylemin daha sistemli yürümesini sağlamaya çalıştı. Aralarında gönüllüler seçerek, eyleme daha çok rüzgarlıbahçeliyi katmak için çalıştılar. Bütün bu süre içinde kadınlar aktif biçimde eylemdeki yerlerini aldılar. Eylemin üçüncü gününde, siyasi partilerin sorunlarına karşı duyarsızlığını protesto etmek için protesto eden mahalleli, rüzgarlıbahçedeki bbütün parti bayraklarını afişlerini indirdi ve "hizmet vermeyene oy yok" dedi.

Mahalleyi temsil eden bir grup, Beykoz Kaymakamlığı, Siyasi Partilerin Beykoz İlçe Merkezleri, İstanbul Anakent Belediyesi ve İstanbul Valiliği'ne başvurarak, problemlerinin çözülmesini istediler.

Aynı gün, Beykoz SHP İlçe başkanının mahalle halkına dönük yaptığı konuşmada "bu sorunu biliyoruz. Ancak seçim öncesinde işlerimiz çok yoğun. Sizlere söz veriyorum bu sorun önümüzdeki bir ay içinde mutlaka çözülecek" dedi.

Bu konuşmadan, önce komite üyeleri etkilendi, sonra da mahalleli. Ancak, evlerini kurtarmak için direnmek gerektiğini bilen bir grup mahalleli ve özellikle kadınlar eylemin sürdürülmesini istediler.

Bu arada kendi partilerine oy kazandırmak için çalışan, böyle bir eylem için onların güvencesini taşıyan ve eylem içinde alınan kararları gidip parti merkezlerine bildirenlerin de talebi eylemin sürdürülmesiydi.

Karar, direnişin sürdürülmesi doğrultusunda alındı ancak mahallelinin direnişi bitirme eğilimi güçlendi.

... günü sabahın erken saatlerinde polis belediyenin önünde kalan küçük bir grubu dağıtınca rüzgarlıbahçe halkı bir kez daha mahallesinden çıkmadı.

Eylem kararının alınmasında etkili olan ancak ilk günden itibaren "bu eylemin öncülüğünü gericiler yapıyor" diyerek insanları yarıyolda bırakan bu ülkenin en mücadelecileri üç gün boyunca eylemiiin başarıya ulaşması için hiç çaba harcamadılar.

Öte yandan eskinin 12 Eylül, yeninin iise ateşlii sosyalizm savunucuları, her zamanki hareketliliğe tapınma mantıklarıyla, niteliğini bir kenara iterek eylemi "Beykoz'da üçüncü halk eylemi" ilan ettiler.

Biten eylemin ardından, mahallenin eşrafı sayılabilecek ancak rüzgarlıbahçelilerin pek de güvenmedikleri kişiler bir araya gelerek yeni bir "komite" oluşturdular ve aldıkları ilk karar, bir gün önce indirilen parti bayraklarıyla afişlerinin yeniden asılması oldu.

Rüzgarlıbahçelinin sürdürdüğü eylem belki sadece ekonomik taleepliydi ve demokrat bir niteliğe bürünemedi. Belki talepleri olması gerekenden çok daha gerilerdeydi. Ancak bütün bunların sorumlusu rüzgarlıbahçe halkı değildir.

Taleplerini haykırmak için sokağa dökülme cesaretinii kendisinde bulan Rüzgarlıbahçe halkına "Öncülüğünü bizler yapmıyoruz, o halde biz bi işte yokuz" demek, kendiisine devrimci demokrat diyen hiç kimsenin hakkı değildir. Değiştirmenin subjektif koşullarını yaratamayınca objektif koşulları da kendi kısırlığımıza uydurma çabasıdır bu. Doğru olan, rüzgarlıbahçede somut sorunlar etrafında gelişen hareketliliğin içinde yer alarak, akışı demokratik talepler kanalına yöneltmektir.

Son gelişmelerden en çok rahatsız olanlarsa Rüzgarlıbahçe'nin kadınlarıydı. Kadınlar tepkilerini önce mahallenin en yetkili kurumu olan muhtarlığı basarak tepkilerini dile getirdiler. Ardından da bir kahveye gidip, erkekleri dışarıya çıkartarak gelişmeleri değerlendirdiler.

"Bundan böyle erkeklere güvenmek yok, onların hepsi partilerden birine gebe", "Şimdi ne yapılacaksa kadınlar yapsın", "Kendimizi unutturmayalım, seçimlerden sonrasına kadar küçük küçük eylemler yapalım", "seçim sandıklarını mahalleye sokmayalım". Bu tartışmaların sonuçları belki de önümüzdeki günlerde rüzgarlıbahçede söz konusu problemin nasıl çözüleceğini belirleyecek. Ancak, Rüzgarlıbahçe halkı bilmelidir evlerini savunmak için direndiğinde karşısına geçen güç sadece bir belediye değil İstanbul'un en güzel yerleri olan boğazı kapatmaya çalışan yerli ve yabancı tekeller ve inşaat firmalarıdır. Boğazın sermaye sahiplerine sunuluşu ise yine tek başına belediye değil bir devlet uygulamasıdır. Rüzgarlıbahçe'li başını sokmak için yaptığı evine sahip çıkmak istiyorsa bi günden mahallesinde sokak sokak örgütlenmelidir. Aksi halde, ne kadınların tek başına aldığı karar ne de yıkım ekibi kapısına dayanmış ev halkının çığlıkları mahalleliyi kurtaracaktır.

Sihaz İşçilerinden Mektup

(Baştarafı 8'de)
21 Eylül günkü Hürriyet gazetesinde "Çadır eylemi" diye yayınlanan yazı ise SİHAZ direnişinin özüne aykırıdır. Çünkü Hürriyetin belirttiği gibi bir günlük işi bırakma değil 39 günden beri süren bir direniş vardır. Resmi anlamda kendisini yetkili sananların tutumu da doğrusu gülünçtür. Sivas milletvekili Şakir Şeker, Adalet Bakanı olduktan sonra hemşehrilerini ziyaret ettiğinde SİHAZ işçilerine "Hiç birinizin zor durumda kalmasını istemiyorum, gerekirse işverenin kira akdini feshederim" demişti. Aradan kısa bir süre geçtikten sonra bir kasabanın ilçe olması dolayısıyla Sivas valisiyle birlikte katıldığı törende, yaklaşık 200 kişilik işçi grubu onlarca km.lik yolu aşarak Bakan Şakir Şeker'den verdiği sözü yerine getirmesini istediler. İşçilerin bu istemlerine karşılık olarak "ben yetkili değilim" diyen Bakan işçiler tarafından yuhalanırken, Vali de protesto edildi. Bu olay sırasında 3 işçi gözaltına alındı.

SİHAZ olayına sadece "oy avcılığı" mantığıyla yaklaşan partilerin, görünüşü kurtarmak için işçileri ziyaretin dışında pek bir şey yaptıkları söylenemez. İNSAN HAKLARI DERNEĞİ ve HALKEVLERİ'nin SİHAZ işçileriyle olan dayanışmaları, diğer kitle örgütlerine örnek olmalıdır.

18 Eylül günü işverenin ve iktidarın vurdumduymaz tavrını protesto etmek için bir günlük uyarı anlamında açlık grevine giden SİHAZ işçileri, valinin emriyle polis tarafından dağıtıldı. İşçiler ertesi gün aynı arazide toplanmak istediler ancak polisin engellemesi sonucu başaramadılar. Şu anda eylemlerini Teksif 5. bölge toplantı salonunda sürdürüyorlar.

SİHAZ'da direnişin temel gücünü kadın işçiler oluştururken, "zoru birlikte aşalım" diyerek sınıf kardeşlerini ve tüm halkımızı dayanışmaya çağırıyorlar.

SİHAZ'DAN BİR GRUP İŞÇİ.

...lumuzu ...meyiz"

(Baştarafı 8'de)
...akşamleyin eve geldiklerinde
...irleniyorlar, sokakta oynar-
...leniyorlar. Kapı pencere ka-
... yine de evlerde durmak
... değil. Uyku uyuyamaz ol-

... Polisan fabrikasının çevreye
...ehirin daha da artmasına yo-
...olan 'genişleme' uğruna, yal-
...ukların okulu gaspedilmiş ol-
...ynı zamanda onların hayatla-
...oynanıyor. Üstelik, Polisan bu
...sabıkalı bir fabrika. 1983'te
...n üç çeşmesine fabrika atık-
...mış ve 7 çocuk ölmüş, 20'yi
...uk hastanede tedavi edilmiş.
...okul tatilde olmasaydı ölüm
... daha da fazla olacağı söyle-
...brika yetkilileri mahkemede
...ayarak "neden o suyu içiyor-
...emişler ve olay, ölüm başına
...lira tazminat ödenmesiyle ka-
... Kahvede görüştüğümüz er-
...nlatıyorlar; "Bize yeni okul
...arını söylüyorlar. Ne farke-
... Havada yeterince zehir var.
...uralara ek fabrikalar kurarsa
...amamen ölür. Bizler de ölü-
...yüzden okulumuzu vermeye-

...arın açıldığı 15 Eylül'den bu
...klar okula gitmiyor, boykot
... Mahalle halkı, kamuoyun-
...k bulabilmek için neler yapı-
...ını tartışıyor. Tek istedikleri
...nun kendilerine destek olma-

İşçiler Kalıcı Mevzilere

(Baştarafı 8'de)
yazıyor, çelenkler koyuyor ama nedense İzmir'deki Belediye-İş şubelerinin kısmen yaptığı gibi tüm belediye işçilerini mücadeleye sevk etmekten geri duruyor. Belediye-İş'in kendisine devrimci-demokrat diyen şubeleri ise işçileri zorlamadığı sürece genel merkezin tavrının dışına çıkmıyor ama el altından da genel merkezi suçluyorlar. Belediyelerde işçiden emekçiden yana bir yerel yönetim anlayışının esamesi okunmadığı gibi, Belediye-İş'te de bir yerel yönetim sendikasının taşıması gereken sendikacılık anlayışından ve mücadele perspektifinden söz etmek mümkün değil. Sendikacılar, Kıbrıs'ta Başkanlar Kurulu düzenliyor, işyeri temsilcilerine sendika eğitimi Tarabya Oteli'nde veriliyor. Ama iş eylemlere gelince; bu eylemleri örgütlemek bir yana yeterli ölçüde destek bile vermiyorlar. Sadece temsili düzeyde katılıyorlar ama kendi işçilerini sevketmiyorlar.

BELEDİYE İŞÇİLERİ HEM HAKLARINI ALMAK İÇİN MÜCADELE ETMEK ZORUNDA HEM DE SINIF– KİTLE SENDİKACILIĞI VE YEREL YÖNETİM ANLAYIŞINI İŞYERLERİNDEN BAŞLAYARAK OLUŞTURMA GÖREVLERİNİ YERİNE GETİRMEKLE YÜZYÜZE..

Belediye işçilerinin örgütlenmesi ve mücadele programı çok yönlü görevlerle karşı karşıya. Belediye işçileri tüm belediyelerde yaygın olarak yaşanan hemşericilik, partizanlık, mezhepçilik, yolsuzluk gibi olumsuzluklara karşı sınıfın çıkarları doğrultusunda gerçek bir birlik oluşturmalıdır. Bu birliğin zemini günlük sorunları çözmenin yanında yerel yönetimleri emekçi halkdan yana hizmet gören yapılar haline getirmek için mücadele-eğitim ve örgütlenme görevlerini içiçe gerçekleştirebilmesiyle mümkün.

Belediyelerde işyeri örgütlenmeleri, geçici sorunlar etrafında bir araya gelme ya da sorumluluğu sendikaların atadığı komitelere bırakma biçiminde olmamalıdır.

Belediye işçileri kendi güçlerine dayanan ve işçilerin en geniş çoğunluğunun seçimiyle oluşan işyeri örgütlenmelerini yaratmalıdırlar. Bu örgütlülüğün günlük sorunların ve partilerin peşinde koşulduğu sürece yaratılması mümkün değildir.

Belediye işçileri bir yandan toplu sözleşmeden doğan haklarını ama sadece

ücret değil, idari ve sosyal tüm haklarını almak için mücadeleyi sürekli yükseltmelidir. Bunun yanında herkese açık olan belediye meclislerine katılmalı ve belediyelerin tüm karar ve uygulamalarına katılmalıdırlar.

BELEDİYELERE GERÇEK KAYNAK

Belediye işçileri belediye meclislerine işyeri örgütlülüklerinin iradesi olarak katılmalı ve etkilemeye girişmelidir. Böyle bir çaba hem işçilerin haklarının kazanılması için hem de belediyelerin emekçi halka hizmet götüren kurumlar haline gelmesi için kaçınılmazdır. İşçiler belediyede olan bitenlerin hesabını sormalıdır.

Küçükçekmece Belediyesi'nde bir çok iş milyarlarca lira karşılığında ihale ediliyor. Belediye ile çalışan müteahhitler işçilerin alacaklarından onlarca kat daha fazla kar ediyorlar. Oysa bu ihaleler dışarıya verilmeyip belediyelerin içinde çözülebilir. Bu belediyelerin kaynak sorununu çözeceği gibi birçok ışsize de iş olanağı yaratacaktır. Belediyelerdeki mühendis-teknisyen kadrosu işçilerle birlikte yol yapımından, kaldırım taşlarına, parklardan su şebekelerine kadar her türlü projeyi oluşturacak ve gerçekleştirebilecek güçtedir. Bu gücün kimi belediyelerde yeterince olmaması bahane değildir. Rahatlıkla dışarıdan destek almak mümkündür. Belediyelerde yaratılacak işyeri örgütlenmeleri bu görevi üstlenmeli; projeler oluşturarak belediye meclisine sunmalıdır. Bu yoldan halka daha kaliteli ve güvenli hizmet götürülürken bu çalışma sayesinde işçiler belediye yönetimine müdahelede önemli bir adım atacaklardır.

Böyle bir adım giderek belediye bütçesinin oluşturulması, meclis kararlarının ve encümeninin uygulamalarının denetlenmesi ve belirlenmesine doğru ilerletilmelidir. Görülecektir ki üretenlerin yöneten olmaya doğru atacağı adımlar işçilerin sınıf örgütlülüklerini, birlik ve dayanışmalarını daha da arttıracağı gibi, tıkanan yerel yönetimlerin de birer halk yönetimi olması doğrultusunda küçümsenemeyecek kazanımlar elde edecektir.

KÜÇÜKÇEKMECE İŞÇİLERİ ÖRÜTLENMEK GÖREVİYLE KARŞI KARŞIYA

Küçükçekmece'de bu ayın maaşları da ödenemiyor. Belediye işçileri 19 aydır yaşadıkları gerilimi yaşamaya şimdiden başladılar. İşçiler hemen bugün kendi dışlarında bir güç aramadan kendi örgütlülüklerini oluşturarak işe başlamalıdır. Geçmiş eylemlerin ve eylem biçimlerinin tümü değerlendirmelidir. Oluşturulacak örgütlülük, sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışı ve yerel yönetim perspektifi doğrultusunda hareket ederek kalıcı ve sürekli bir mücadele, eğitim ve örgütlenme yaratacak olan işyeri komite ve konseylerinde oluşturulmalıdır.

İşçilerle çevre halkını karşı karşıya getiren halkın mağduriyetine neden olan eylem biçimlerinin yerine yine biçimler bulunmalıdır. Temizlik hizmetlerinin görülmemesinden dolayı zarar gören kendi halkımız, kendi çocuklarımız. Çöplerin toplanmaması yerel seçimler yaklaşana kadar belediye yönetiminin umurunda değil. Öyleyse onları koltuklarında rahat oturmayacak eylemler yapılmalıdır. Gerekirse halkın da katılımıyla tüm çöpleri toplayıp belediyenin önüne ve Belediye Meclisi üyelerinin önüne atılmalı.

Halk, kahvelerde, evlerde, otobüslerde aydınlatılarak geniş bir ilişki yaratılmalıdır. Çıkarılacak afiş, bildiri ve pullar haklı talepleri herkese anlatacağı gibi belediyenin yüzünü de teşhir etmelidir. Yapılacak eylemlere diğer belediye ve işyerlerindeki işçiler katabilmeli, demokratik kitle örgütleri duyarlı hale getirilmelidir. Böylesine zengin bir eylem ve kalıcı örgütlenme biçimleri neredeyse kronikleşen sorunlara köklü çözümler üretilmesini kolaylaştıracaktır.

"Okulumuzu vermeyiz"

Polisan Boya Fabrikas'nın genişletilme çalışmaları sırasında, kendi yaptıkları ilkokulları ellerinden alınan Dilovası Halkı fabrika sahiplerine karşı direniyor

(İşçilerin Sesi-GEBZE)

Yer, Gebze Dilovası... Brandaların altına pazarcı tezgahları sıralanmış...Üzerlerinde 70'e yakın kadın nöbet vardiyasında...Çoğunun elinde örgüleri var...Yanlarına gittiğimizde hemen etrafımızı kuşatıyorlar. "Kimmiş, gazeteci mi, Polisan'dan olmasın, kimliğine bakın" gibi sözler söylüyorlar. Gazeteci olduğumuzu, emekçinin gecekondu halkının dostu olduğumuzu, onların sorunlarını insanlara duyurmak için geldiğimizi anlatıyoruz. Yaşlı bir kadın "oğlum, çok gazeteci geldi ama bir iki satır dışında hiç bir şey yazmadılar. Siz de yazmayacaksanız boşuna bizi konuşturma" diyor. Sonunda biri anlatmaya başlıyor; "Biz bu okulu eşeklerin sırtında, ellerimizde kovalarla su, kum, taş çekerek yaptık. Benim oğlum burada okudu, torunum da burada okuyordu. Ya bu okulda okur ya da torunumu okutmayacağım. Cahil kalsın."

Kendi çocukları okusun, cahil kalmasın diye yaptıkları okul; Turgut Özal, Kocaeli eski valisi İhsan Dede ve Polisan'dan Necmettin Bitlis arasında imzalanan bir protokolle gasp edilmiş. Malatya'lı olmak, hele Özal'ın çocukluk arkadaşı olmak, Semra Özal ve Galip Demirel'le ortak olmak bazıları için büyük kazançlar getiriyor. İşte Polisan'ın baş hissedarı Necmettin Bitlis de böyle biri. Kendisine yürü ya kulum denmiş bir kere. Fabrika yıldan yıla genişliyor. Bu günlerde Polisan'ın ek tesislerinin yapıldığı alan, önce futbol sahası olarak düzenlenmiş. Mahalleli arsanın satılmasına önce karşı çıkmış ama spor alanı yapılacak vaadini de sevinerek karşılamış. Alan düzenlenmiş, kaleler dikilmiş, hatta bir iki de maç yapılmış. Ancak, daha iki ay geçmeden, futbol sahasının etrafı tellerle çevrilmeye başlanmış. Ardından da fabrikanın ek tesislerinin inşaatı başlamış. Okulun gaspedilmesinin de gerçek nedeni bu. Yeni tesisler için en uygun alan, okulun arsası.. Tabi, bütün bunların sonunda mahalleliye çıkan tek bir fatura olacak: daha çok zehirlenmek ! Yaşlı bir kadın söze giriyor; " Çocuklarımız burada zehirleniyormuş, bu yüzden okulu kapatmışlar, 2 km. ötedeki okula gitseler durum değişecek mi, zehirli hava oraya da gitmiyor mu? Evlerimiz zaten fabrikanın dibinde,

(Devamı 7. sayfada)

Deri Maksan Direnişi

(İşçilerin Sesi-İZMİR)

Deri Maksan, İzmir Gaziemir-Kısıkköy organize sanayi bölgesinde 3 yıldır faaliyet gösteren bir işyeri... Bu işyerinde işçiler rızaları alınmaksızın fazla mesaiye zorlanıyorlar ..Bu işyerinde işçiler protein gıdasını yemeklerde çıkan kurtlardan alıyor... Bu işyerinde işçilerin çoğu sigortasız, girdi-çıktı yapılarak çalıştırılıyor... Sık sık iş kazaları oluyor ama normal vizite kağıdıyla işlem görüyorlar... Karısını hastaneye götürmek zorunda kaldığı için mesaiye kalmayan işçi işten atılıyor... Bordrolar asgari ücret üzerinden hem de kurşun kalemle işlenmiş olarak veriliyor...

Bu işyerinde işçiler 7 Ekim pazartesi günü normal mesai bitiminde kart basarak işyerinden ayrılıyorlar. Yani fazla mesai yapmıyorlar.

8 Ekim salı günü ise işçiler işe geldiğinde fabrikanın kapılarına kilit vurulmuş vaziyette buluyorlar. Bir gün önce fazla mesaiye zorlayan işveren, her nasılsa ertesi gün bazı iş bağlantılarının iptal edildiğini ileri sürerek çoğu kalifiye ve ustabaşı durumunda 30 işçinin işine son verildiğini, yasal haklarının uygun bir zamanda ödeneceğini sözlü olarak belirtiyor.

Geriye kalan 40 kadar işçiye de "15 dakika içinde işbaşı yaparsanız yapın, yoksa siz de s....olun gidin" diyor. Bunun üzerine diğer işçiler de toplu halde "ya hepimiz çalışırız ya da hiçbirimiz" diyerek işbaşı yapmıyorlar.

Aynı gün işveren noter getirerek işçilerin çalışmadığının tesbitini yaptırıyor. İşçiler ise toplam altı noteri dolaştıkları halde o gün için fabrikanın kapısına kilit vurulduğunun tesbitini yaptıramıyorlar. Noterlerin ilk sorduğu soru "hangi taraftansınız?" oluyor. "İşçiyiz" dediklerinde ise "oraya gidecek zamanımız yok" cevabını alıyorlar. Dana sonraki günlerde jandarma fabrikayı koruma altına aldığından, işçiler dışarda direnişe devam etmek zorunda kalıyorlar.

Avukat aracılığıyla bilirkişi getirtip yasadışı lokavt tesbiti ise pek mümkün olmuyor. Sadece işçilerin dışarda beklediklerini ve başka atölyelerden gelen işçilerin işyerinde çalıştıklarını tespit edip gidiyor.

İşçiler işverenin yasadışı lokavt yaptığını, bunun en iyi kanıtının ise işten çıkarıldıkları günün ertesinde Yeni Asır gazetesinde aynı işyerine işçi alımı için ilan vermesi olduğunu söylüyorlar.

Direniş şimdilik sürüyor ama işçi sınıfından desteksiz ve maddi olanaksızlıklar içinde. Ve kamuoyundan destek bekliyorlar.

Küçükçekmece Belediyesi İşçileri Haklarını Eylemsiz Alamıyo

İŞÇİLER KALICI MEVZİLERE

Küçükçekmaca Belediyesi işçilerin maaşlarını sürekli olarak geç ödüyor... İşçiler maaşlarını alacakları günü bekliyor...
Küçükçekmece halkı çöplerin toplanmasını bekliyor...
Belediye İş Sendikası yeni hükümetin kurulmasını bekliyor...
Küçükçekmece halkı örgütlü bir tavır gösteremediği sürece bu bekleyişlerin sonu gelmez.

Küçükçekmece Belediyesi'nde çalışan 1400 işçinin maaşları ve diğer sosyal hakları her zaman olduğu gibi ödenmiyor. İşçiler 18 aydır aynı durumu yaşıyorlar. Ev kiralarını ödeyemiyor, ihtiyaçlarını karşılayamıyorlar. Eşe dosta borç yaparak yaşamaya çalışıyorlar.

Şimdi Küçükçekmece'de herkes bekliyor. Belediye yönetimi de işçilerin parasını daha geç vermek için bekliyor. Küçükçekmece halkı, "Acaba bu ay çöpler toplanacak mı?" diye bekliyor. Belediye-İş yönetimi ve şubesi de bekliyor, bekletiyor. Belediye-İş'in işyerlerine gönderdiği genelgede "Aman eylem yapmayın yoksa yeni hükümetin kurulmasında olumsuz etki yaparsınız" diyor. Öyle ya, Belediye-İş gibi yerini ve konumunu işçilere göre değil hükümetlere göre belirleyen bir sendika yeni hükümet oluşmadan ne yapabilir ki (!). İşçiler hükümet kurulana kadar aç kalsınlar, önemli değil (!).

İşçiler de bekliyor.. 18 aydır neredeyse her ay eylem yapan, maaşını ancak eylem yaptıktan sonra alabilen işçilerin bekleyişi önemli bir kararın arifesinde yaşanıyor. İşçiler bugün yapacakları eylemlerde sendika yönetimini karşılarına alırken, devamlı olarak eylem yaptıkları halde halen maaşlarını alamamalarının da kalıcı çözümünü aramakla karşı karşıyalar. 18 aydır sürekli eylem yapmalarına rağmen kalıcı bir başarı elde edilmemiş olmasından dolayı işçilerde bir bıkkınlık başlamış durumda. İşçiler arasında durumu kabullenme eğilimi zemin bulmaya başladı bile. Küçükçekmece Belediye işçisi bugün kararını vermek durumunda: Ya yaptıkları eylemlerin geniş bir muhasebesini yaparak yeni bir anlayış geliştirecekler ya da geçiştirme eylemlerle maaşlarının verilmesini bekleyecekler. İkinci yolun seçilmesi, işverene hizmet edecektir. Beklemek, belediyenin keyfine bağlanmak demektir. Beklemek, Belediye-İş yönetimi gibi işçileri fazlaca düşünmeyen bir sendikal anlayışı onaylamak olacaktır.

GERİYE BAKTIĞIMIZDA...

Küçükçekmece Belediyesi'nde perde 29 Mart seçimleriyle açıldı. Yapılan seçimlerde belediye yönetimini SHP kazandı. Seçimlerde emekten yana bir parti olduğu iddiasıyla, işçilerden önemli bir destek alan SHP yönetimi, seçimlerden hemen sonra yapılan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde de imzayı atmaktan geri durmadı. Ama sözleşmenin imzalanmasından hemen sonraki aydan itibaren maaşlar zamanında ödenmemeye, sosyal haklar verilmemeye başlandı. Belediye Başkanı yaptığı açıklamalarda, "Belediyelerde para yok, hükümet yardım etmiyor" gibi SHP yöneticilerinin alışılmış mazeretlerini gündeme getirmeye başladı.

Ancak belediye yöneticilerinin bu "siyasi" mazeretlerinin gerçek yüzü daha sonra ortaya çıktı. Belediye başkanının tek bir derdi vardı; belediyelerde alışılmış birşey haline gelen ve SHP'li yöneticilerin de gidenleri aratmayacak ölçüde yaptıkları yağma ve talan için zaman kazanmak. Tek farkları vardı seleflerinden, o da yaptıklarını yüzlerine gözlerine bulaştırıyorlardı. Küçükçekmece Belediyesi'ndeki talan öylesine büyüktü ki; birçok belediyede hasıraltı edilen talan burada gizlenemez hale gelmişti. Sonuçta SHP Genel Merkezi E. Tığlay'ı partiden ihraç etmek zorunda kaldı. Ama E. Tığlay ihracı beklemeden partiden istifa etti.

E. Tığlay ve SHP'liler partiden ihraç edilince Belediye yönetiminde ANAP-DYP ve DSP'lilerle dörtlü bir koalisyon oluşturdular ve onları da talana ortak ettiler. Böylece Küçükçekmece Belediyesi'nde bütün siyasi kaygıların üstünde çıkar birliğine dayanan koalisyonun 2. Yağma Dönemi başladı.

Dörtlü ittifak önce belediye kadrolarına el attı. Partililer, hısım-akrabalar belediyeye doldurulmaya başlandı. Müteahit firma sayısı bir anda 107'e çıktı. İhale kazanmanın şartı en çok rüşveti verme haline geldi. 10 tane müteahit her türlü ihaleyi kazanır hale getirildi. İhaleler veriliyordu ama belediyenin resmi gelirleri bir türlü toplanamıyordu. Bu gelirlerin yaklaşık olarak 200-300 milyon lira civarında olduğu söyleniyor.

Belediye yönetimindeki yağma sürerken, bundan ilk planda zarar görenler işçiler oluyordu. Aylık geliri 4 milyarı geçen belediyeden işçiler paralarını bir kez olsun zamanında alamadılar. Belediye yönetiminin tüm oyunlarına rağmen sessiz kalmadılar. Kimi zaman vezne kuyruğu oluşturdular, kimi zaman işi bıraktılar. Bu olayların her ay tekrarlanması öyle bir gelenek yarattı ki sanki işçiler maaşlarını ayın ortasında değil de eylem sonrasında alır duruma geldiler.

İşçiler eylemlerinde alabildiğince birlikte olmaya çalıştılar. Bu geniş bir eylemlilik biçimi getirdi. Belediye Başkanı "Hükümet yardım etmiyor para yok" derken, onlar "Belediye'nin 29 kalem girdisi var bunlardan birisini bize verin, işletelim, sizden para istemiyoruz" diyerek yönetimin yüzünü teşhir ettiler.

Belediye işçilerinin haklarını daki bu kararlılığı geniş bir yelpa rafından da hoş karşılanmıyordu lediye yönetimi bir çok işçinin değiştirirken, önder işçileri işt makla tehdit ediyordu. Daha ö ayda bir yenilenen sözleşmelerin resini 1 aya indirerek bir koz kullanıyordu. İşçileri bölmek iç yeni işe aldığı hemşeri ve par kullanmaya çalışıyordu. Basın yelpazede yerini alıyordu. Türk Sabah gibi gazeteler eylemlerde yet amiri gibi çalışıyor gelen ga leri soruşturuyor, gazetede kull dıkları halde işçileri fotoğraflıyo İşçiler basında "yeniçeriler" gösterilirken, belediye "tahrikç ri" olarak adlandırılmıştı.

Oynanan bu oyunlara karşı tepkilerini son eylemleriyle gö ler. Belediye'de çalışan bütün Ekim ayı maaşlarının ödenmem deniyle 20 gün süreyle işi bıra işyerlerinden belediye önüne sloganlar eşliğinde yürüyüşler lediler.

Bu eylemler karşısında Be Başkanı birdenbire İsviçre'den buldu ve işçilerin alacaklarını ş ödedi.

Belediyeler ve Belediye-İş

Küçükçekmece Belediyesi'n şananlar aslında bugün tüm be lerin sorunu. Özellikle SHP'li yelerde bu sorun en çarpıcı mevcut. Bu sorunlara köklü çö bulunmadığı sürece de bu sena na çok tekrarlanacağa benziyor.

Bu gelişmelerde Belediy önemli bir yeri var. SHP'li be lerle dirsek dirseğe olan Bele Genel Merkez yöneticileri bırak lu sözleşmelerden doğan h ödenmesini, 200 milyara vara borçları, işten atılma gibi sorunl şısında bile yeterli tavrı göster Bol bol demeçler veriyor, dil...

(Devamı 7. sa

İzmir Belediyesi'nde işten çıkarılan işçilerin hukuki durumunda yeni bir gelişm

Çakmur'un açtığı dava reddedil

(İşçilerin Sesi-İZMİR)

İzmir büyükşehir belediyesi işçilerinin 26 Ağustos günü başlayıp 10 gün sürdürdükleri direnişi bırakarak hukuksal alanda mücadeleyi tercih etmelerinden sonra, 405 işçinin 17. maddeden işine son verilmişti.

O günden bu yana, halen kamuoyunun ilgisini çeken İzmir belediyesindeki işçi kıyımı, iş mahkemelerinin Yüksel Çakmur tarafından açılan "eylemin yasadışı olduğuna dair" tespit davasını reddetmesinden sonra yeni bir boyut kazandı. Kararı merak ve heyecanla bekleyen belediye işçileri, mahkeme sonucunu duyar duymaz sevinç gösterilerine başladılar. Mahkeme koridorlarını boşaltıp adliye binasının önünde toplanan işçilere hitaben bir konuşma yapan Belediye-İş 1 nolu şube başkanı Talat Özdemir, " haklı olduğumuz, Çakmur'un açmış olduğu davanın reddedilmesiyle bir kez daha kanıtlanmıştır." dedi. Daha sonra durumu değerlendirmek için hep birlikte sendikaya giden işçiler ve sendikacılar, diğer mahkemelerin sonucunu beklemediler. Sonradan alınan habere göre, hem Büyükşehirin, hem ESHOT'un hem de İZSU'nun davaları aynı biçimde sonuçlanmıştı.

Ancak, mahkeme kararları bir hukukçu gözüyle incelendiğinde, kararın esas yönünden değil de usul yönünden reddedildiği anlaşıldı. Mahkemede, işçilerin direnişi doğrultusunda sendikanın bir kararı olmadığından, mahkemenin tek tek işçiler aleyhinde açılması halinde usule uygun olacağı, bu yüzden de sendika aleyhine açılan davanın usule uygun olmadığı söylenmişti. Sonuçta, esas davanın bundan sonra olacağı anlaşıldı. Dolayısıyla, hem işçilerin işe iadeleri ve hem de tazminat konusu bundan sonraki davada görüşülebilecek. Ne varki, işyeri temsilcilerinin işe iadesi gerçekleşse bile (ki mahkemeler bu yönde karar alabiliyorlar) geriye kalan işçilerin işe iadesi konusunda mahkemelerin karar alma yetkisi yok. Ancak yapılan eylemin yasadışı olmadığı şeklinde karar çıkarsa, işçilerin tazminat hakkı doğacak.

Böylesi bir durumda, milyar lira tutan tazminat haklarını ödeme yoluna mı gidecek yoksa işçileri geri mi alacak bunu zaman gösterecek.

SİHAZ İŞÇİLERİNDEN MEKTUP

"Gazetenin daha önceki sayısında da belirtildiği gibi SİHAZ'da işçilerin toplu sözleşmeyle aldıkları haklarının işveren tarafından gaspedilip 193 işçinin işten çıkarılmasıyla SİHAZ işçisi üretimden gelen gücünü kullanarak, işverenin tutumunu protesto için oturma eylemi başlatmıştı. İlk gün fabrikanın önünde oturarak tepkilerini gösteren işçiler daha sonra polisin müdahelesiyle fabrikadan 500 metre uzaktaki açık arazide eylemlerini sürdürmeye başlamışlardı.

İşverenin her alandaki örgütlü saldırısına karşın örgütsüz olan ve işten atılan arkadaşlarının başına gelenin bir gün kendi başlarına da geleceği düşüncesiyle eyleme katılan işçiler, kendi örgütleri diye gördükleri TÜRK-İŞ'e bağlı Teksif'in de ne denli kof ve göstermelik olduğunu yaşayarak öğrendiler.

"Ya hep ya hiç" düşüncesiyle hareket eden işçiler, yaşanan direniş süresince kamuoyundan yeterli destek göremedi. Özellikle basının konuyu işlememesi, kamuoyu oluşturulamamasında etkili oldu. Kendisine demokratik misyonlar yükleyen Cumhuriyet gazetesine gönderilen onca yazı ve faxlara rağmen, yayımlamamakta adeta ısrarcı davrandılar.

(Devamı 7'de)

PLASTPAK GREVİ SÜRÜYOR

İşçilerin ekonomik demokratik haklarını kazanıp kalıcı kılmasında önemli silah olan grev işçiler için yasaklarla doluyken, işverenlere yasaları dahi etk leştirecek yeni haklar sunmakta. Plastpak işçilerinin mahkeme yolu ile fab içindeki üretimi tespit ettirmesi ve ihtiyati tedbir kararı aldırması, Plastpak pa nunun 24 saatlik bir Ankara ziyaretiyle bozuluyor. Mahkemenin yeni kararı işverenin stokları dışarı çıkarabileceği, üretim yapabileceği yolunda. Hem de memuru eşliğinde ! Tabi ki polis denetiminde. Evet. Plastpak patronları doy yor. Kendileri için yapılmış yasalar da yetmiyor Plastpak patronuna. Daha daha fazla istiyorlar. Bu uğurda her şey mübah Plastpak patronu için.

Öncesinde içerideki üretime ve işverenin stokları dışarı çıkartma girişim yaptığı müdahelelerde, yasal haklarını değil kendi meşruluğunu esas alan, arab rın altına yatan, polisin karşısına dikilen Plastpak işçisi, şimdi fabrikadaki üret ve tükenen stoklara müdahele edemiyor. Çünkü karşısında tüm silahlarıyla sa ran bir işveren var. Plastpak işvereni ekmek ve demokrasi kavgasındaki Plast işçisinin üzerine korku, yılgınlık tohumu ekmek istiyor. Ancak Plastpak i şimdi bu duruma müdahele etmenin yollarını arıyor. Plastpak işçisi, birliğini kiştirip gücünü artıracak yolları arıyor. Biliyor ki umut kendisinde, umut kend nin onurlu mücadelesinde.